ponantur in olla ⁊ cooperiantur ⁊ circũuoluãtur bono
luto vt fumus inde non exeat ⁊ buliant lento igne a ma
ne vſq; ad tertiam ⁊ remoto vaſe quod inuenitur in co
operculo colligatur ⁊ ſeruetur: ⁊ tenta in ipſo puluere in-
uoluatur: ⁊ in fiſtulam imponatur: ⁊ ſit ibi per diem: ⁊
noctem: deinde remoueatur: deinde curetur ad modum
alterius vulneris.

¶ Cap. x. de mollificatione ani ⁊ egreſſione eius.

Molliacatio ani ⁊ egreſſio eius eſt nota. Et eſt
aut a natura ſeu īfantia: vel pter naturã dila-
tatus ⁊ egreſſus nõ ꝯgreditur ⁊ retrahat na-
turali ⁊ debito modo: ſed remanet extra ⁊ ca
put ſeu extremitas recti inteſtini cũ eo: ⁊ qñq; paruũ qñ
q; in quãtitate palmi vni⁹ ⁊ plus ꝑut in quodã videm⁹
ianuenſe. Et quandoq; egreſſio eius eſt cũ voluntate: ⁊
eſt minus malũ: ⁊ qñq; eſt pcter voluntatẽ ⁊ magis ma
lum: ⁊ qñq; eſt ꝯſenſu ⁊ eſt melius: ⁊ qñq; ꝑter ſenſum
⁊ eſt peius: ⁊ qñq; ẽ egreſſio ſecũ inuoluntaria ⁊ eſt peſ-
ſimũ. Et cã eius eſt aut mala ꝯplexio paraliticata frigida
⁊ hũida interioꝝ cũ materia ſubtili imbibita in neruo la
titudinali ꝯgregante ⁊ neruis longitudinalibus retrahẽ
tib⁹ ipſũ ⁊ inteſtinũ cũ eo: ⁊ qñq; eſt mixta cũ clitate iu
uante ipſam ad penetrandũ ⁊ imbibendũ. Et qñq; eſt
apoſtema in ano ſua grauedine trahendo īferius coadiu
uans. Et quandoq; eſt exterius veniẽs puta ex aqua fri
gida cũ balneatur: vt fullonibus ⁊ nauigantib⁹ ſepe acci
dit vel aere frigido cum ei coacti exponuntur aliqui. Et
quandoq; eſt ꝑpter emorroidarum ligationem inciſio-
nem vel corroſionem in medicinis cadentẽ ſupra neruos
ſeu lacertos ꝑdictos: quare abſcinduntur: ⁊ eius cura erit ī
poſſibilis. Aut propter caſum ſupra dorſum: aut pcuſſio
nem diſlocantẽ ſpondiles a quib⁹ nerui predictoꝝ lacer-
torum egrediuntur quare nerui cõprimuntur vel diſpri
muntur. ¶ Signa eius que a ꝯplexione mala palitica eſt
ſũt qꝛ eſt qꝛ paulatī accidit ⁊ preceſſit regimen multipli-
cans talem materiam: ⁊ eſt ſine ſenſu plurimũ: ⁊ accidit
vt egrediatur egeſtio inuoluntaria: ⁊ ſi eſt cũ caliditate ſen-
ſus declarat ⁊ tactus: ⁊ ſi eſt a cauſa exteriori: ⁊ frigore ſi-
militer. Que vero propter alias cauſas eſt ſubito veniẽs
⁊ eſt cauſa manifeſta abſq; aliquo alio malo regimine ꝑ-
cedente ⁊ accidit dolor propter illud quod accidit in ner
uo ꝯſtringente vel retrahente de leſione. Cura eius que
eſt a mala complexione paralitica interiori cũ materia fri
gida vel caliditati coniuncta eſt ſimilis cure pruritus ani
ab humore facti. Cum ergo preceſſerit corporis purga-
tio ab humoribus predictis venientibus cum preceſſione
digeſtionis cuꝫ ꝑpriis: ⁊ regimen fuerit declinans ad ca
lidum ⁊ ſiccum neceſſe eſt vt humorẽ illic imbibitum re
ſoluas abſtergas ⁊ exicces: ⁊ hoc cum cliſterib⁹ lauacris
collirijs emplaſtis vnctionibus cum puluerib⁹. ¶ Cli-
ſteribus quidem ex aqua marina: ⁊ euforbio vel ſerapio
vel ieris magnis vel agarico ⁊ oleo rutaceo. Lauacris
cum aqua maris ſulfuris baurach felle nitro ⁊ aquis ter
marum. Colirijs ex melle aloes ⁊ coloquintide. Uncti
onibus ex oleo nardino coſtino ⁊ laurino vel cerotis vł
vnguentis appropriatis que in antidotario noſtro dixi-
mus. Emplaſtis ex armoniaco ſerapio: ſtafiſagria aceto
ſquille ⁊ cera ⁊ melle deinde ſiquidem retrahatur ⁊ redu
catur vtaris ſtipticis lauacris predictis in tenaſmõe. Qđ
ſi nõ retrahatur ⁊ reducatur per ſe oportet vt lauetur cũ
vino nigro pontico vel aqua aluminis decoctionis gal-
larum quercus ⁊ cipreſſi: ⁊ copularum glandium mirre
⁊ balauſtie ⁊ deinde aſpergatur puluere thuris merda-
daſengi: ceruſe plumbi gallarum ⁊ antimonij: ⁊ deinde
reducatur ⁊ reſtringatur ⁊ quieſcat: ⁊ ventoſa ſupra al-
chatim reducit ipſum. quod ſi anus non reducatur pro-
pter tumorem ⁊ apoſtema in ipſo tunc oportet vt molli-
ficetur ſedendo in aquis calidis decoctionis mollifican-
tium predictorum in tenaſmonis cura cum oleo camõil
lino bdelio: quoniam reduceret deinde curetur cum eis
que dicta ſunt in cura apoſtematis: deinde cum reſoluẽ-
tibus ⁊ ſtipticis conſtringatur. Quod ſi non reducatur
ad hec ſupra caudam a duobus lateribus eius cauteria
applicentur. Et ſi eſt a frigiditate exterius procedẽte cu-
retur cũ calidis ꝑut ī tenaſmone dictum eſt. Et ſi eſt a ca
ſu vel percuſſione ſupra dorſum curetur diſlocatio ſi poſ
ſibile eſt vt in ſecunda ſectione deo duce dicem⁹. Pul-
uis cornu cerui ſuperaſperſus poſt ablutionem cum vi-
no ⁊ reductionem confert. ¶ Medicamen expertum
ybernici ad exitum ani. ℞. karabe cornu cerui huſti bala
uſtia: thuris antimonij acatie thuris minuti terantur: ⁊
pulueriꝫentur ſuper anum ⁊ vmblicum: ⁊ renes cum
petroleo ⁊ vitello oui aſſo. ¶ Aliud medicamen ad exi
tum ani ⁊ emorroidas ſuper lapidem molarẽ calidũ: fo
lia porri cõtrita impone ⁊ acetum ſuperaſperge ⁊ fac pa
tientem ſedere ſuper eum ⁊ anche eius ⁊ renes inungan
tur melle ⁊ puluere ſemis naſturcij ⁊ ſuperliga. ¶ Itẽ
aliud. ℞. abſinthium paritariam ⁊ mentaſtrum ſine ali-
quo liquore calefactum ⁊ ſuperpoſitum multum valet.
Item ſpongia marina calefacta in aceto ī quo cocte ſint
radices granatorum ⁊ mirtus ſuperponatur. Item mul
celeon calidum ſumptum multum valꝫ ⁊ quando vadit
ad ſellam ⁊ ſurgit ab ea recipiat fumum colloſonie thu-
ris ⁊ pinearum. Et ad dolorem ani paritariam bene de
coctam ⁊ permixtam oleo: ⁊ deinde cocta applicetur.
¶ Item aliud ad dolorem ⁊ inflammationem. ℞. ſter-
cus galline ſiccum ⁊ recens diſſolue cum oleo in teſta ca
lida ⁊ ſuper peciaꝫ extende ⁊ loco dolenti appone ⁊ oleũ
decoctionis ſcarabeonum balnei cum cibalaria facit idẽ.
¶ Medicamen Ga. conferens ad mollificationẽ ani
⁊ exitũ ei⁹. ℞. fructus q dicitur arabuſti gallaꝝ ceruſe ð
plumbo acatie barbe hircine corticis pini que dicitur ſã-
tis thuris ⁊ mirre omni mane auř. iiij. pulueriꝫentur ſic
ca: ⁊ poſtquã abluitur anus cum vino põtico ſuꝑaſpge.

¶ Incipit ſumma ſecunde particule ſectionis prime eſt
ad medicinis egritudinem inſtrumentorum vrine conti
nens. xv. capitula.

s

Sublimis deus

renes creauit eoſq; dotauit vir-
tute ſpecifica qua ſuperfluitateꝫ
aquoſam traherent ex venis ⁊ v
tute epatis impellentis in ſimilia
ſanguine ſequeſtretur: ex quo in-
uamentum mixtionis ipſius ex-
titit prefinitũ. Et coagulauit eos in ſubſtantia dura ex
ſanguine ne ab eius acuitate mordicante quaſi continue
grauiter lederent. Et combinauit eos vt ſi vni accidere-

nocumentum alius i operatione complenda ſubſiſtat ſe
cūque proinde vnamquamque plurimarum digōnū ſic
eſt in boue non vnius continue ſbe ſic in porco: vt cum
nocumentum alicui ex partibus eius accideret ſtaret in
operatione tam neceſſaria cum plurimo eius ab illa par
te diſtincto. Incumbit eni nature tā grandis neceſſitas
tranſcolationiſ aquoſitatis ex venis a ſanguine. vt nō mi
nor ſit neceſſitate mixtioniſ ipſiuſ cum eo quemadmodū
enim nutrimentum tranſire ad membra ſine aquoſitate
non poteſt: nec eis diſtribui ⁊ apponi: ita ſine eius ſeque
ſtratione nō valet illis diſtributum vniri vt ſic ex primo
defectu accidit atrofia ita ex ſcdo proueniat ydrops vel
cacheſia. Hanc autē neceſſitatem: nam precogſcens illos
alligauit dorſo neruis ac ligamentis explantatis ab eo
⁊ iuxta venam ſupra ipſum extenſam: ⁊ hicinde latera
liter collocauit vt a vena ipſa emulgēti vocata habilius tra
hant illam. Collocauit illos ſeorſuꝫ in homine: dextruꝫ
quidem ſuperius propinquum epati donec pennulam
eius tangat ⁊ hec: vt habilius ab eo illā tranheret quan
tum poſſibile eſt. Siniſtrum vero īferius vt quia quod
attrahitur ex illa non attrahit ex primo foramine quod
habet ad venam: immo a dextro vt attrahatur ⁊ quod
propinquius. primo ⁊ ad longinquiꝰ. ſcdo ſic que tran
ſcolatio melius compleatur ob quā pōita eſt in īferiori
ſeu intriſeca eorum parte concauitas ad quam tranſmit
titur primo ⁊ aqua impellitur inferius ad veſicam: ⁊ in
medio corpore renes quod de ſanguine aſſociatur aquo
ſitati: tranhendo purificāt meliori modo quo pñt ab ea:
vt nutriantur ab eo ⁊ aquoſitatem tamquam inutile ad
veſicam impellant. Aquoſitas eni natura ordināte non
ſic a ſanguīe purificata de epate transfertur ad renes qn
eſt ſanguinis mixti ad mōꝫ loture carnis recentis hanc
quo nutriantur renes quam ſi in ſequeſtrando nec nutri
antur ex illo deficerꝫ vrina rediret ſicut lotura carnis recē
tis eodē quaſi modo quo ſi epar debile nō diſcernat quā
impellit eis aquoſitate a ſanguīe prout oportet. Et reni
bus aduenit neruus paruus quo excreantur pāniculi ip
ſos a membris alijs diſtinguentes ⁊ circa venam flecten
tes ⁊ dorſum. Adueniūtqꝫ eis vena illa magna ab epate ⁊
arteria ex arteriaqꝫ adueniunt epati. Poſt quoruꝫ crea
tionem creauit veſicaꝫ quēadmodū enim deus ad expul
ſionem ſicce ſuperfluitatis que digeſtione prime inſequi
tur ordinauit quedam membra ad ſequeſtrandum ipſaꝫ
a chilo vt ſuperiora inteſtina gracilia maxime quedaꝫ ad
colligendum vt monoclum ⁊ quedam ad complendum
vt collum quedam ad extraducendum vt inteſtinum rec
tum propter cauſam ſuperius aſſignataꝫ. Eodemqꝫ mō
ad expulſionem ſuperfluitatis aquoſe que ſecunde inſe
quitur digeſtioni duo membra inſtituit quedaꝫ hic vero
ad ſequeſtrandum vt renes quedaꝫ ad colligendum ⁊ ꝯ
plendum vt veſicam quedā ad producendum ipſam ex
tra: vt virgam propter eandem ſimiliter cauſam: ⁊ vriti
des vt viam per quam tranſiret de renibus ad veſicam.
Sicqꝫ creauit eaꝫ: ⁊ neruoſam ⁊ paniculoſaꝫ: vt eſſet. ſuſ
ceptiua extenſionis in colligendo illam ⁊ duorum pāni
culorum ſeu tunicarum vt fortis eſſet in continendo pro
inde fuerunt pāniculi ipſi ex ligamentalibus ⁊ neruis ꝯ
texti quorum interior eſt duplo groſſior exteriori ne ab
acuitate vrine cui obuiat offendatur. Et colligetur in ea
ſubtiliter ingeniatus eſt vt ſic eam intraret ꝙ per viam i

troitus quo quomō nullatenꝰ retrocedere poſſit, ꝙ ſi poſ
ſet nature piclm: atqꝫ faſtidium pateret ſicut ſerofus proi
de vritides poros protenſos a renibus ad ipſam diſpen
ſauit vt attingentes eam in concauo eius: ⁊ iuxta collum
inciderent inter duos pāniculos eius exteriorem tunicā
perforando prius ⁊ hoc per ſpatium hñs quantitatem d
inde diſrumperent interiorem pāniculum vt aquoſitatē
in eius ꝯcauitate tranſfundant ⁊ cum impleta fuerit ea ꝯ
primente inferiorem pāniculum eius exteriorem ſubin
trantes inter eos vritides clauderentur compreſſio quo
minus ex eis regrediatur vrina quantuncumqꝫ ⁊ exteri
us comprimant. Ait enim Galienus ſi enim ad quam
partem clauditur feneſtra eam impellendo ſtudeas ape
rire magis eam firmabis: ⁊ vt collecta in ea teneatur pro
voluntate nec exiret per eius collum quod ad eius ordi
nauit expulſionem inuoluntarie ſicut in patientibus vri
ne diſtilationem contingit. Procreauitqꝫ ipſum carno
ſum plurimorum āfractuum ⁊ in eo lacertum latitudina
lem inuoluit contractione cuius preclufum ad modum
marſupij vrinam retineret pro velle: ⁊ tam diu ꝙ vnctu
oſitatem ſanguinis qua inficitur trahat qua nutriatur. d
inde eo mollificato vrina procedit ad virgam vt extra ꝓ
grediatur per circuntractionem: ⁊ compreſſionem villo
rum eius ſubſtantie ſi multa exiſtat vrina: ⁊ ſi pauca exi
ſtat in ea ꝑ circuntractionē ⁊ compreſſionem lacertorum
etiam ventris ordinatorum ad coadiuuandam etiam ta
lium ſuperfluitatem expulſionem. ⁊ continuatur vnicui
qꝫ latere eiꝰ neruꝰ ꝙtitatē hñs ⁊ vēe qete pl'ſatiles ⁊ mlti
plicati ſūt i ea vt ſentiat cui initiꝰ ⁊ ad q̄ extēdit. Ex qbꝰ
manifeſte colligit quod ſic egritudies eiꝰ poſſibiles tpa
lit euenire atqꝫ curabiles ꝓpṛie ⁊ ex cōitate ⁊ prope ſūt
generis malitie cōplexionis ſimplicis ⁊ ꝯmixte plrimū
⁊ pure ⁊ cum materia pluꝫ ꝑꝑ illō qō d humor aduenit
eis cum ſuperfluitate aquoſa ⁊ ꝗñis male ꝯpoſitionis vt
opillatio in eorum venis ⁊ poris ac repletio in concaui
tatibus corūdem ex ſāguine humore vel lapide. Et ge
neris ſolōnis continui vt ſunt vlcera ⁊ corroſio in corū
ſubſtantia ⁊ abſciſio venarum ⁊ apertō earum. ⁊ gene
ris apoſtematis ex quibus debilitat accntalr veſica ⁊ re
nes in eorum operratione ꝑ predicta comuni ⁊ cum mul
tiplicantur debilitatur ep donec ꝑueniat res ad idropiſi
ſi nō alr reſiſtat dolēt quoqꝫ ⁊ alia ſinthomata patiūtur.
Et ſignificatō ſ tales hēt ꝓpṛie ⁊ potiſſime ex ꝓprio do
lor: ⁊ tactu ⁊ diſpōe membroꝝ vicinoꝝ ꝯpatiētiū eiꝰ ime
diate vt ē dorſū ⁊ alia vrinalia mēbra imediate vt ē epar
ſtōacꝰ cor cerebꝝ ⁊ ēt totū corpꝰ. Vñ aboꝫali mbꝝ ꝯpa
tit alteri mēbro q: tertio mēbro aſſociat ſic cerebꝝ aſſoci
at rni ꝑꝑea q: vnūqōqꝫ aſſociat epati: ⁊ exeūtibꝰ cū vria
q̄ ſi ſana ſint ⁊ appetitus nō ſit leſus ſitqꝫ cū alijs ꝯtentis
preter naturam ſanitatē epatis idicat ⁊ egritudinē renum
Si dolor i lūbis exiſtat vt hipo. dixit ⁊ ꝑ ipſaꝫ nō ſanam
puta groſſam ⁊ reſidentē multā eorum egritudies reſol
uūtur qbus plurimū paucitas vrine aſſociantur. Et fin
hec hic ſumma ſcda quarte ꝑticule ſectōiſ pṛie q̄ eſt d me
dicis egritudinū inſtrumentorum vrie capl'a ꝯtinet. xv.
Et q: renes ⁊ veſica in cōis egritudinibus: ⁊ accidentali
bus ꝯueniunt plrimis q̄admodū ⁊ in actu vt ex predic
tis apparet plurimum ⁊ in cura ꝯuenient ⁊ medicinis q
bus hꝫ ꝯpleri drñtibus tñ in virtute ⁊ potentia elemen
tari ⁊ ſpecifice ꝑꝑ ipſoꝝ driam in natura ꝓ tanto de cura

gritudinū plurimarum ipſorū ſil'loquemur cauſa bre
uitatis cum noīs īvocatiōe q ſit bñdictus.

¶ Capitulum pmum ḋ medicinis male complexionis
renum ⁊ veſice.

¶ Capitulū ſecundum de oppilatione renum ⁊ veſice
ex lapide: ⁊ medicinis eius.

¶ Cap. tertium de oppilatione renū ⁊ veſice ex ſāgui
ne, vel alio humore ⁊ medicinis eiuſdem.

¶ Cap. quartum de diſlocatione rnū ⁊ veſice ⁊ mediſ.

¶ Cap. quintum ḋ. ſolōe continui i renibus ⁊ venis eo
rum ⁊ corum vlceribus ⁊ ſcabie ac reliquorū membro
rum vrine ⁊ medicinis eorum.

¶ Ca. ſextum de apoſtematibus renū ⁊ veſice ⁊ mediſ.

¶ Cap. ſeptimum de dolore renum ⁊ veſice prouenē
te ex eo: ⁊ medicinis eorum.

¶ Cap. octauum de ḋbilitate renū ⁊ veſice ⁊ diſtictōe
nocumentorum ꝯtigētiū i actōe vrinandi.

¶ Cap. nonum de diminutione ſeu paucitate vrine ab
latione ⁊ priuatione ipſius.

¶ Cap. decimum de diabete.

¶ Cap. xj. de fetore vrine.

¶ Cap. xij. de diſuria ⁊ inuoluntario exitu ⁊ diſtillatio
ne vrine.

¶ Cap. xiij. de ſtranguria ⁊ difficultate vrine.

¶ Cap. xiiij. de ardore vrine.

Cap. xv. de multitudine ⁊ mictu in lecto

¶ Cap. de medicinis male cōplexionis renū ⁊ veſice.

m Ala cōplexio renū: ⁊ veſice ſpecies eius cauſe ſi
gna ⁊ cura ex hijs que dicta ſunt in epate ſunt
manifeſta ⁊ infra cap. de ḋbilitate dicemus.

¶ Oppilatio in renib⁹ ⁊ veſica ⁊ alijs inſtrumētis vrine
plurimum eſt coartotaria pp illḋ quod⁹ deſcēdit ad ea ḋ
ſuperfluitatibus cum vrina: ⁊ ſi ex huoꝝ eſt implente ⁊
oppilante aut erit ex multitudie ſāguinis ⁊ ſigna eius ſt
ſanguinea vrina cū dolore grauatio in eis ⁊ dorſo. Vñ
abohali ait eſt autem cū in egritudinibus acutis ſangui-
neis vrina ſicut ſanguis ipſe emittiꝭ apitione vene non
exiſtente in renibus ⁊ ſignificat replōnem ſupfluā in veiſ
quaꝫ contrahit ⁊ oñditur i renib⁹ eē dolor grauatiu⁹ par
tium predictaꝝ adiūctus illi: ⁊ ſignificat eā tactus calida
tatem inueniēs ſupra renes ⁊ dorſū: ſitis quandoqꝫ: ⁊ re
gimen vſqꝫ ⁊ alie conſimiles circumſtantie iuncte i eo cū iu
uamento a frigidis ⁊ quādoqꝫ erit ex congelato ſāgūie i
veſica de qua infra de ſolōne diceꝭ. Aut erit ex alijs hūo
ribus groſſis ⁊ viſcoſis. Et ſigna eius ſūt vria cū hypo
groſſa ⁊ conglobata ⁊ cū ampullis ſup natantib⁹ vt hy.
dixit in aſſo. cum maiori grauedine ſeu doloris grauati-
ui renum additōe non ſolū pp id quod oppilat ſꝫ etiaꝫ
pp id quod ex oppilatione retineꝭ: ⁊ aggregaꝭ. Et ē i ea
retentio vrine quādoqꝫ vt īfra diceꝭ ⁊ tact⁹ inueniēs frigi
tatem ſupra renes ⁊ regimē precedēs mltiplicās tleſ hūo
res ⁊ alie conſiſes circumſtātie cum iuuamento ex caliſ.
⁊ quādoqꝫ eſt cū ventoſitate groſſa coartatā eis genera
ta ex predictis hūoribuſ calefactis vel cibis. Et ſigna ei⁹
ſūt ſigna pdicta cū extenſione percepta ſeu tēſiōe, ppe cū
mouetur ⁊ iclinaꝭ. Et quādoqꝫ ē ex hūorib⁹ mediocriꝭ
alteratis puta ſanie groſſa ⁊ viſcoſa coartata in eorum
concauitate ⁊ poris quā natura expellit p venā adorti ma
iore a ſuperiorib⁹ mēbris ad mēbra vrine ſic. G. ⁊ abo-
hali dixit. Et ſigna ſūt aſceſſio apoſtematis dubellati in
ſuperioribus membris vl' vlcera ⁊ prope i epate ⁊ ſpūali
bus membris ⁊ vrina ſanioſa ⁊ ardore. Et ſignū cōe in
omnicā eſt ſtupor inferiorum mēbroꝝ eo. q ſpūs ſēſi
bil' ad ea bono mō trāſire nō valet cum qbuſdā pdictoꝝ
ſignoꝝ. ſ. dolore grauatiuo: ⁊ ſenſu caliditatis ſupra re
nes aut erit ex lapide de quo ſtatī dicetur. Cura eius q̄ ē
ex ſanguine eſt euacuatio cū ffloia ex balſilica vſqꝫ ad lip
potomiā deinde ſi expedit cum ffloia ſafene vl aptōe ve
narum emoroidalium ⁊ cū regimine extenuatio vel i fri
gidatio ex diureticis frigidis. Et cura eius q eſt ex hūore
groſſo: ⁊ viſcoſo eſt cura oppilationis epatis ex hūorib⁹
groſſis talibus. Et ē in ſūma tres res. Pria ē regīs ſub
tiliatio ſa eſt adequatio materie. Tertia eſt euacuatio ip
ſius. Prima res nota eſt. Scda ēt. Tertia ex premiſſis
ibidem compleꝭ tñ qñqꝫ cū ſoluentibus cum deriuatiōe
vt ſūt vomitus cliſteria ⁊ farmacā ventris ſolutiua ex q
bus pprium ⁊ ſimplex agaricum ⁊ galbanum ſemē vrtice
yreos aſarū ſerapinū cū ydromelle: ⁊ vterqꝫ elleborus
Et compoſitū eſt yera. oꝫ autem ne ſit ſolutio laborioſa
ne humores effundanꭍ ad renes qñqꝫ cū ſoluentibus ab
deriuatione vt cū diureticis calis ex qbus ppria ſūt ſpi
ca foliū caſſia: lignea ſu. ſicca aq̄ cicerum nigrorum: ⁊ ca
pill' veneris meū ⁊ vinum in quo reſiderit ſpica ſoluunt
enim vrinā in hūoribus groſſis ⁊ alia que puocāt eiſ
vtute ⁊ extrahūt ſuperfluitates groſſas quas infra dice
mus in cura oppilationis eoꝝ ex lapide ⁊ difficultate vri
ne niſi reumaticus fuerit quo caſu diuretica fortia nō cō
ueniūt niſi pus purgato corpoꝛ materia ceſſauerit flueꝛ
vnctionibus ex oleis reſolutis ⁊ cerotis ⁊ ēplaſtis ⁊ bal
neis reſoluentib⁹ nāliter vel artificialiter ordinatis. Et
ſi qdē ſit cū ventoſitate cura eſt iſlatōis ſtomaci epatis ⁊
ſplenis ſupius dicta. Si vo eoꝝ oppilatio ſit ex ſanie ei⁹
cura eſt duplex regimen. Primum eſt regimē apoſtēa-
is dubellati ⁊ apti ſeu vlcerū ſuperiorū membroꝝ ſecū-
dum eſt ſaniei mūdificatio vt nō noceat pmū habitum
eſt ſupius ſꝫ etiā vbi de cura apoſtematum dictum fuit.

¶ Cap. ſecundum de oppilatione renum ⁊ veſice ex la
pide ⁊ medicinis eius.

Apis in quinqꝫ ptib⁹. corporis ſꝫ G. genera
ri pōt. In plmone. ſ. iteſtinis ḋ qbus ē dictū
ē illud eſt raro: ⁊ in renibuſ ⁊ veſica de quib⁹
nunc dicendū ē ⁊ eſt plrimū ⁊ etiā i iūcturis
de quo diceꝭ infra ⁊ ē mediocriter ſe hñs. Et vbicunqꝫ
generaꝭ cōem in genere hꝫ cauſam. Et hij de qbus eſt ſer
mo in cā ꝯueniunt ſed in ei⁹ quāto differūt. Conueniūt
i q̄ in cā. ſ. materiali ⁊ efficiente. Materialis qdē ē plu
rimū humor groſſus ⁊ viſcoſus in corpore generat⁹ trāſ
latus ad illas partes renum ⁊ veſice ibiqꝫ retentus: ⁊ qñ
qꝫ apoſtemans. Hic autem humor plurimum eſt flema
ticus cū ſit ppriē ꝯdempſabilis nō ſic ſāguis lꝫ qñqꝫ ad
illas pueniant q: nec groſſus ē nec viſcoſus ſed conſiſtē
tia tēperatus: ⁊ cū puenerit ad illa ꝯuerſus in malam q̄
litatem venenoſam qadmodū vt hipo. dixit nō poterit
ibi ꝯtineri ſed extra expellitur a natura. Nec melā q: p
pter ſiccitatem eius partes nō adherent vt ꝯdemſentur:
ſed incinerentur potius. Nec colā q: non groſſa viſco
ſa. Et cauſa generationis talis humoris flematici: eſt de
bilitas digeſtioniſ aut ex parte virtutis caloris innati q:
debilis vt contingit in ſenioribus. Aut ex parte cibi q:
groſſi ⁊ viſcoſi de genere panis ⁊ paſte azime ⁊ carnium

groſſarum vt animaliū magni corporis vt boū bubu
larum ceruorum ꝛ porcorum ꝛ ſiluestrium: ꝛ antiquorū
ꝛ nimis iuuenum ſaliatarum ꝛ auium paludeſtrium ꝛ piſ
cium magnorum ꝛ lacunalium ꝛ lacticiniorum ꝛ legumi
num ꝛ aliorum ſimilium. Aut potius aque turbide ꝛ p̄
pē lacunalis ꝛ ſtagni ꝛ vini groſſi ꝛ turbidi. Aut ex p̄te
mali regiminis in alijs attendendis condictionibus cir
ca digeſtionis perfectionem vt in pueris ꝛ guloſis adole
ſcentibus de quibus ſupra dictum eſt in capitulo debili
tatis digōis. Cā vō tranſlatiōis ē virtus expulſiua ſupi
orū mēbrorū fortis epatis .ſ. ꝛ venaꝝ ꝑpriē cū ā̄plitudīe
viarū ipſaꝝ ꝛ debilitas renū cā vō retentiōis illi⁹ in ip
ſis ē debilitas v̄tutis expulſiue ipſoꝝ in ipſis nālr vel ex
egritudine cū ſtrictura viaꝝ expulſionis ꝛ groſſicie hūo
ris ꝛ concauitatis aptitudine in colligendo ꝛ retinendo
quoꝝ diu cōdenſeẗ q̄re extra corpus expellere illum hu
morē nō valꝫ ſed tradaẗ tēpore lōgo. ꝛ euacuatur qđ ſub
tile eſt ꝛ claꝝ cum vrina paulati ꝛ groſſū ꝛ tereſtre ſ̄ma
net in eis condēpſatur. Raſ.c.n. dixit p̄ cāualē ſtrictū n̄
tranſit liquor groſſus. Si eniim virtus fortis exiſteret ꝛ
via apta totum humorem paulatim ſic aggregatur cum
ſui groſſitie expelleret cum vrina groſſa vnctuoſa ꝛ tur
bida quare generatio lapidis nō ſequereẗ ſic ī pluribus
talē vrinā mīgentibus ſepe vidimus. Cā vero efficiens
lapidis eſt caliditas ab eq̄litate egr̄ſſa illorum membro
rum agens ī talē humorē retētū ibi ꝛ ꝯdēpſās ipꝫ q̄ñ ꝫ
in pilos rubeos longitudinis vnius palmi vel brachij
ſm ypo. ꝛ. G. q̄ñ ꝫ in lapidē q̄admodū ē videre ī bal
neis termarū ꝛ vaſis ī q̄bus aqua calefieri conſueuit in
q̄bus groſſū aq̄ in lapidē duriſſimū p̄p agentē calorem
ꝯdēpſatur. Aduenit autem illis membris talis calas aut a
cā intrinſeca aut extrinſeca ꝛ intrīſeca aut ꝑpria aut ex vi
cinitate ꝑpria aut nālr aut accidētaliter ex hūore colico
adulto tranſmiſſo a ſupioribus membris epate .ſ. ciſti ꝛ ve
nis apoſtemate vel nō apoſtemate. Et vicinitate ꝛ prope
ad epar ſupercalefactum. Et extrinſeca per ſe: ꝛ per ante
cedens calefaciente p̄ ſe quidē vt cibis ꝛ potibus calidis
forti motu peditādo vel equitādo in aerē calo: balneis ca
lidis ꝛ forti ſtrictura lumborū ꝛ alijs. Per accñs vt ex
frigore aeris vel balnei cōſtringente poros ꝛ inflamante
caliditatem ipſoꝝ nec eſt frigiditas per ſe cā eius cum tal
frigiditas ꝯgelans in corpore ſtāte vita nō poſſit eſſe. Et
ſi in generatio eſt ſtāꝫ vitrei ſit inuenire dicendū q̄ ē mi
nor ea q̄ ꝯdēpſat in lapidē ꝛ tñ dicitur cōgelans reſpectu
eſſe aliaꝝ ſpecieꝝ ſtāꝫ. Vere aūt cāe lꝫ cōes ſint eis am
bobus in lapide tñ veſice ſūt fortiores p̄p ipſius naturaꝫ
Eſt.n.mēbrū inferius poſitū ad qđ hūor qui ē mā lapi
dis ꝑuenit tranſcolat⁹ ꝛ ſubtiliat⁹ ꝑ vrītidem trāſeūdo
ſtricturā q̄re nō eſt apt⁹ ꝯdēpſari vt groſſ⁹ q ꝑicit ꝑus
ad renes cū ſua viſcoſitate ꝛ groſſicie ꝑpria. Eſt ēt mem
brum neruoſū pauci ſanguīs ꝛ frīm q̄re ipſi⁹ callas non
eſt potēs ꝯdēpſare ſic in renib⁹ ſanguineis: ꝛ nālr calidis
Adhuc loc⁹ r̄tentiōis in veſica ē āpliorꝛ via ꝯpulſionis
ā̄plior: p̄p largitatem colli eius ꝛ breuitatem ꝛ in mulieri
bus maxime q̄re lapidis gn̄o in ea ē difficilior ꝛ proinde
minor ꝛ cū generet p̄p fortitudinē cauſarum maior erit
ꝛ ad curādū rebellior ꝛ ſꝫ hipo. in affo. pienioſior. Ge
neratio quoꝫ ipſoꝝ ꝯuenientia: ꝛ diſcōueniētia ꝑdicta
rum cāꝝ diuerſā aptitudinem hꝫ in etatibus diuerſis vt
ypo. dixit ī affo. in ſexib⁹ quoꝫ ꝛ naturis diuerſis cor

poꝝ ꝛ mēbroꝝ in q̄b⁹ generari hñt ꝛ habitudinem etiā.
Nam in pⁱma etate q̄ protendiẗ vſq ꝫ ad dentiū plantati
nam nō eſt generatio lapidum apta cū humores ſubtiles
nō viſcoſos hēant nec groſſis vtanẗ rebus nō calorē ma
centum nō ſtricturā viarū ꝛ ſi hēant ꝑpter prauitatē ta
men ꝑpter humiditatē ꝯplexiōis recipiūt extenſionē q̄
re nō retineẗ vt in lapide ꝯdempſeẗ. In etate autē que ē
dentiū plantatiā que ē vſqꝫ ad. vij. annos ꝯpletos ꝛ etiā
vſq ꝫ ad. xiiij. in quo inchoaẗ pubertas q: materialis cau
ſa deficit naturaliter generatio talium lapidū inepta vi
detur p̄p mōles humores cum in eis adhuc ſint ſubtiles
nec ſūt groſſi ꝛ viſcoſi ꝑpter debilitatē digeſtionis cum
habeant illā fortem. Accidentaliter autē cū materiaꝫ ha
beant ꝑpter ipſorum guloſitatē ꝛ malitiam regiminis in
alijs debilitantes digeſtionem quare tales multiplican
tur humores adſit q̄ cā in ea efficiens q: calor iā fact⁹ po
tens nō obtuſus permanens in ꝑdicta etate ſit etiam via
rum conuenientia q: membra duriora facta nō ſe fuerit
extenſibilia quare in ea ipſius lapidis generatio apta eſt ī
veſica tamen ſm hipo. quoniam fortitudo ſuperiorū ex
pellit ad illam quam colligit ipſa: ꝛ retinet: ꝛ non expellit
p̄p frītatē. Omne.n. mēbrum frīꝫ ꝯplexionis frigide actō
nes defectas hꝫ ex neceſſitate dixit. G. In pubertate aut
adoleſcentia: ꝛ iuuentute nec hic nec ibi generatio lapi
dis apta eſt p̄p defectum materie q: humores habent ſū
tiles nec ſunt guloſi vt priores: ꝛ eligere incipiunt die
tam bonā quare humores tales n̄ generāẗ nec transferūt
ad inferiora ibiq ꝫ retinenẗ ſꝫ p̄p virtutis poroꝝ ꝛ viaꝝ lā
gitatem expellūtur extra lꝫ cā efficiēs ſit ī eis itēta. In ſe
nectute vō licet ſit materia vt hūoꝝ ꝑpē digeſtiōis d̄bili
tatem multiplicati in eis ꝛ viarum ſtrictura .ſ. pꝫ ſiccitatē
corrugantem ꝛ in vltīa prope: q: tñ deficit ī ea cā efficieñ
q̄ eſt ī generatiōe potiſſima: lapidis generatio n̄ exiſtit in
veſica .ſ. ſed ī renibus tñ ꝑpē eoꝝ caliditatē. Et ī mulie
ribus non ī veſica q̄a ibi deficit calas nō ſic āt renib⁹ de
deficit quoꝫ viaꝝ ſtrictura q: viaſ hñt amplas: q: collū
veſice in eis amplū ē ꝛ curtū n̄ ſic aūt ī renib⁹: vt ypo. in
ꝑncipio libri de aere ꝛ aq̄ locut⁹ materia quoꝫ ad ſ̄nes
ꝑuenit plus nō trāſcolata ſiē ad veſicā dſcēdit. In natu
ris quoꝫ diuerſis vniuſcuiuſq ꝫ generatio diuerſa: ꝛ ha
bitudinibus quoꝫ. In hūida.n. natura ꝛ hītudīe pigui
ſit generatio ipi⁹ in renib⁹ ꝑemptoꝛ: ꝛ ī ſicca ī veſica p̄p
cāꝫ ꝑdictā lꝫ autē hic diuerſitas ꝑueniat rōne aptitudinis
ad cās eius ꝯgregandas vl nō. In naturali ꝯplexione e
tate ſexu hitudine: ꝛ diſpoſitione membroꝝ accidentalr
tñ pōt vtrobiq ꝫ lapis in oī etate ꝯplexione ꝛ ſexu ꝛ hitu
dīe generari. Cumq ꝫ ātiquaẗ generatio lapidis ꝛ ei⁹ cāe
ꝑdurent ꝛ hītuenẗ nō prohibetur: nec ſanaẗ lꝫ remediū
habeat quoquo mō: ꝛ ꝑpē ī ſenioꝛib⁹. Vñ ypo. affo. Ne
frītici ꝛ circa veſicaꝫ dolores laborioſe ſanatur in ſenibus
nec poſt. l. ānos vt iiij. epidimiarum dixit. ſed continuaẗ
ꝛ tranſit ad heredes. Et cum non eſt hītuata ſed diſpoſi
ta ꝛ noua ſꝫ augmentum ꝛ diminutionē cauſaꝝ ſit huiꝰ
quandoq ꝫ periodos menſis. vnius vel plurimum.

¶ Signa oppilationis renū ꝛ veſice ex lapidibus ꝛ alio
rum membrorum vrinalium diſtinguentia ipſaꝫ ab hu
moroſa eſt ſigna lapidis que in humoroſa non ſunt. Et
ſignoꝝ lapide quedam ſunt cōmunia q̄dā ꝑpa. Cōia q̄
dam ex vrina ſumunẗ dolor ꝛ exeūtibus cū vrina. ꝛ ſūt
nam cum videbis vrinam q̄ conſueuit mingere patiens

turbidã ⁊ groſſam clarificari ⁊ attenuari tũc eſtimabis la
pidis generationẽ ⁊ cum additur dolor: vt ꝙ ſentiat pa
tiens dolorẽ in partibuſ vrine mẽbrorum tunc certificata
erit extimatio tua: ꝙ materia iã aggregata ẽ in membris
illis ad lapidis generationem deinde ſi vides aliqͥd arene
rẽſidẽtis ei aſſociari tũc tua extimatio erit completa: ⁊ ma
xime ſi materiã videas retineri. Notandũ aũt ꝙ lapis ſi
mediocris ſit retinet vrinã totalr: ꝙ poteſt ſubintrare me
atum vrine ⁊ occupare. Magnus aũt ſubintrare nõ va
let ⁊ ſi opponat ſe orificio meatꝰ de facili remouet: paruus
vero ſi ſubintrat nõ occupat totũ vt poſſit totalr retinere
⁊ cum tanges illas: ⁊ inuenies molles lapis eſt in fieri. ſi
vo durus lapis iam factꝰ eſt. Propria vero ex qualitate
nature doloris ⁊ exeuntiũ cũ ipſa ſumunt hoc mõ. Naz
in lapide renũ vrina eſt cũ rubedine dolor ẽ in lumbis ⁊
fortis adeo ꝙ ſit qñꝙ ſimilis colico ⁊ itenditur tẽpore in
anitionis ſumpto cibo remittit ⁊ eſt cũ qetis dolor ẽ ibi
fixus ⁊ cum mutãtur ad veſicã interpolãtur: ⁊ minuitur
⁊ in ylijs angetur: ⁊ proprie apud repleſionẽ itestinorũ
propter coartatõnẽ pororum vritidum ⁊ cũ puenit vſqꝫ
ad iguina ⁊ emuntoria tunc iam peruenit ad meatuz ve
ſice: ⁊ cum ſedatur dolor eiꝰ tunc iã peruenit ad veſicã vt
ſupius dictum ẽ ⁊ arenoſa reſidẽtia ſũt rubea cum ꝯſue
tudie pcerationis eiꝰ. In lapide vero veſice vrĩa eſt alba:
⁊ arenoſa ſimilr alba vel cineritia. Vñ ypo. Quibꝰ i vrĩa
arenoſa ⁊ alba ſeia ſubſtant his veſica lithiaſim habet do
lor quoqꝫ accit i pectie ⁊ pitoneo ⁊ minor: ⁊ quãdoqꝫ la
pis veſice tenet in loco amplo ⁊ ſpacioſo: ſed i renibus ẽ
coartatus i ſtricto: ⁊ plurimũ retinet vrinam. Et eſt ma
ior quam lapis renũ pp maiorẽ extenſionẽ quam recipet
põt in veſica ⁊ durior pp lõgiorẽ morã quam trahit i eã
quam in renibꝰ faciat cum ẽ cadat ſui grauiditate i collũ
veſice qð inferius tẽdit ſua magnitudie integre oppila
bit ⁊ retinet vrinã: ⁊ eſt ſignificatio fortiſ ſup lapidẽ ꝯfir
matum: ⁊ tũc cũ hoc eſt pruritus ꝯtinuus in pectine ⁊ in
canali virge quare ꝯfricat eam ꝯtinue ⁊ ppꝛie ſi ẽ puer ⁊
accit erectio aſſidua ⁊ qñꝙ mollificatio vltra modũ: ⁊ p
ducit ad exitum ani. Et cã in pruritu eſt exaſperatio ve
ſice ex lapide duro ⁊ cõmoto in ſpacio veſice: ⁊ maxime
cũ ſunt plures ſiue ſint in ea generati ſiue a renibꝰ deſcẽ
derint ad ipſam quare exaſperãt ⁊ inducũt pruritũ ⁊ cuz
vrina tũc emittunt furfures ⁊ qñꝙ ſanguis pter abra
ſionem. Et accidit lapis veſice in regionibus ſeptẽtrio
nalibus magis ꝯſuetis ⁊ in iſantibus ⁊ corpora illoꝝ pliꝫ
ſũt extenuata qð eſt econtra in lapide renuz. ¶ Cura la
pidis eſt qͣtuor res. Prima eſt abſciſio cauſe. Secunda
eſt ipſius eductio. Tertia eſt regimẽ. quarta eſt correctio
accidentiũ ex quibꝰ eſt dolor vrine retẽtio ⁊ vlcerꝫ impreſ
ſio que qñꝙ eſt prior pro magnitudine. n. accidentiũ in
terdum oꝫ puertere ordinem cure. prima eſt cauſe abſci
ſio. In abſciſione nãqꝫ eius ꝯſiſtit pͥuiſio qua lapis ge
neratio prohibet: ⁊ qui eſt in fieri impedit ⁊ qui factus ẽ
nõ augetᷣ ſed educit ⁊ proprie ſi ſit paruuſ. Et completur
tribus modis. primo cũ prohibitiõe materie generatõis
ſcilicet hũoris groſſi ⁊ viſcoſi ⁊ illud cũ ordinatione re
giminis in cibis ⁊ potibus ſubtilibus euchitis in aliꝯ ð
bita digeſtioni complende. Secundo cum euacuatiõe ip
ſius humoriſ iam generati ex epate ⁊ venis ſi adſit ⁊ etiã
cum deriuatione a partibus illis puta cum vomitu cli
ſteribus ⁊ alijs ſolutiuis farmacijs ſũptis ⁊ in euacuatõ

ne eius de partibus renuꝫ ⁊ veſice ſi ſit ibi detentus ⁊ co
artatus: vt in lapidem condenpſetur: ⁊ hoc cum diureti
cis temperate caliditatis que cauſam efficientez ſcilicet ip
ſorum caliditatis nõ augeant ⁊ intendant qualia ſunt ex
cibis. Ut ſunt carnes auium montanarum paruarum
pauce pinguedis: ⁊ caliditatis ⁊ herbe diuretice vt bau
cce recentes ⁊ apium petroſiliuz feniculus endiuia ⁊ ſpa
ragus. Ex leguminibus: vt kiſt ordei ⁊ aqua cicerum ni
grorum ⁊ ex fructibus vt ficus humide ⁊ ſicce ⁊ amigda
le: ⁊ vua alba. Et ex potibus vt eſt vinum ſubtile clarũ
album cum aqua dulci ⁊ clara limphatum parum. Et ex
medicinis vt eſt decoctio polij quinqꝫ radicum cõmuni
um capillis veneris ⁊ radicis altee ſquinantꝭ ⁊ ſcolopen
drie: ⁊ ſimilium omnia enim hec prohibent generatio
nem lapidis: ⁊ paruum frangunt educunt ⁊ ſecaniabin cũ
aceto ſquile. Et vnctio illarum partium cum oleis mun
dificantibus ⁊ abſtergentibus. illas partes vt eſt oleum
de amigdalis amaris de lilio: ⁊ de apio. Et cum cerotis
vel emplaſtis ex abrotano fece combuſta: ⁊ nitro. tertio
cum alterantibus ipſorum qualitatem membroꝝ que eſt
cauſa efficiẽs: ⁊ illud cauſa diureticis frigidis qualia ſunt
bathece ⁊ ſemen eius ⁊ ſemen citruli cucurbitis: ⁊ cucu
merum ⁊ aqua lactis aqua melonis indi: ⁊ vnctiones ex
ſuccis ⁊ oleis ipſorum: ⁊ cum alienatione omnis calidi i
flammantis interius ⁊ exterius miniſtrandi. Et ſi ſit cũ
effuſiõe humoris colerici purgetur cũ proprijs ex quibꝰ
eſt aqua lactis ſemi. cõmunium liquiritie mellis caſſie fi
ſtule ꝯſolatrum ortulanum eſt proprium omni cauſe: ⁊ ſi
rupus de ſucco viol. ⁊ ſimilia ⁊ ſi fuerit cũ inflãmatione
vel eriſipila ſeu apoſtemate duro. Eductio eius triplici
ter fieri hꝫ. vno modo cũ dilatantibus membra ⁊ ductu
ac etiã lenientibꝰ ductũ ſuperficiem atqꝫ lapidis ⁊ ppꝛie
cũ eſt paruus ⁊ ꝯpletur cũ adminiſtratione balnei ⁊ fomen
ti ex aqͣ dulci decoctionis melliloti calamenti: altee: mal
uarum camomille yreos radicũ fenugreci ſe. lini: aneti ⁊
ſilium. Et cũ vnctionibus illaruz ptium. ſ. alchatim ylio
rum inguinũ pectinis ⁊ pitoneonis ex oleo de altea de ſe
mi greco de aneto de alcãna: de lilio amig. dulciũ ſama.
⁊ de lilio. Et cũ ebibitis in lapide renũ vel in iectio in la
pide veſice ex iuribꝰ carniũ vnctuoſis. ⁊ mucilaginis ca
ſieſſ. dragagãti pſilij ⁊ olei amig. ⁊ viol. gummi ſeni ꝯar
tur ⁊ decoctio malue campeſtris cum butiro ⁊ melle de
qua ſumantur ꝭs plurima ⁊ grana pini ⁊ ſiliuz ſcðo cum
ꝯminuentibus lapidẽ ⁊ educentibuſ ⁊ ppꝛie cum eſt ma
gnus et durꝰ ꝙ calidis: et humidis nõ diſſoluitur quoꝝ
qdã ſimplicia ſũt qdã ꝯpoſita. Et ſimplicia quedã cõmi
nuẽtia a ꝯplexiõe quedã a ppꝛietate et quedã vtroqꝫ mõ
et a ꝯplexione cõminuentium quedã ſũt debilia tantum
in renũ lapidibus ipꝛimẽtia qualia ſũt amara abſterſiua
que ſũt fortis inciſionis: et tempate caliditatis vt eſt ra
dix ſpine que grece nominatur ſpgoſ: et radices ſentice
herba caſtracam et polium: lapades nominati grece ad
bata: et acetum: ſquille: et relique medicine ſimiles
iſtis: vt betonica pentafilon: et capillus veneris grana
ſolis: ſaxifragia: et folia ſaxifragie ꝙ frangens: lapidem
interpͥtatur et radix ſcolopendrie et aqua ſicie baruꝫ ant
eſt impreſſio non eſt niſi in lapide renum et pertranſeun
tia vſqꝫ ad lapidem veſice qualia ſunt cicer nigrum: et
aqua eius radix coſti bdelium et ſimilia. Quedam forti
ora impreſſionem facientia in lapidem veſice tamquam

in duriori obiecto lapis enim veſice difficilior eſt ad com
minuendum pp eius magnitudinē ꝓpter duriciem ma-
iorem longitudinē ⁊ ꝓpterea comminuentia oꝫ eē fortia ⁊
non tm̄ ſimplicia ymo compoſita: ⁊ ꝓpterea ſi ꝯminuunt
lapidem veſice ꝯminuunt lapidē renum ſaltem cum ad
illum perueniat ꝑpius ⁊ nō ecōuerſo vt dixit aboali. Cō-
poſita vō infra dicenť ſꝫ talia ſimplicia ſunt radix ſqle al-
ba ⁊ tribuli ⁊ grani nucum apium mōtanū calamentum
pulegium yrci vel cerui radix citroli campeſtris ⁊ eſt cu
cumer aſininum radix balſami: ⁊ partes eius ſemē raſai
⁊ aqua radicū eius ſemē cipi egiptiaci ſcordeon radix lau
ri: ⁊ ꝑpucia vitis alie ruta agreſtis baurach atramentum
piper puluerizatum ex quo factus ſit trociſcus ⁊ aduſta-
⁊ nitrum aduſtum. Et ſanguis hyrci ſm̄ artem collectꝰ
⁊ reſeruatus in trociſcis de quibus in hora doloris detur
vnus cū vino aceti aut aqua apij montani ⁊ eſt mirabile.
A proprietate vero cōminuentia ſūt vt puluis ſcorpionū
⁊ olium eius ſolatrū ortulanum ⁊ lapis qui inuenit i ſpō
gia marina ⁊ iudaicus ⁊ cinis leporis decolati ⁊ lumbrici
terreſtres exiccati cinis epatis aſini in lapide renū ⁊ gra-
men vtrunqꝫ. Quedam cōminuunt vtroqꝫ modo vt ē
nitrū album ⁊ clarū adhuſtum ⁊ puluerizatum ⁊ fex ad-
uſta: ⁊ cinis corticuꝫ ouoꝝ ⁊ ſcarabei ⁊ ſemē geneſtre qđ
frangit ⁊ educit ⁊ prohibet generari ⁊ auis pua que notā
tur grece yeragolidureos ⁊ ſuper alas eius ſūt pēne au-
ree ⁊ ſuper ca da eius ſūt puncta alba ⁊ francigene noiāt
eam ſafuriengi adhuſta ⁊ cinis eius cum aqua mellis ex-
trahit preceteris lapidē magis ⁊ fimus columbinus ⁊ fi
mus galli. Et modus vtendi talibus ē: vt medicine que
dam permiſceanť iſtis medicinis ꝯminuentibus lapideꝫ
quaꝝ alie ſūt iuuantes ad penetrationē velocē: vt piper
calamentū ⁊ cinamomuꝫ ⁊ cū hoc ꝯpanť ad cōminuen-
dum lapideꝫ. Et alie ſūt q ꝓuocant cū virtute ⁊ extrahe
re habēt ſupfluitates groſſas vt ſeia nota ⁊ ꝓprie ſe. gre.
rubee radix daucꝰ meu. ſu. aſaꝝ acorus ⁊ ameos keiſi ſi-
ſeleos ſe. agni caſti ſquinātum ⁊ cordumeni ⁊ cantarides
ſunt in hoc potentiſſime cum impreſſione in lapidē. Sꝫ
oꝫ miſtrare cū cautela ne vlcerēt veſicam vt G. dixit niſi
cū rectificantibus in quantitate tēperata ſumanť ſicut ſta
fiſagria. Alia vō ſūt alteratiue digeſtionē facientes eius
qđ alij mouēt: ⁊ facientes morari donec ille operationeꝫ
ſuam perficiant cū pinguedine ⁊ viſcoſitate ſua vt gūmi
ſem ⁊ alie ſūt cū arōaticitate ꝯfortātes membroꝝ apud
diuerſitatē ipreſſionis ⁊ modum ſup ipſū ⁊ ſūt medicine
arōmatice: vt ſpica caſſia ⁊ ſimilia ⁊ alie ſūt ꝯfortantes in
quibꝰ eſt ſubtilitas cū ſtipticitate vt eſt radix rubi: ⁊ rob
fructuum vt ꝯſeruēt membꝛa a nocumēto illoꝝ ⁊ eſt vga
paſtoris: et ex illis ē been: ariſto. lilium: ſuccum ⁊ ſemen
agni caſti ⁊ roſe balauſtiaꝝ ſqnantū ⁊ ſandali ⁊ medicine
ſedantes dolorem cū proprietate vt ſūt anodine nuces ⁊
auelane ⁊ q̄ ſedando dolorem retardant cū permiſcentur
iſte medicine ex eis vna cōpoſita fiat nā ſapientiſſima int̄
ea diſcernit ⁊ vtitur eis ꝓut oꝫ ordinare: ⁊ hij duo pre-
dicti modi ſunt cōmunes ambobus lapidibus. Tertius
modus ē cū inciſiōe ⁊ abſtractione ſi pmo nō ſufficiant q
in lapide renum eſt inconueniens ⁊ mortalis ꝓpter pro
funditatem lacertorum ⁊ oſſium magna. venarum: ⁊ ar-
teriarum. Sed in lapide veſice poſſibilis ⁊ timoroſus ꝓ
pter circumiacentiā lacertorum venarum: ⁊ arteriarum
⁊ neruorum quorum inciſione dolor fortis ſequitur: ⁊

ſpaſmus ⁊ ſincopis ⁊ apoſtema: ⁊ mors plurimum: ⁊
quandoque foramen conuertitur in fiſtulam: ⁊ currit
inde continue vrina. ¶ Sunt tamen aliqui qui pre-
ſumunt ſuper illam. Caueant tamen vt non niſi magna
neceſſitate cogente ex dolore ⁊ retentione vrine infeſtan-
tibus valde infirmum nec in quolibet corpore illaꝫ agāt
niſi in forti ⁊ conſtanti: ⁊ preeuacuato: ⁊ cum cautella ab
errore q ſi tales nō ſint dimittant illam ⁊ ad remedium
currant ⁊ docet G. ſ. tranſpoſitionem lapidis vel ſangui
nis congelati ex lapide pungente fluxus ab orificio: ⁊ col
lo veſice vt vrina libere effundatur eius enim retentio ē
periculoſa ⁊ mortalis fit autem tribus modis vt infra di
cetur ⁊ in lapide renū quoquo ſimiliter puta vomitu vio
lento: ⁊ forti quo lapis ſuperius trahitur atqꝫ ventoſa ſu
per lumbos poſita ſicut econuerſo trahitur inferius forti
motu agitatio ⁊ ſaltu ⁊ ꝑanelitus retētione ac cōpreſſio-
ne ⁊ fricatione renū ⁊ yliorum trahentium ad inferiora
⁊ ex illis ſunt clamores ⁊ cliſteria conuenientia ⁊ in ſerio
rum calefactio cum fomentis ⁊ alijs calefactorijs hec eni
trahunt lapidem renum: vſqꝫ ad veſicam paulatim ⁊ qñ
qꝫ extra de veſice collo per virgam expellunt vel mulie-
rum naturam. Inciſionis autem modum ⁊ regimen tāl
eſt vt non fiant niſi in infantibus propter facilitatem cō
ſolidationis ⁊ temperamentum complexionis ⁊ humo-
rum que non eſt in iuuenibus ⁊ ſenibus ⁊ in conſtanti-
bus in tolerando dolorem lapidis: ⁊ ſint preeuacuatiue
humores currant ad locum ⁊ apoſtement ⁊ a fecibus in
teſtinorum quoniam dolorem minuit ⁊ ſint contenti ſb
tili dieta ⁊ ſit dies clara et tempus temperatum et quietū
et locꝰ eiſſit tēpata iſtrumēta iſtite et faſſi ex medicīe ap. ꝓ-
pate i retētiōe ſāguis emanātis et ſedatiōe doloris q̄ ſint
ex plibus dictis i cura emorroidaꝝ ex retētiōe ſāguinis ⁊
ex ſedātibꝰ dolorē q̄ j dicenť ligaturis qbꝰ pmiſſis iaceat
eger ſupinꝰ retractis cruribꝰ et detentꝰ ſit a circūſtantibꝰ
firmiter. Et cyrurgus digitū ſuuꝫ idicē i anū infātis vel
mulieris vginis. vel i vlnaꝫ deuirginate immitat donec
pueniat ad lapidē: et cū peruenerit ipſum in collo veſice
teneat firmū et impellendo ſemp a veſica verſus collum
tūc qꝫ ſignet atramento vbi inciſionē faciat ſitqꝫ inter v
gam ſeu burſā: et anum: et iuxta commiſſurā ſeu filū nō i
ea ſed inter eā: et cruris plicaturā ita q inciſio cadat i col
lo veſice nō in eius concauo tūcqꝫ incidat ſubito inſtru-
mento bene accuto et tūqꝫ quātū ꝯueniat magnitudini la-
pidis deide extrahat illū faciliori modo quo pōt. Quod
magnitudo eius ipediat exitū tenaculis ꝯfrangat deinde
vitellū cū albumine ouoꝝ et puluere ex reſtringentibus
ſanguinē cū plumatijs vlceri applicet deinde cura vlce-
ris regať et ſuperuenientibꝰ deinde accidentibꝰ: ex dolo
re apo. ſanguīs ꝯgelatiōe i veſica quem reſoluit vehuem
cū idre melle ſumptū collo eius et vge et alijs ſubueniať
ꝓut oportet cum his q̄ ex dictis et dicendis ſunt nota.
Similiter et ſi puenit lapis vſqꝫ ad collū virge nec poſ-
ſit exire quoquo incidas ſub ea ſi expreſſione educi non
poterit nec retro pelli cū immiſſione ſirige vt vrina egr̄
diať deide cura vlceriſ ē regendū. Et ſūt qui igeniant e
ponūt cānulam in anglo inciſiōis vt vria ide trāſiēs egr-
diatur extra vt vlcus non tangat ne mōdeat et cōſolida
tioneꝫ ꝓhibeat. Alius modus eſt q cirurgicis dimittať
expertis. At mō ſeqtur q̄rta res q̄ ē corectio accn̄tiū d q̄
dicenduꝫ eſt ex quo de tertia in re pauua eſt dictum ſuc-

cincte ⁊ primo de dolorē qui ſi fortis ſit oportet ſedare pri
us quam predictorum aliquod intētare cum p⁹ inciſionē
maxime prouocet apoſtema: ⁊ hoc cum balneis cata
plaſmatibus epitimatibus emplaſtus vnctionibus ⁊ in
iectionibus ex anodinis ⁊ molificantibus ſuperius notis
in cura tenaſmonis ⁊ emoroidarum ⁊ ſi expendiat cum
ſtupefacientibus ebibitis ſicut filonis medicamine de man
dragora ⁊ tyriaca noua q̄ ⁊ vētoſitatē reſoluit q̄ cū cā do
loris eſt: cum hoc quod ſtupefacit: ⁊ prouocat vrinā inū
ctis vel emplaſtris. Et ſunt qui talia ſtupefactiua ap p
ximāt ante inciſionem: ⁊ poſt preparationem corporis
ad illa vādo ea mixta cū vino vt docuit abohali: vt do
lorē inciſionis non percipiat incidendus. Et ſunt q opi
um in forma trociſci ſuper locum incidendum ligant: ⁊
detinēt ligatum quamdiu ibi ſenſus ſtupefiat quo dolor
inciſionis: vel aduſtionis ⁊ corroſionis cauſtici farmaci
vel ignis non ſentiant vel ſentitur interq̄ ēt videtur in
numero ypo. cum dixit. Quicunq̄ dolentes aliqd cor
poris plurimum dolorem nō ſētiūt his mēs egrotat q̄ſi di
cat ſi vis vt cauſa doloris magni corpori ſcilicet aplicata
non ſentiant fac vt corporis ſēſus egrotēt. ¶ Sedatio.n.
vel doloris minoratio a tiore futuri apo. ⁊ mortis alcui
at ipſū ⁊ ex eis q̄ operantur ad idem eſt vt i circuitu i ci
ſionis aliqua ſtiptica miniſtrentur: ⁊ ꝓprium ē ſumac ipſū cā
appropriate prohibet apoſtēa ⁊ terra ſigillata cum oleo
ro. inuncta lutū armenū cum ſucco mirte ⁊ ſilia. Et ex
illis eſt ſtōia ⁊ cibi ⁊ potus diminutio ⁊ alia ſupradicta.
Si viro ex lapide retineatur vrina q: oppoſitus ſit in
orificio pororum vritidum ꝓtenſorum a renib⁹ ad veſicam
vel in eorum ſtricturā coartat⁹ i trāſcūdo l q: ſit magn⁹
⁊ oppoſitus i orificio colli veſice vel coartatus in collo
vel cauli vrget qđ graue moleſtū: ⁊ piculoſū eſt infirmo.
Ingeniandus ē vt idē amoueatur āte q̄ ad fractionē eius
deueniatur vt vrina libere egredi poſſit ⁊ hoc vt ſi quid ſit
in renibus retrahatur ſuperius cū vomitu forti ⁊ violento
⁊ vētoſa ſupra renes applicata. Similiter ſi iter renes ⁊
vritides ſituetur qđ ex dolore fixo ⁊ ꝯtinuo in renibus co
gnoſcetur. Si vero in vritidib⁹ coartetur qđ ex dolore deſcē
dente ad illa ⁊ ibi durante ſcietur trahatur inferi⁹ cū balne
is ⁊ dilatantib⁹ ⁊ mollificantibus ⁊ cū ꝯpreſſionibus ili
orū ⁊ renū cū manibus oleo de lilio inunctis vel pingue
dine anatis trahētib⁹ īferius cū retētione. Hanelitus ſter
nutatiōe: ⁊ applicatione vētoſe in ylijs infra renes ⁊ in
guina paulatine inutata īferi⁹ ⁊ cliſteribus ꝯuenientib⁹
⁊ motu forti ⁊ ſaltu ⁊ calefactiōe inferiorum partiū ſi autē
ſit oppoſitus lapis in orificio colli veſice ingeniamur ip
ſum vt inde amoueam⁹ ⁊ hoc cū compreſſione pectinis
ſuperius vel vt reſupinetur lapidoſus: ⁊ eleuentur anche
ei⁹: ⁊ ꝯcucīantur bene vt lapis remoueatur ide ⁊ redeat
ad ꝯcauum veſice ad qđ ꝯpreſſio pectinis verſus ſuperi⁹
ꝯfert valde ⁊ tūc vrina egreditur. Et q̄nq̄ alleuiat illud ſi
īcuruetur ſuper genua ſua ⁊ ꝯmoueat ſua mēbra ad inui
cem. Et q̄nq̄ remouetur inde per intromiſſionem digi
ti in anū ſi vulua de virgīante ⁊ q̄nq̄ p alias figuras q̄ſ
experimētū ⁊ rō adinuenit. Cumq̄ illa nō ꝯferunt admi
ſtretur inſtrumētū. ſ. ſiringa leuiter inuncta imittatur: vt la
pis inde amoueatur: ⁊ vrina egrediatur. Et ſi quidē ſit in
collo veſice vel in meatu virge cū balneo ⁊ expreſſiōe cū
manu iuncta oleis ⁊ iniectis externis producatur. Si vero
ex lapide pungente cōmeto exaſperante vlcera prouenī

ant in renibus ⁊ membris vrine regatur regimine vlce
rum ⁊ ſolutionis continuitatis renū quod infra deo ꝓ
pitiante dicem⁹. Sequuntur compoſite medicine. Me
dicamen frangens lapidem renum ſublime: ⁊ expertum
valde ſecundum ſerapionem. ℞. ſeminis bathece et ex
corticati milij ſolis nitri adhuſti dauci aā partes equales
terantur: ⁊ cribelentur ⁊ detur ex eis. ʒ. iij. cum aqua de
coctionis ciceris nigri. Aliud ſecundū eundem ad lapi
dem veſice. ℞. ꝯdiſi. ʒ. i. fimi columbini. ʒ. i. ⁊ .ſ. ſcarabeo
rum dauich. i. ⁊ eſt. ʒ. ſ. terantur ⁊ dentur cū calido. Aliud
ad lapidem veſice ſm ymain. ℞. fimi colūbini ſterco. gal
li condiſi omniū partes equales terantur ⁊ cribelentur ⁊ den
tur in potu cū aqua raſani aut calida. Aliud ad lapidem
renū ⁊ veſice ſm ꝯſtantinum ⁊ eſt ſublime. ℞. ſeminis ba
thee. citruli cucumeris excorticatorum aā. ʒ. v. ⁊ .ſ. raſani: ⁊
apij: ⁊ napi ſilueſtris ⁊ dauci ⁊ petroſilini aā. ʒ. ij. ſe. ſeni.
ʒ. iij. granorum nere. i. ceterorum ſilueſtrium. ʒ. iiij. ſtercoris
vacce paſcētis inoloti cū oleo ſambucino. ʒ. v. ⁊ cribelen
tur ⁊ detur ex eo pondus. ʒ. iij. cū aqua apij: ⁊ raſāi. De
coctio ſm filium ſerapionis ad dolorē renū ⁊ difficultatē
vrine. ℞. cimini ani. radicis liquiritie ſeminis citruli ſeis
bacthece aā. ʒ. iij. pſilij ſe. malue aā. ʒ. ij. ⁊ in deſcriptione
alio loco aniſi abſinthium ⁊ loco pſilij: kekengi decoquā
tur in libris aque donec remaneat medietas: ⁊ dentur in
potu. ex ea. ℥. ij. alia ad renes ⁊ lapidem ſecundum eun
dem cui⁹ permixtio eſt. ℞. fenugreci ameos ſeminis ba
ucie ſeminis apij eſt aā partes equales decoquantur: ⁊
detur in potu cū zuccaro ⁊ eſt ſana ſi deus voluerit. Ali
ud medicamen ſm alchindū ad lapidem vtrūq̄. ℞. fimi
columbini ſter. galli aā. ʒ. ij. origani. ʒ. ſ. zuccari tabarzet
quantū omniū ⁊ cū aqua raſani extrahit omnem lapidē
⁊ q̄nq̄ ponitur cum eis piper ⁊ ſal ⁊ proprie in decoctione
pullegij. Aliud raſis ad lapidem veſice puerorum balnee
tur puer quottidie i aqua calida ⁊ dabis iſtud medicamē
℞. olibani mithee radix eſt cuiuſdam herbe aā confice
cū melle ⁊ detur ad modum auellane mane ⁊ ſero. Ul
timum ſedans dolorem ⁊ extrahens lapidem ſecundū
iohanitium. ℞. apij campeſtris qui dicitur ſarrunon. ℥.
i. ciperi egiptiaci ſpice aro. ſeminis papaueris albi cinao
mi caſſie piperis albi ſeminis baucie acori ſeminis vrti
ce ⁊ caulis ⁊ cardonis aā. ℥. ſ. conficiantur tria cum mel
le de quo ſumatur ad modum auelane cū vino decoctio
nis capil. veneris. Ruffas inquit plurima balneatio in
tinis ſulfuris frangit lapidem ⁊ hec fortaſſe facit proue
nire ad hoc q̄ q̄nq̄ vlcerant cutem ⁊ ſi infundatur in eis
pannus calid⁹ ⁊ applicetur loco lapidis operatur ad exitū
eius cum facilitate ⁊ lubricitate ⁊ ſimiliter ſi olea miſceā
tur mollificantia ⁊ abſq̄ nocumento illo. Inquit. Ga.
ſcio plures de illis quorum renes egri medicati cū hoc
medicamine ſanati ſunt a ſuis egritudinibus: ⁊ oportet
vt aſſiduentur huiuſ. medicine pluribus diebus. Eſt.n.
medicina ſanans illum qui habet lapidem: ⁊ qui habet
egritudinem rē ⁊ egritudinem veſice ⁊ modus eſt. ℞. a
ne. excorti. ⁊ nucum ſeminis cucumeris ortolani ex corti
cati ⁊ ſeminis carui mundati. ana aur. iij. ſeminis iuſqui
ami nigri croci ſeminis citroli abion ana aur. vj. ſeminis
iuſquiami albi ſeminis apij ana aur. xij. Conficiantur cū
melle ⁊ fiant trociſci de quibus detur in potu aur. ſ. cū
aq̄ mell' tepida i quātitate ciatorum triū: ⁊ in alia deſcripti
one ponitur armel aur. ſ. Item teſtificatus eſt q̄ lepus

comburitur ſicut ſcis ⁊ conſeruatur puluis eius ⁊ ſumi
tur in potu de eo diebus: aliquod pōdus.ʒ.ij.cuȝ aqua
tepida ⁊ frangit lapidem veſice ⁊ renum. Ait abohali
dico quod frangit lapidem veſice non eſt dubiuȝ quod
frangit lapidem renum: ſed non conuertitur niſi alteru
trum communiter hāt reſpectum. ¶ Confectio ſe
cundum eum conferens illi qui habet lapidem ⁊ probi
bet generationem eius poſt ipſum. ℞.caſſie aure.ij.ſe
minis apij aure.iij.lapidis ſenu maſculi aure.j. ſeminis
daucie aniſi ana aure.ij.ſtoracis.ʒ.iij.radicis lilij alozan
chi aure.ij.ſeminis papaueris albi aure.ij.ſpice tantun
dem amigdal' amararum accori ana aure.iij. mell' boni
quātum ſufficit ſumatur de ea in potu omni die in vio
ʒ.ij.vel aure.ij. Dixit quoqȝ medicine cōpoſite ad lapi
dem ſunt mitridatum ipſuȝ: namqȝ fortiſ operatiōis eſt
in lapidē renuȝ ſicut ſagenea: ⁊ ſicut cōfectio de ſcorpio
nibus cognita ad renes ⁊ veſicā. Et medicamen factuȝ
de ſanguine hirci qđ nominatur manus dei ꝓpter ſuaȝ
nobilitatem ⁊ medicamē theſaurizatum dictū factuȝ cū
oleo balſami qꝺ eſt mirabile. Puluis ex inuētione no
ſtra frangēs ⁊ educēs lapidem de renibus ⁊ ꝓhibēs eū
generari. ℞.ſeminis geneſtre.ʒ.iij.ſeminis ſtafiſagrie.ʒ
ij.granorum ſolis.ʒ.j.ſpice ℥.doſis.ʒ.ij.cum aqua fraxi
Alius ad idem educēs arenulas. ℞.granorum ſolis be
ne pulueriȝatorū.℥.j.ſeminuȝ cōmuniū.℥.j.zuchari al
bi.℥.ij.doſis coclear vnum in vino. Medicamē exp̄
tum ſecūdum abo. ℞.cineris vitis cineris ſcorpionum
cineris radicis caulis nabatij cineris leporis ⁊ lapidis:
ſpōgie ſanguinis hirci exicati ⁊ cōtriti cineris corticum
oui de quo pull⁹ egreſſus eſt ⁊ lapidis iudaici gūmi nu
ci accori ana partes equales petroſill' dauci pulegij gum
mi arabici ſeminis altee piperis omniū aā ptis.xv. Cō
ficiantur cū melle ⁊ cōſeruētur doſis ſit vſqȝ ad.ij.aure:
⁊ ſupra cū aqua tribulorum decoctoruȝ cuȝ ciceribꝰ ni
gris. Sirupus ſecūdum intētionem noſtram que ſupra
de cura colice nefretice diximus eſt prius ⁊ ſecundum
Nicolaū iuſtinuȝ: ⁊ filātropos. ¶ Confectio trociſco
rum ſm abo. ex appropriatis que frāgit lapidē in renibꝰ
⁊ veſica. ℞.ſeminis daucie ſilueſtris ſeminiſ cucumeris
berberis aniſi mirte ſeminis apij mōtani: ⁊ ortulani caſ
ſie cinamomi ſpice ana partes.j.tere ⁊ cicotrigōiȝa: ⁊ cō
fice cum aqua ponderis.ʒ.j.aut aure.j.v da primuȝ cuȝ
calida. Sirupus diureticus aperiens renum oppilatio
nem ex humoribus groſſis ⁊ educens eos ⁊ prohibēs
ipſos ꝯdempſari in lapidem ⁊ eſt ex inuentione noſtra.
℞.capil.veneris caſſie lig.ſpice folij meu.fu.ſiccorum a
micos acor.radix rubee: nigelle aſſari dauci keiſin ſiſele
os ſeminis agni caſti ſquinanti cordumeni granoruȝ pi
ni ⁊ ſeminis ſolatri ⁊ feni. ⁊ enule ana ptes equales bul
liant in aqua.li.v.vſqȝ ad medietateȝ deide adde zucha
ri li.j.geleniabin li.ß.aceti ſquilitici.ʒ.iij.ſirupentur do
ſis.℥.ij.cum lepida in aurora decoctiōis radicuȝ grami
nis dixit abo. ſtercus muris cum thure ⁊ aqua mell' ca
lida. Frāgit lapidē ⁊ nigella aliquātul' diebꝰ miniſtra
ta cū aq̄ mell' cal'a frāgit vtrūqȝ. Et lac ficuſ cū lacte mo
re cū ramo ipſius educit arenulas de renibus ⁊ veſica.
Et ſemē centrū galli pulueriȝatū cū vino ſubtili educit
arenulas de renibus tantum.

¶ Ca.iiij. de diſlocatōe renū ⁊ veſice ⁊ medis eius.

Diſlocatio accidit qñqȝ in renibꝰ ⁊ veſica plu
rimū ⁊ ē vt a ꝓprio remoueaſ loco ⁊ decliet
ad dextrū vel ſiniſtrū inferiꝰ tēdet magis q̄
re vrinādi actio mlicplr ipediſ. Et cā eius
imediata ē ſuoꝝ ligamētoꝝ ⁊ ſuſpēſorioꝝ relaxatō l' rup
tura cuiꝰ cā eſt duplex itriſeca ⁊ extriſeca. Intriſeca ē hu
miditas cū frigiditate paliticās ⁊ mollificans tpa: quaſ
mēbra predicta in loco ꝓprio nō regūſ. Extriſeca vo eſt
caſus ⁊ pcuſſio relaxās vl' rūpēs ⁊ balneatio in aq̄ frigi
da multa quo interiorē cām coadiuuāt ſalteȝ. Signa ⁊
ſi quidem ſit a pcuſſione vel caſu rūpente ꝑceſſio ipſoꝝ
cū ſanguinis mictu declarat ſi vero nō rūpēte ſȝ relaxā
te tñ ꝑceſſio illoꝝ cū impedimēto vrinādi ſola ſufficit
ad cognitionem eius. Si vero nulla precedēte pcuſſiōe
vel caſu acciderit diſlocatio cām intrinſecā ꝯiecturabis
mollificationē.ſ.⁊ paraliſim quam confirmat ꝑcedens
regimen illi ꝓportionabile ⁊ aq̄ frigide balneatio cuȝ p
uatiōe ſignorum alioꝝ egritudinū in eis poſſibiliter cō
tingētiuȝ q̄ poſſunt in actione vrinādi nocumētum pre
ſtare quorum priuatio diſſolutionē ab alijs paſſiōibus
diſtiguit ⁊ qñqȝ vria inuolūtarie emittiſ pp cōitateȝ col
li veſice in mollificatione ⁊ qñqȝ retineſ pp oppilatiōeȝ
expreſſiōe ⁊ tortura ꝓpter declinationem vritidū ⁊ col
li eius. Cura ſi qdē eius q̄ a pcuſſione vel cāu ē rumpē
te fortē nō curatur. Iuuaſ tñ cū reductione: ⁊ ſtrictura
cū medis ſtipticis ⁊ cōglutināntibus ſūptis ⁊ ēplaſtratis
q̄ dicemus cū de diſlocationū medicis loq̄mur ſi deus
annuerit cuius nomē ſit bñdictū. Et ſimiliter ſi ex rela
xantibus abſqȝ ruptura fuerit. Et ſi qdē a mā humida
facta paraliticāte vel mollificāte cauſetur. Cura eiꝰ bre
uiter erit cura paralixis ⁊ cōpletur euacuatiōibus ⁊ pur
gationibus deriuātibus proprie: ⁊ trahētibꝰ ſurſuȝ cuȝ
vomitu ⁊ cōpreſſione digeſtionis materie cū oximelle
ſquilitico ⁊ alijs medicinis ꝓprijs ⁊ ex purgatiōibus ꝓ
prijs eſt q̄ ſit cū eleboro vtus ē trāſiēs vſqȝ ad corporis
extrema ⁊ trahēs ⁊ expellēs cum vomitu ⁊ exiccās val
de vel agarico cuius virtus ēt trāſit vſqȝ ad corporis ex
trema ⁊ cōfortat neruos calefaciēdo ⁊ purgādo. Et cuȝ
ſpeciebus gūmoruȝ q̄ a ꝓfundo attrahūt ⁊ neruis ⁊ vo
mitu ꝓuocādo educūt. Cōpleſ quoqȝ cum reſoluētibꝰ
⁊ exiccātibus interius ſumptis: ⁊ electuarijs ⁊ cōfectio
nibus vt tyriaca: mitridato ⁊ ſimilibus: ⁊ exteriꝰ appli
catis ex cerotis emplis cataplaſmatibus euaporatiōibꝰ
⁊ balneis termarum ſiccis ⁊ alijs ⁊ reginine exiccatiō
⁊ calefactiuo noto.

¶ Ca.v.d ſolōe ꝯtiui in rēibꝰ ⁊ venis eoꝝ ⁊ vlceribus
⁊ ſcabie ac aliquoꝝ mēbrorū vrine ⁊ medicis eius.

Leus renū ⁊ alioꝝ membroꝝ vrinalium ē
ſol'o continuitatis cōueniēs cū diſꝑditione
ſubſtātie cū.n.ſoluiſ qñqȝ ꝯtiuitas in eis p
mo eſt ſimplex deinde cū ꝑdurat generatur
in eo ſanies que corrodit ⁊ ꝑducit ad ſubſtantie dep̄ditō
nem vrie trāſitu coadiuuāte pp eius acuitatem: ⁊ ſit vl
cus. Et qñqȝ a pricipio eſt cū ſubſtātie dep̄ditiōe: ⁊ ab
ſciſiōe dr̄ ꝯcauū cū vero ad ſaniē deuenit dr̄ vlcꝰ ſanio
ſum ⁊ cū corrodit dr̄ corroſiuā ⁊ cum dilatatur ⁊ ābulat
dr̄ ambulatiuū ⁊ nō ſanatur. Et in renibus extrahens ē
in corpore renū aut in ꝯcauitate ipſoꝝ ⁊ venis ⁊ meati
bus eoꝝ aut in ſuſpenſorijs eoꝝ aut in panniculo tegēte
ipſos. Et qñqȝ eſt inꝰ poris vritidibus ⁊ qñqȝ eſt in ve

ſicca qñq3 in virga ⁊ ſi in veſica aut in cōcauo aut ī collo
⁊ eſt ſanabilis ēt ita ſi ſit in virga ⁊ ſi ſit in concauo aut in
penetrans vſq3 in vacuum ⁊ non ſanatur vt dixit hip.
in afoꝛiſmis aut non penetrans ſed vnum pāniculū tā-
tum ⁊ eſt difficile ſanabilis ⁊ qḋ eſt in veſica quam in re
nibus magis quia neruoſa ſubtilis ſubſtātie ſanguinis
pauci ſimiliter vritidibus. Et cauſa eius que eſt in coꝛ-
poꝛe renum duplex eſt interioꝛ: ⁊ eſt apoſtema aut exte
rioꝛ ex inciſione percuſſione vel caſu: ⁊ eſt plurimū: ⁊ ſi
quidem perducat ad diſruptionem moꝛtalis eſt vt abo.
dixit ⁊ ſimilis eius que eſt in ſuſpēſoꝛio ⁊ pāniculo cau
ſa eſt. Eius vero que eſt in cōcauo eoꝛum meatibꝰ: ⁊ ve
nis cauſa duplex eſt interioꝛ ⁊ exterioꝛ. Interioꝛ eſt pla
rimū ⁊ eſt aut humoꝛ plurimus ⁊ acutus de genere ſan
guinis ſcindēs venas vel colere aut flegmatis ſalſi tran
ſiens cum vrina per eos ⁊ ſoluēs ⁊ ſua adherentia coꝛro-
dens vlcerās aut apoſtema dubelatum ⁊ apertū3 aut la
pis acutus tranſiēs: ⁊ ſcindens ⁊ aliquid de ſubſtantia
eoꝛum poꝛtās. Exterioꝛ eſt inciſio percuſſio vl' caſus diſ
rumpens ⁊ vſq3 in concauū3 eoꝛum pertrāſiens. Et ſi-
militer cauſa eius que eſt in vridibꝰ poꝛis ⁊ veſica exi
ſtit ⁊ etiam in virga ⁊ cum ex talibus humoꝛibus fiāt in
predictis mēbꝛis ⁊ eoꝛum ſuperficie puſtule ⁊ deinde vl
cerantur accidit ſcabies in eis. Signa ſolutionis ꝯtinui-
tatis ⁊ vlcerum in renibus ⁊ alijs mēbꝛis vrine anteceſ-
ſio cauſarum eius oſtendit. Inquit. n. abo. cauſa ī libꝛis
medicoꝛum que pꝛimo eſt ex qua pꝛouēit inuentio alicu
ius diſpoſitionis vel fixiōis in humano coꝛpoꝛe. Et ſi q
dem ſimplex ſit ſolutio vrina ſanguinea. Iudicabit illā
⁊ doloꝛ in partibus illis. Et ſi quidem in hac parte vl' il-
la fuerit diſtiguetur nā ſi ſit cu3 vrina ſanguinis miſſus
ſubito multus cū doloꝛ in eis: ⁊ defectiōe virtutis ſigni
ficat rupturam vene emulgētis in renibus vt hip. dixit
in afoꝛiſmis: ⁊ qñq3 eſt ex apertione vel rarefactiōe vene
illius: ⁊ eſt ſine doloꝛe ⁊ tūc eſt ſubtilioꝛ ⁊ qñq3 ē ſintho
maticus qñq3 creticus ⁊ cū eſt in renum ſubſtantia ſan-
guis eſt minoꝛ. Si vero paulatim paucus ⁊ trūboſus: ⁊
ſtranguria habīt in alijs illam eſſe ſignificabit: ſed ī quo
ipſoꝛum ex doloꝛis loco perpēdens. Na3 ſi doloꝛ ſit ſb
ventre ⁊ ilijs ſolutio in vritidibꝰ erit ſi in pectine in ve
ſica. Si in pitoncone in collo veſice erit ſi in virga ibi p-
cipietur. Et qñq3 cum vrina quaſi carnium fruſta appa
rebunt cū in renibus eſt vel petala cū eſt in alijs vl' ſqua
me ſi ſit in veſica vel pelliculè paruè ſi in vritidibus ē: ⁊
virga. Et ſi quidem ad vlcus pueniat ſanies cum vrina
egredietur ⁊ ſi quidem poſt ſaniem ſanguinis egrediat:
vel ſanguis cum ea vlcus coꝛroſiuū ⁊ pꝛofundum ſigni
ficabit vel ſi malitioſum fuerit cure paru3 pꝛoderūt ⁊ dā
num fiet ſ3 in qua parte fuerit cognoſcetur ex doloꝛis lo
co vt pꝛedictum eſt ⁊ ex eius ſpecie: nam ſi ſit doloꝛ in re
nibus erit grauatus pꝛopter ſaniei aggregatione3 ⁊ ſup
fluitatum: ſi in alijs erit incenſiuꝰ: ⁊ ardoꝛ ⁊ ꝓpꝛie apud
aduentum vrine: ⁊ etiā ex exeuntibus cum vrina .ſ. fru-
ſtis: ⁊ ſanie fruſtis vt ſupꝛa dictu3 eſt ſanie vero vt ex co
loꝛe quātitate permixtiōe ipſius ⁊ fetoꝛe. Coloꝛe ⁊ quā
titate nā veniens ex renibus erit minus alba: ⁊ quantita
tis maioꝛis quā ex alijs mēbꝛis pꝛopter eoꝛum naturam
humidam ⁊ ſanguineam. Etiā a veſica veniens eſt ma-
ioꝛis quātitatis quam ab alijs permixtiōe nā quanto ma
gis a ſuperioꝛibus ꝑuenit magis erit ꝑmixta ſanies ⁊ ſā

guis etiam cum vrina ⁊ veniēs a veſica eſt grauioꝛis o-
doꝛis ꝓpter eius frigiditatē ⁊ longioꝛem moꝛā in eiꝰ re-
ceptaculo cū cōcauitate ⁊ veniēs a virga antecedit vrinā.
Et ſi quidem a ſupioꝛibus vltra renes ſanies venit ⁊ a-
lia fruſta vrina nō erit mediocris ⁊ ſana. Si a renibꝰ: ⁊
a partibus: que ſunt infra vria plurimū erit ſana vt hip.
innuit cum dixit. Quibus in vrinā pingui exiſtenti quaſi
carnium fruſta vel ſicut pili his de renibus exeunt: ⁊ qñ
q3 ſana nō erit cū epar ⁊ vene ꝯpatientur grauiter patiē
tibus illis. Signa vero ſcabiei ipſoꝝ ſunt ſigna puſtula
rum antecedētiu3 ex retētiōe vrine vt hip. dixit: ex exitu
puris pauci ⁊ furfuris cū ardoꝛe ⁊ pꝛuritu in ptibus reū
vel circa partes veſice cū ipſa ſtabit ⁊ tūc eſt fetoꝛ vrine ꝙ
moꝛ. ¶ Cura ſolutiōis ꝯtinuitatis ī renibus ⁊ alijs in-
ſtrumētis vrine ſi ſimplex ſit ex quo ſanguis mictus ap-
paret ē ſimilis cure fluxus ſanguinis ex naribus ſputi:
⁊ vomitꝰ ſanguinis de quibꝰ ſupꝛa ē dcm̄ l3 hic foꝛtioꝛi
bus ſit cōpleda quā ille ⁊ ꝓpꝛie vomitus: ſimiliter ſi vl-
cus ſit cōcauū. Si vero fiat ſanioſum curabitur cura pti
ſis: ⁊ recurrere ergo ad illa ⁊ que foꝛtioꝛa ſunt elige tam
ſimplicia ꝙ cōpoſita ⁊ miſtrabis hic ⁊ variabis in foꝛtitu
dine maioꝛi ⁊ minoꝛi ſm diuerſitatem longitudis mem
bꝛi atq3 malitiā vlceris ſemp que his membꝛis ſunt pꝛo
pꝛia ⁊ leptonijs ſubſtātie colligēdo: ⁊ ſm omnem modū
intus ⁊ extra appꝛoximādo pꝛout eoꝛu3 dictat natura ſi
cut in cura ſnuimꝰ lapidis. ¶ Et ex appꝛopꝛiatis medici
nis talibus ⁊ ex ſimplicibus ſunt ex euacuatiuis flebo-
thōia ſuperioꝛum partium: ⁊ que eſt de baſilica magis ⁊
vomitus ſuauis qñq3 euacuat deriuādo a renibus om-
ne qḋ poteſt vlcerare ſanguinē ⁊ vrinam acuere qḋ ē qñ
q3 ſufficiēs tm̄ et cliſtere lenitiuū ⁊ medicie laxantes ſua
uiter ⁊ leniēdo vt eſt caſſia tamaridi māna ſuccus violis
aq̄ fructuū in colerico ⁊ aq̄ lactis ⁊ ſcene in aduſto. caue
at aūt a foꝛtibus ⁊ diſſolutiuis ſua. n. acuitate dilatāt vl-
cus mām acuūt ⁊ ēt ex aſpant ſuperficiē mēbꝛi: Et ex al-
teratiuis remittentibus acuitatē ſanguinis ⁊ colere ⁊ tē
perātibus ipſos in hac paſſiōe eſt ſumere aquā meloniſ
indi alkekengi lactuce citruli cucūeris cucurbite ⁊ lac ſe
minum coꝝ ⁊ papaueris albi aq̄ oꝛdei lactis ⁊ ſirupꝰ vio
latus. Et ex inſpiſſantibus ipum̄ ami iū coꝛiandru3 aq̄
iniubarum ſebeſten dactiloꝝ ⁊ lenticula excoꝛticataꝝ ri
ſum ⁊ frumētum ⁊ fructus ſtiptici qñ ſtrigendo vētre3
multiplicāt vrinā vt eſt citō. peōia ſumach glās: ⁊ zaur
vel q̄ oīa fluxū retinēt vt mirra: hi. n. tēperādo hūoꝛes
⁊ iſpiſſando vrinā ꝓuocat ⁊ lauāt a ſanguie ⁊ ſanie ſolu
tiōes ⁊ vlcera ⁊ ſua ſtipticitate cōſolidāt ipa: ⁊ ſigillādo
mēbꝛa ꝯfoꝛtāt. Et ex mūdificātibus lēibus ſūt ſ. alkekē
ge ⁊ aqur vue vulpis ꝓpꝛie montāe ⁊ altee vſq3 ad ſem.
acceptionē ⁊ in leui ſūt capill' ve. q: ē tpatus ⁊ yreos ⁊ ꝯ
nū pini ⁊ foꝛtaſſe in ea ꝯ erūt iſopus ⁊ ruta ⁊ ſilia. Et ex
abſtergētibus aq̄ zuchari ⁊ aq̄ lactis ⁊ mell cū qbuſda3
ſeminibus ex ꝑdictis. Et exiccatis eſt faria oꝛobi lenti-
cularū alumen ſtoꝛax ſandaracha aloes: ⁊ ſimilia. Et ex
cōſolidātibus ſunt fructus ꝑdicti: ⁊ ex herbis cauda eq
na barbe hircine ſuccus acatia ſumach: ⁊ ſimilia. Et ex
cōglutinantibus ſunt amilum dragātum gumme frigi-
de ⁊ ꝓpꝛie prunoꝝ ⁊ ceraſoꝝ: ⁊ pſilij ſemis citōioꝛū mu
cillago ⁊ cibi viſcoſi infra poſiti ⁊ pꝛopꝛie anguille recen
tes. Glutinatio enim eſt ex eis que faciunt vlcera di
minuta a coꝛroſione: ⁊ excoꝛiatione eoꝛum que ſuperea

tranſeũt acutorum ⁊ ex eis eſt bolum armenum ⁊ terra
ſigillata ⁊ ſimilia quoniã conglutinant ⁊ ſigillant ⁊ in
lacte eſt abſterſio ⁊ cõglutinatio ſed oportet ꝙ eligatur
ſubtile vt aſininum equinũ ⁊ caprinum ⁊ radici liqritie
ineſt exiccatio maturatio mũdificatio ⁊ conglutinatõ ⁊ ſe
datio ardoris vrine ⁊ ſimiliter flos tabaxet ideſt malue
lenit eorum vlcera ⁊ ardorẽ ⁊ radix altee ⁊ adeps ana
tis ⁊ etiã in ſemie lini torrefacto ⁊ bdelio mechio. Et ex
facientibus naſci carnem ſunt vnctuoſa: vt lacca maſtix
thus ireos ⁊ ſimilia. Oportet autẽ vt talibus glutinãti
bus ⁊ ſigillãtibus miſceantur diuretica ⁊ ſubtiliantia vt
faciãt peruenire ipſa ad loca deſtinata licet ꝺ ſe ſint noci
ua oportet ergo ꝙ ſint ex leuibus que ſũt innatiua i hoc
⁊ nõ nocent ex quibus eſt radix liquiri. cap. ve. ſquinan
tum ⁊ ſimilia. Et qñqȝ oportet vt miſceãtur eis narco
tica ad mitigationẽ doloris: dolor eniȝ ↄſolidatiõeȝ ꝓ
hibet inflamãdo. n. dilatat ⁊ prouocãdo reuma ſordiciẽ
auget. Et lac quidẽ eſt boni chimi faciẽs exuberare ſan
guinem nutritiuũ equãs chimos ſi ſtomacus ſumentis
ſit tẽperatus ⁊ cõfortat corpus ⁊ abluit et qñqȝ bibitur
cum melle mũdificat vlcera interiora ab hũoribus groſ
ſis ⁊ maturat ea ⁊ abſtergit ⁊ ſua caſeitate cõſolidat ⁊ in
carnat ſanguis exuberãtia ⁊ ſedat dolorẽ ſũptum ⁊ iie
ctum vlceribus ⁊ ſcabie veſice ⁊ virge. Et ex appropa
tis vlceribus veſice tãtum eſt mumia ſi ex ea quãtitas ki
ratis ſumatur cũ lacte ⁊ ſimiliter decoctio chell ꝙ ꝓhi
bet extractionem materierum ad locũ vlceris dorſum
⁊ ſi fuerit frauduilẽtia ⁊ ambulatiua glãs rubus decoctõ
radicis pẽtaphilon papirus ⁊ lupinus confert omnibus
⁊ ſedat dolorem ipſorũ cum farina ordei vrina hominis
antiqui ⁊ aſini vermiculoſis ⁊ teſticulis canis incarnat
illa oppoponacũ litium olibanum alumen cũ fece vini:
⁊ omnia põtica in quibus eſt mũdificatio ⁊ abſterſio ſi
ne mordicatione: ⁊ cauterizãtia vt colcotar zimar ⁊ ſimi
lia ꝓhibẽtium corroſionem ⁊ ambulationem cauterizã
do ⁊ fiſtulationem ⁊ ſi fiant non curãtur ſed ꝓhibentur
a corroſione cũ mũdificantibus ⁊ exiccantibus. Et cura
ſcabiei iſtorum mẽbrorum eſt cura vlcerum lenior tamẽ cũ
euacuatiõe ⁊ adequatiõe humorum corporis cum regimie
⁊ medicinis ⁊ cũ mũdificantibus: ⁊ abſtergentibus dei
de exiccãtibus abſqȝ mordicatione ⁊ vltimo glutinanti
bus ⁊ cõſolidãtibus medicinis ex quib⁹ eſt boluȝ arme.
cum ſucco liqui. equaliũ partiũ in renibus ⁊ ſicut mucil
lago ſemi. cito. ⁊ pſilii cum oleo ro. cum eſt in veſica ⁊ ex
cibis dulcibus viſcoſis ſicut ſunt pedes animaliũ ⁊ res
pingues ꝑdicte cũ oleo amigdalarum ⁊ frumẽtum co
ctum cum carne auium ⁊ gña lactis dicta: ⁊ piſces dul
cium aquarum et anguile ⁊ ſimiles: ⁊ ſint in veſica for
tiora quã in renibus: ⁊ ſint ebibita inũcta cũ exiccãtibus
⁊ emplaſtata in renibus ⁊ in vritidibus in veſica vero ẽt
iniecta. Et ex cõpoſitis appropriatis ſũt trociſci noſtri al
kekengi ⁊ trociſci aſcliapidis ⁊ diaſcori. ⁊ ſnfuſ. regis.
Confectio trociſcorum aſcliapidis ad vlcera q̃ fiunt in in
ſtrumẽtis vrine. ℞. granorũ pini torrefactorum numero.
xiij. papaueris albi dragãti añ. ʒ. ij. croci ſpice aluminis
iameni ⁊ in deſcriptiõe alia loco ſpice gallice dauci ana. ʒ
j. coſti. ʒ. ß. fiant trociſci cum rob ꝑmixto. Cõfectio tro
ciſcorum diaſcori. ad illum qui mingit ſanguinẽ de reni
bus ⁊ veſica. ℞. aluminis iameni. ʒ. j. dragãti. ʒ. ij. terre
ſigillate ſeminis portulace: balauſtiarum ana. ʒ. ij. teran

tur ⁊ cõficiantur cum rob mirte ⁊ adminiſtrẽtur. Cõ
fectio trociſcorũ Raſis vtiliſſimorũ ad vlcera in renib⁹
⁊ veſica in quibus eſt cõfortatio ⁊ lenitas ⁊ icarnatio vl
ceris ⁊ ſedatio doloris: ⁊ ſunt trociſci alkekengi. ℞. citro.
li. ʒ. x. boli armeni gũmi arabici: thuris ſanguinis draco
nis ſeminis papaueris albi: amigdalarũ excorticatarũ:
ſucci liquiritie: dragãti amili ana. ʒ. ij. granorum ſolatri or
tulani cuius grana ſunt rubea: alkekengi. ʒ. iij. opij. ʒ. j. fi
ant trociſci. x. ⁊ dentur in potu qñ non eſt acuitas vn⁹ cũ
vrina: ⁊ qñ eſt acuitas cũ ſirupo violis: aut iuleb: fiantqȝ
trociſci. ʒ. iij. Medicamen abo. ad vlcera renũ. ℞. gra
norum pini numero. xx. cucũeris. xl. polipodij. ʒ. j. ß. te
rantur ⁊ bibantur cũ aqua. li. j. ß. in qua bulite ſint ſpice
celtice: ſeminis apij ana. ʒ. viij. vſqȝ quo redeat ad quar
tam. Aliud. ℞. terre ſigillate ſanguinis draconis: caſto
rei ſeminis meliſſe cucumeris: ⁊ apij cucurbite: ſucci li
quiritie lacce ariſtologie amigdalarũ pini magne papa
ueris ſeminis iuſqami albi: ana partes equales: dentur
in potu cum rob ꝓut exigitur. Confectio empli qđ
ponitur ſupra dorſum ⁊ apud ſtricturã medii ⁊ alia loca
℞. farine ordei: ⁊ confice cum vino ⁊ melle: iteruȝ fit de
roſis ſiccis lentibus ⁊ melle ⁊ granis mirti quoniam ꝓ
hibet dilatationem: ⁊ vngatur cum oleo de alchanna: ꝺ
maſtice de citonijs ⁊ ſtorace quia exiccat ⁊ adeps anatis
lenit illa. Confectio vnguẽti boni ad vlcus veſice. ℞.
ſtoracis liquide. ʒ. j. pinguedis anſeris ex. iij. vſqȝ ad. iiij.
cere albe: ſatiriorum. ij. ⁊ vngatur comprimendo ⁊ pro
prie cum eſt corroſio. Aliud. ℞. dactulos gallas paſſulas
⁊ acatiam alumen ipoquiſtidos: iſopuȝ ⁊ ſtoracem valet
vt primum. Aliud cum non eſt corroſio ⁊ debet proce
dere illud. ℞. cere: adipis anſeris vel anatis oli roſati: ⁊
adminiſtrentur exiccatiua potando ⁊ iniciendo: ⁊ cũ nõ
eſt corroſio incarnatiua lacca iniecta: de quorum ſumma
ſunt trociſci de carta: ⁊ trociſci de andrulis cum aliquã
tulo merdaſengi: ceruſe: amili: ⁊ calcis ablute. Deſcrip
tio medicaminis competẽtis ſecundum Andromacuȝ
℞. terre ſigillate: chimolee cornu cerui vſti ana partes
equales ſeminis canapis tertiam partẽ vnius: opij par
tem. vj. vnguẽti de ceruſa partes. iij. ſarcocole partem. ß
mirre: thuris due tertie partes aggregẽtur cum aliquan
tulo olei roſ. ⁊ leniẽ cum eo. Et leuius illo eſt illud ꝙ fit
ex ſarcocola: amilo: ⁊ ceruſa: ⁊ iniiciatur cũ lacte ⁊ cõfor
tetur cum plumbo adhuſto ⁊ thure eſt fortius: ⁊ quãdo
qȝ dolor fit vehemẽs ſufficit potus lactis ſirupus viola
tus cum aqua ordei: ⁊ ad hec faciunt que infra capitulo
de ardore dicemus. Si autẽ mictus ſanguis affuerit
ex appropriatis ⁊ proprie cum fuerit ex ruptura vene ki
lis: ⁊ eſt ſubitus: ⁊ multus. Eſt ſirupus quem ſupra di
ximus de ſuccis in cura fluxus vẽtris ſanguine. Et tro
ciſcus noſter de terra ſigillata cum ſucco plãtaginis: lin
gue ceruine cõſolide ⁊ ſimilia. Qđ ſi ſan. pre ſui ſrĩtate
appet ↄgelat⁹ ex anguſtia fri. ex trẽcitatũ malitia anhelit⁹
pluſius in eq̃litate ſudore frigido ⁊ rigõe cũm precedenti
bus cauſis ſolucionis ⁊ mictus ſan. tunc cura eſt cura q̃
diximus de congelatione in ſtomaco licet raro ſit eua
ſio ſecundum Abohali. Et ex cõuenientibus in hac eſt
vt ſedeant in tina decoctionis herbarum que ſunt ad la
pidem ⁊ ſumant in potu de carpobalſamo. dragmas du
as aut tantundem ligni peonie vel granorum eius: ⁊ zu
chuch: ⁊ proprie cum aq̃ eius vel tñdem blacchebizãtie.

aut co:dumeni aure.].cū aqua calida aut cum aceto vi‑
ni ⁊ oleo oiſſancino:⁊ oximel ſquil.’Et ex habētibus ꝓ
p:ietatē eſt ep aſini:fel teſtudis:⁊ coagulū lepo:is ⁊ li‑
gnū vitis ⁊ abrotanū:⁊ lac ficus exiccatū iecti ē ꝓp:iū
⁊ bibitū in q̄titate.ʒ.ſ.cū aliq̄ ex aq̄s ā aq̄s q̄ in hec bi
būt:vt cū aq̄ ciceris nigri aut’albaſecb.j.raphāi ligni ſi‑
cus ⁊ abo:ani ⁊ decoctiōis eius cū vino.

Ca.vj.de apoſtēatibus renū ⁊ veſice ⁊ medis eo:ū.

Apoſtema renū ⁊ veſice ſūt nota ex ꝑdictis.
Sūt aūt in eis ꝓut in alis mēb:is ſ; duplicē
mō; ꝑ mō; ꝯgōis.ſ.atq̄ɜ iſluxiōis:⁊ hec eſt
plurimū:plurimū.n.patiunt ꝓp būo:ē :q influit
eis ſupſluitate aquoſa:⁊ ſm hec dānt in mā ſeu cā māli.ſi
n.pmo mō fiāt plimū erīt renū apoſte.ex ſan.ḡſo:⁊ veſice
ex mlico ⁊ ventuoſo.Si vero ſcōmō erīt ipo:ū apāta ex
colā ſeu coſico ſanguie plimū:būo:.n.q cū vrina euātur
plimū colā eſt vt.G.⁊ abo.videtur inuē.qō acut⁹ eius
dolō aſſirmat:⁊ qn̄q̄ ſūt aquoſa:qn̄q̄ ſlica:⁊ qn̄q̄ ſunt
vētoſa.Et cā ipo:ū eſſiēs eſt duplex:interio:⁊ exterio::i
terio:ē mēb:o:ū ſeu pticularū diſpō generātiū:mitten
tiū:⁊ recipiētiū caliditate ſſlua ꝓp ſtricturā chilarē vel a‑
lia vel dolo:e ex vrine acuie vel lapide pūgente ⁊ q̄ſſan
te ſi ꝑ mō; fiāt iſluxiōis ⁊ q̄nantū tn̄ ſi ꝑ mō; ꝯgōis ꝓ
cedat:exterio: vō eſt ſicē cāus ⁊ ꝑcuſſio labo: plimū ſābu
latio ſtatō in pedibus ⁊ tolerātia ſeu ſublevātia hōeris
⁊ ſūt būtia iudicia:nā apāta renū calā plimū aceīt iuue
nibus:⁊ colica ⁊ pueris ⁊ adoleſcētib⁹ ſanguiea:⁊ ſi ſrā
fit ſenibus ⁊ mulieribus apoſte.vō veſice plimū aceīt in
fantibus cā lapidis.Et diuerſificātur in ſitu eo:ū nam q̄
renibus aceīt ſi quidē magna ſint totalr̄ eo:ū cōtinent :ſi
vō pua quedā ſiet in co:po:e renū:quedā vero ad lat⁹ cō
cauitatis eo:ū tēdūt:⁊ quedā ad latus declināt ad ſup:⁹
verſus venā emulgētē; infirā eis:quedā ad ptē inferio‑
rem verſus vritides emulgētes:quedā ad ptē interio:ē;
iteſtino:ū:⁊ quedā ad poſterio:ē do:ſi:quedam in vno re
nē:quedā in ābob⁹:quedā in ſuſpēſo:io: quedā in pāni
culo velāte eos:⁊ hec ſūt diſtincta ſm ꝯſideratiōē; quā
facit rō:nō tn̄ ſūt ꝓp mēb:i ꝑuitatē; ⁊ partiū eius ꝓpin‑
quitatē diſ̄cibilia bene ſignis ꝓp:ijs diſtictis.Que eti
am in veſica eueniūt aut tēdūt ad ꝑtē; ꝯcauā ⁊ fundum
aut ad ptē colli eius inferio:ē;:⁊ qn̄q̄ ſunt magna tota‑
litatē eius occupātia:⁊ qn̄q̄ in vritidibus tn̄ eueniūt:⁊
diuerſificātur in terminatiōe eo:ū:nā qn̄q̄ reſoluūtur:
qn̄q̄ collectionē faciūt ⁊ rūpunt ⁊ plimū lapidant.Ait
n.abo.quo.n.mō nō lapidātur:ēt ſi calā ſint:cū ipa ſint
cā lapidis.Et cū rūpuntur apoſtemata renū:aut rūpun
tur a pte vritidū ⁊ veſice ⁊ eſt melius oībus aut a pte ſu
pio:i ꝑ mō; reditionis ad venā magnā chili deſcēdente
ad epar:deide ab epate ad meſerai.⁊ ad inteſtia:⁊ q̄lī cū‑
q̄ fiat niſi ſit per mō; criſis eſt mala:q: nō ꝑ ꝯuēiētia lo
ca:⁊ apta:lʒ fiat a nā:aut rūpunt in vacuū vētris:q̄re in
diget pfo:atione’vt extrahatur ꝑ vētrē;:⁊ qn̄q̄ collectō
nem faciunt ſ; nō rūpunt:⁊ hoc cū diureticis oʒ vt curē
tur:⁊ cū aptiōe ex medicis cū ferro:aut ē ꝑiculoſū ⁊ mō
tale vt ſ̄ in lapide dēm eſt:⁊ qn̄q̄ cōicāt apoſtemati cali
do in rēibus apoſtēata q̄,in veſica:nā qn̄q̄ rūpunt ad ꝑ
tē colli eius ⁊ virge ⁊ ē bonū:qn̄q̄ ad vacuū vētris ⁊ ē
malū ad ptē; vritidū vt recedāt erūpi non poſſunt ꝓp
cām iam dictā.Et apoſtemata renū ⁊ veſicee ſūt calida:
⁊ magna cōicāt eis ſupio:a pncipalia.ſ.diafragma:co;

epar:⁊ ſtōacus:q: accidit malitia ābelitus:ſc.caſus:ap‑
petit⁹ nauſea:et deide accit ꝯmotio rōis eo q: cerebrum
ꝯpatit rēibus ⁊ veſice:ꝓpea:q: vtraq̄ alligātur epati ⁊ et
diafragmati.Signa apoſtēatum in renib⁹ ſūt dolo: ḡ‑
natiu⁹ inſeꝑabil’ extēſus ad ſupio:a ⁊ inferio:a:⁊ vrina
clara ꝑdurās ⁊ ſubtilis:⁊ qn̄q̄ retinet ꝓp:ie ſi eſt tēdēs
verſus cōcauū:⁊ cōſtrictio ventris:q: coartāt inteſtina
ꝓp:ie ſi magna fuerit:⁊ alteratio colo:is faciei:⁊ oculo:ū.
Et ſi quidē fuerit calida aſſociat febris ⁊ tactus loci cali
dus ⁊ ſitus abomiatio:⁊ vōitus colere:malitia anhelit⁹
⁊ alienatio ꝑ ꝯpaſſionē ſupio:ū:⁊ ſi colerica fuerit inten
ſa vrina ſit ignea:⁊ pſeuerat cū ſubtilitate:⁊ acredine:⁊
colo: faciei ⁊ oculo:ū tendit ad citrinitatē.Et qn̄q̄ ſan‑
guinea ſunt cognoſcent q: fe.mitio:⁊ vomitus eſt cole‑
ricus:⁊ vrina ad rubedinē tēdit ⁊ minus eſt ſubtilis:⁊ a‑
lienatio mio:⁊ leduntur a diureticis calidis acutiſ aceto
ſis ⁊ ſalis:⁊ cū reſoluūtur ꝑdicta accītia:dolo:eſ ⁊ febris
remittūtur ⁊ vrina inſpiſſant:deide fund⁹ apparet.Si‑
militer aut cū ꝯuertitur in lapidē;:⁊ tūc vrina mutatur
in albedinē claram ⁊ ſubtilē:dolo: tn̄ nō minuitur:⁊ ex
tenuantur mēb:a inferio:a:⁊ aliqn̄do non curaſ ⁊ tamē
eſt in via faciēdi collectiōem ſimilis eſt vrina ⁊ dolo: au
getur ⁊ febris:ſed non grauitas cūq̄ rūpant vria ſit ipſ
ſa ſanioſa:⁊ accidētia ſunt debilia ⁊ ; cedūt mio:ando ſi
bona ſit eruptio:ſi vero non ecōtra venire videbis.Si
vero apoſtemata ſint frigida ſigna apparebūt ꝑdictis cō
traria:⁊ ſi quidē ſint mlica vrina erit glauca ⁊ īferio:um
mēb:o:um extenuatio atq̄ ſtupo: cū ꝯueniētia ſimiliū
circūſtantiarū in multiplicādo melācolicū būo:ē;.Si
vero flegmatica vrina erit alba ſpiſſitudis pauce cum ſi‑
gnis dominij flegmatis ex palo:e ⁊ inflatiōe mēb:o:ū ſi
mili caceſie ⁊ alijs circūſtantijs conuenictibus ad diger
ſtionis malitiam mltiplicātis flegma.Et ꝑ modū influ‑
xionis ſi facta ſint apparebūt ſigna repletiōis in toto vel
parte ⁊ caliditas:⁊ dolo: partis apoſtemoſe antecedēs
⁊ eorum factio erit ſubita ſi ꝑ modū ꝯgeſtionis ſiet pau‑
latine non ꝑcedētibus ſignis repletiōis totius ſ; debili‑
tate ptis tn̄.Et ſi quidē ſit in altero renum dextro vl’ ſi
niſtro cognoſcet:q: iacere ſup latus eius eſt facilius q̄ iā
iacere ſup:a oppoſitionē.Et ſi dolo: extēdit ad ptē veſi
ce tūc apoſtema eſt in ſiniſtro ⁊ ſi aſcendit verſus epar ē
in dextro:⁊ ſi oīa cōueniūt:tūc apoſtema eſt in ābobus.
Cumq̄ apoſtēa fuerit in ſuſpēſo:io ⁊ pāiculo velāte do
lo: ſit acutus ⁊ augeſ grauēdo ꝓhibens erectionē ⁊ fle
xuationē:⁊ qn̄ reſupinatur ſit dolo: leuio:⁊ cū iacet ſu
pra ventrem augetur ꝓpterea q: ſuſpēdit renē. Apo
ſtematū aūt ſigna veſice ſunt eadem que renū ꝓp:ia ⁊
ex cōitate vel cōpaſſione ꝓp:ia tn̄ differētia ſunt tantū
in ſpecie doloris q: in veſica eſt acutio: ꝑter neruoſitatē
ſui:⁊ in loco q: eſt in partibus pectinis ⁊ iguinū ⁊ virge
⁊ ꝓp:ie cum declinet ad collū eius q: cōiungitur ei:⁊ ſi
cum inflamatiōe ipſius ⁊ retētione vrine aut diſtillatio
ne:nec poſſunt iacēdo eā emittere niſi ſurgāt ⁊ ſtent.Et
ſigna ſpecialium ipſorum ſunt ſimilia illis q̄ de renibus
dicta ſunt.Et ſigna terminationū ipſorū ⁊ etiam erup
tionis que eſt plurimū ad meatū colli ipſius.Et ſi in vri
tidibus fuerint parua ad modum puſtularū erit ⁊ do‑
lo: in ilijs erit ⁊ in inguīibus:⁊ vrie retentio abſque ſi‑
gnis ꝑdictis apparētib⁹ in mēb:is ꝑdictis renū ⁊ veſice.

Cura eorum ſimilis eſt cure apoſtematum aliorū mē

broꝛum de qua ſuperius dictum eſt: ⁊ propꝛie pulmōis
ſtomaci ⁊ ſplenis: virtutē īnatam ⁊ influctem habenti-
um ſicut renes ipſi ⁊ veſica. Conſiſtebat autē in quatuoꝛ
rebus. In euacuatione totius: in euacuatiōe partis i re-
gimine: ⁊ accidētium in coꝛrectione ſimiliter ⁊ cura apo
ſtematum hoꝝ membꝛoꝛum in illis quatuoꝛ rebus con
ſiſtit diuerſificatis tamen: tātū ī quātum natura illoꝝ
a natura eoꝛum diuerſa exiſtit. Primā complent flōia
de baſilica dextra vel ſiniſtra: ſi ſanguineum ſit: vel ſi ali
us humoꝛ cū ſanguis pcc̄o ſit. deīde flebothomia de cur
uatura poplitis: qđ ſi non apparet vel timeatur propter
eius inſuetudinem aperiatur ſafena: ⁊ ſi ſine ſanguis pec
cato euacuatio cū vomitu ⁊ magis ſi coleric⁹ fuerit: ⁊ cū
nauſea in faciēda ⁊ ſolutiōe ventris cum cliſteribus: vel
cum farmatiīs ſūptis appꝛopꝛiatis notis ⁊ pꝛemiſſio di-
geſtionis hec. n. a toto euacuant ⁊ a mēbꝛo apoſtemoſo
deriuant: opoꝛtet aūt ne ſolutio ſit laboꝛioſa ⁊ foꝛtis cō-
mouens materiam: ne magnificetur nocumētum ꝓpter
hūoꝛem plurimum effuſū ad inteſtina vicina renibus
ſcilicet in ſubiecto ⁊ in inteſtinis ⁊ ano vt hec ſupꝛa ē di-
ctum. Et in caſiaf. eſt maturatio ⁊ ſolutio cū facilitate: ⁊
in alijs dictis ſupꝛa in cura oppilationis q̄ licet ſint foꝛ-
tia: tamē in quātitate diminuta fiūt leuia: inquit. n. Ab.
⁊ ſcias ꝙ multotiēs indigetur media foꝛti ⁊ debili foꝛtis
eſt ex hoc ꝙ ſoluit hūoꝛem viſcoſum: ⁊ ipſius qdem de
bilitas eſt ex eo qđ facit aſſelare ſcꝪ aut bis: ſꝫ qūo humo
rē viſcoſum mouet niſi virtutis foꝛtitudīe: ⁊ ſi talꝪ ē quo
uiſq̄ mō ſemel ſoluet vel bis de ſe niſi diminuta ſit quā
titate: ⁊ ſi quidem in cā fuerit lapis vel acuitas vrine do
loꝛem inducēs: vel alia ꝓpꝛijs remedijs auferātur: ⁊ a-
lie cauſe extrīſece interdicātur ⁊ coꝛrigātur. Secūda cō-
plēt medicīe frigide ⁊ ſtiptice que repellāt influctem ma
teriam ⁊ fluxam trāſmittāt quales ſunt interius appꝛo-
pīmate: vt aqua oꝛdei cū decoctiōe roſarum vel citōioꝝ
⁊ ſucci frigidi noti. Et appꝛoximāde exterius ſicut fari
na oꝛdei cū ro. Caueāt aūt a multum frigidis ⁊ ſtipticis
ne materiā indurēt ⁊ cōuertāt in lapidem ad qđ ſūt ap-
ta: ⁊ coadiuuāt talē euacuationē trahentium ad diuerſū
apoſtemoſe partis ſi nobilius illa non ſit vt ſunt vento-
ſe illi applicate: ⁊ ſimilia euacuātia in mēbꝛo alteri oppo
ſito ⁊ remoto poſt illđ que lūt nota. Deide ex quo mā
iam ceſſauit a fluxu iam fluxam: ⁊ collectam in eis ſtude
bis euacuare de eis ꝑ ꝓpiquātē ꝑtem ipſis vel ꝓpꝛiā
extrahere ꝑ ꝓpiquā partem dupliciꝪter: ſenſibilitē eua
cuādo vel inſenſibiliter: ſenſibiliter vt ꝑ apertōnē vene
curuature poplitis ſi ſanguinea fuerit: que ſi nō appare
at apiatur ſafena vel ſiatica: ſi illa etiā non videatur per
apertionem emoꝛꝛoidarū ſaltem cū ſanguiſugis q̄ eua
cuāt de ꝓpinquo magis. Sꝫ ſi alius humoꝛ ſit cū diure
ticis frigidis: ſi ſit colericus vt ē aqua lactis ⁊ ſemiū coi
um: vel tēperate calidis vt caſſiefi. cum aq̄ capil. vene: ⁊
liquiritie q̄ maturant ⁊ faciūt ſolutionem facilē: ⁊ vijs
vrine eſt ꝓpꝛia vel cum calidis ſi materia fuerit frigida:
hoc. n. nō ſolum influxā euacuant: ſꝫ per viam ꝯgeſtio-
nis aggregatā etiam ⁊ virulenta abſtergūt ⁊ lauant.
Cauendū autem ne ante euacuationē coꝛpoꝛis illa mi-
ſtres: conuertūt. n. materiam ad renes ⁊ veſicā ⁊ magis
replēt inſenſibiliter vt ꝑ tractionē eius ad lacertos exte-
rioꝛes renū ⁊ cutē ⁊ vētoſa ſupꝛa renes applicata vel em
plaſtis ex rubificātibus ꝙ in veſicca non eſt bene poſſibi

le adeo cū a partibus circūſtantibus coꝛpoꝛis ſit diſticta:
nō eis ſicut renes affixa: ⁊ ſi quidem euacuare perfecte be
ne ſe habebūt. Si aūt aliqd remāeat cū ſit compacta: ⁊
groſſa: opoꝛtet vt extrahatur ꝑ ea ⁊ pꝛimo cū diureticis
liquefaciētibus ⁊ ſubtiliātibus ⁊ cum ſtipticitate q̄ con-
foꝛtāt interius ⁊ exterius miniſtratis notis: vt eſt fenu-
grecum: ciamomū aniſum: ipericon mellilotum: anetū:
crocus: liqritia: ⁊ huiuſmōi q̄ ſubtiliāt ⁊ reſoluunt: ⁊ ex
eis eſt camomilla vel foꝛtioꝛibus vt ſunt ſpica caſſia lig. a
meos ⁊ alia diuretica foꝛtioꝛa ⁊ euapoꝛātia ſi groſſioꝛ ſit
materia. Si vero totaliter ſit reſoluta ſana remanebunt
membꝛa ꝑdicta. Si vero ad ſuppurationem deuēiat re
ſolutio iobediēs facta maturētur ⁊ matura rupāt ⁊ mū-
dificētur deinde cōſolidētur vlcus vt ſupꝛa dictum ē cū
cōuenientibus q̄ ſunt nota ſuperius. Et ſimiliter ſi in la-
pidem cōuertantur molliātur ⁊ reſoluātur cū omnibuſ
q̄ ſuperius nota ſunt in cura apoſtematum ꝑdictoꝛum
mēbꝛoꝛum que in iſtis mēbꝛis ſūt pꝛopꝛia cū ꝑmixtione
diureticoꝛū. Sꝫ ſi aquoſe fuerit curentur eodem modo
cū diureticis calidis vt flegmatica: ⁊ ventoſa cum eis: ⁊
extenuātibus que etiam in cura idropiſis ſunt dicta. Et
ſi in vritidibus fuerit eodē modo curētur. Tertiam rē
cōplent ſex rerum non naturalium debita oꝛdinatio cū
diminutiōe cibi ⁊ potus cōtrarie qualitatis humoꝛi qui
eſt materia eius qete coꝛpoꝛis ⁊ motu mēbꝛoꝛum ſupio
rum: ſomno ⁊ vigilijs tempatis ꝓut cauſā ⁊ acciden-
tia exigūt vt vera innanitiōe ſuperfluoꝛum digeſtionum
omnium: nō replectiōe: ⁊ anima qeta: ⁊ hec omnia ī ae-
re temperato. ¶ Quartā rem cōplēt q̄ accītia ꝓpꝛia re
mediāt: vt ē doloꝛ qui eſt cā: ⁊ accñs grauedo de quibuſ
ſupꝛa dictum eſt ſufficienter: ⁊ vrine retentio de q̄ infra
dicetur: ⁊ ventris cōſtrictio q̄ cū lenitiuis ſumptis cliſte
rizatis vnctis ⁊ emplis exterius coꝛrigatur vt ſupꝛa ī cu-
ra doloꝛis inteſtinoꝝ eſt dictum ſufficiēter etiā cū ſe. de
q̄ infra deo coadiuuāte dicetur: ⁊ vōitus de quo dictū
eſt ſ̄ ad plenum: ⁊ ēt de malitia anhelitus: ⁊ alijs accñti
bus ꝓuenientibus ꝑ cōpaſſionis viā de quibus eſt ſupꝛa
dictum in quā pluribus locis. Medicīe cōpoſite dicen
tur deinceps. Inquit Serapio ad vltimū hui⁹ ꝓueniūt
aut ad collōnē virus aut ad lapideitatē. Cliſtere gualte
rij faciēdum in pꝛincipio apoſtēatio. ℞. aq̄ oꝛdei. li. j. ⁊ ī
ea diſſolue ole. ro. ℥. ij. ⁊ imitte. Si vero apoſtēa ſit frigi
dum adde in decoctiōe floꝛes camomille. Si veru apo-
ſtema fuerit in augumēto fiat cliſtere ex decoctiōe altee
lilij ⁊ floꝛum malue ana. M. j. ſeminis lini. ℥. j. olei ro
ſati: olei de lilio ana. ℥. j. ⁊ in parte diſſoluātur olea ⁊ ini
ciantur: apoſtemate vero ꝓueniente ad ſtatū foꝛtioꝛa dia
foꝛetica miſceātur q̄lia ſūt floꝛeſ camomille: aneti: ꝑitaria
ſambucus ⁊ benedicta: ⁊ iuſtinū: ⁊ oleū yrinū ⁊ nardi-
num. ¶ Emplaſtū ad apoſtema renū in pꝛīcipio. ℞. oli
roſa. olei malue: aceti parū farine oꝛdei ⁊ emplaſta. Cū
vero ꝓuenerit ad augumētū adde floꝛes cāomille: ⁊ ole
um ei⁹ vel yrinū: tale epithimabis cū filtro ībibito in ꝑ
dicta decoctiōe. Et ſilr cū ꝓuenerit ad ſtatū ſtudebis pꝛo
poſſe reſoluere addendo diuretica foꝛtioꝛa quod ſi non
reſoluatur ſed peruenerit ad maturationem ⁊ ſaniē ap-
plicetur quod ſequitur maturatiuum. ℞. farie fenugre-
ci vel tritici. lib. 5. radicē altee cāomille: radicū lilij añ.
M. a. j. radices coquantur in aqua: ⁊ in illa aqua cola-
ta diſſoluātur adipes anſeris ⁊ galline olei de lilio añ. ℥

j.ex his fiat emplaſtum: ⁊ actualiter calidum appōatur
Aliud Yſaac. ℞. caricarum albarum: dactilorū piguiū
⁊ paſſularum enucleatarū: radicū altee: fenugreci: ⁊ ſe
minis lini ana. ʒ.j. decoquātur in aqua: ⁊ cū aſſungia gal
line terantur ⁊ emplaſtētur. Cum vero ſanatum fuerit
apoſtema fiat cliſtere ex his que habent ipſuȝ aperire. ℞
aque decoctionis caulium: ⁊ limaciarum cum corticibuſ
⁊ diſſolue in ea mell'. ℥.ij. ſerapini. ℥. quartuor fenugre
ci. ℥.j. ſucci paritarie. ℥.j. olei yrrini. ℥.j. ⁊ immitte ⁊ vte-
re ſternutatōibus. Fracto vero ⁊ aperto mūdificatiuū
appōe ex aqua ordei cum melle vel zucharo ſecundum
exigētiam materie vel cum lacte quod etiam miſtrabis
in potu. Deide facta mundificatiōe exhibebis cōglutia
tiuum: ꝺ trociſcis de karabe ⁊ de luto armeno cuȝ lacte
bouio extincto in eo ferro ⁊ emplaſtabis ex ipſis. Si ve
ro ad lapideitateȝ peruenerit fiat ſirupus ex diureticiſ no
tis ſupra: mixtis cum mollificātibus hec ſuperius ꝑnar
ratis: ⁊ caſſiafiſtula donec materia maturetur: deinde ea
maturata quod cognoſces per vrine multitudinem cuȝ
ſubſtantia groſſa purgabis cū pillulis iſraſcriptis. Pil
lule. ℞. antedicte laxatie. ʒ.iiij. caſſiefiſtule. ℥.ſ. eſule. ℈.
ij. turbit. ℈.ij. zinziberis. ℈.j. omnia incorporētur cū vi
no: ⁊ fiant pillule. Balneum poſt purgationē miſtran-
dum. ℞. brāce vrſine: radicis apij ⁊ fol. eius: radicis yri-
gorum ⁊ yreos: foliorū malue: florum melliloti: cāomil
le: ſeminis lini ana. ℥.ij. bulliāt in aqua: ⁊ adde olī amig
dal'. ℥.iij. ⁊ ingrediatur vſqȝ ad vmbilicum: deinde fiat
poſt tertium diem flebothomia de alia ſaphena ſub ca-
uilla: deinde emplaſtetur cum hoc emplaſto. ℞. folioꝝ
pitarie quātum vis ⁊ torrefiant in ſartagine cū oleis his.
℞. olei anetini: camomillini: de lilio: de pulegio: olī vio
la. ana. ℥.ſ. ⁊ inunctis renibus cuȝ predictis oleis prius
emplaſtentur cū ipſa. Emplaſtum de mucilagibus qñ-
qȝ per interualla applicatuȝ eſt optimū: cui ſuccedat em
plaſtum de melliloto noſtrum in antidotario traditum
⁊ iſopi cerotū: ⁊ cerotū diapēte: ⁊ alia ſilia ibidem nota.

¶ Capitulum ſeptimum de dolore renum ⁊ veſice ꝑ-
ueniente ex eo ⁊ medicinis eorum.

Dolor renum ⁊ veſice notus eſt. Et quemad
modum differt loco ⁊ ſpetie quibus digno-
ſcitur ita in cauſa contingit cuius ablatione
curatur. Loco quidem differt: naȝ dolor re
num circa lūbos percipitur ⁊ veſice circa pectineȝ. Spe
cie differt: nam renum eſt grauatiuꝰ: veſice vero eſt acu
tus propter neruoſitatem. In cauſa cōuenit: nam cauſa
eius eſt aliqua egritudinum ꝑdictarum: ⁊ mala comple
xio diuerſa cuiuſlibet generis de qua infra dicetur vl' vē
toſitas: ⁊ qñqȝ eſt antecedens criſim per vrinaȝ ⁊ cōco-
comitans eam: ⁊ ſigna earum: ⁊ cura ex predictiſ ſūt mā
feſta: ⁊ ex dicendis in capitulo ſubſequēti. Et cū non in
uenis ſedationem doloris cum anodis exterius vnctiōi-
bus: ⁊ emplaſtis: cliſteribus: ⁊ ventoſis: oportet vt nar-
cotica adminiſtres: ⁊ deinde ad cauſe ablationem deuēi
as cum adminiſtratione diureticorū: ſed in admiſtratio
ne narcoticoruȝ eſt timor magnus: debilitant enim ea in
actione propria ex qua ſequitur grande malum abſtinē
re ergo oportet inquātum poſſibile eſt: ⁊ vti cum caute-
la maxima vbi excuſatio nō habetur. ¶ Similiter aut i
diureticorum adminiſtratiōe eſt error ⁊ maxime calorū
⁊ fortium propter illud quod de hūoribus ad illa cōuer
tunt ⁊ maxie vlcerata que mordēt: oportet ergo vt non
niſi poſt euacuationē ſufficiētē corporis miniſtretur ⁊ in
diſpoſitiōe vlcerum cum remittetur eo acumē mixtione
vt ſūt diuretica frigida ꝓut dictū ē ſupra. Et ex ap ꝓpria
tis ſimplicibus in dolore ipſorum ſunt ſiſelzos ſēina cuȝ
enim ſunt recētia ⁊ bibūtur ex eis tres amiluſech cū rob
x. diebus: ſanāt dolorem renum ⁊ ſunt iuuatiua penitꝰ
renum ⁊ galāga: ⁊ ſpica: amomū eſt proprium cum ſeda
tur in decoctione eius. Caſſia cōfert doloribus renuȝ ⁊
veſice ⁊ nube. Quātitatis auelane de radice peonie cō
fert doloribus renū: ⁊ veſice. Caro eritij terreni ſalita cū
oximelle cōfert dolori renuȝ: zinar denominatur achu
chia confert dolori renum: ⁊ anucuben domeſtice leniē-
do naturam cōferunt dolori renuȝ: ⁊ aq̄ decoctiōis eius
⁊ ſirupus ⁊ agaricum purgādo ⁊ calefaciēdo. Gutta al
huſar cōfert ei ficus hūida ⁊ ſicca ſi ab vlcere nō ꝓcedat
Et ex cōpoſitis ad dolores amborū. ¶ Confectio her-
metis diacurcuma: ⁊ cōfectio de alkekengi: nux cōdita:
⁊ oleum de ſtorace: ⁊ de pineis ⁊ de feſticis lētiſcis ꝺ nu
ce indica: vulpinū: laurinum: ⁊ benedictuȝ eſt vltimum:
⁊ mitridatū tyriaca ex dre. ⁊ abo. pigra: ⁊ alia q̄ ſequūtur
Sirupus expertus ſm Johānem caſamizulam ad dolo-
rem renum ex cā frigida vel calida: colera vel flegmate.
℞. capil. ve. bugloſe: ſenationū: ſcolo. filipē. camedreos
camapi. acori: ſcario. cum radice cico. epatice ana. Ma.
j. radicum feniculi: ſparagi ⁊ bruſſi ān. ℥.ij. corticuȝ radi
cis celſi. ℥.ij. polipo. ℥.iiij. āiſi: feniculi: ameos: ſiſi. amo.
dau. ſeminis apij: aſſari: meu. ſu. epithimi: folicu. ſene: zi
zibe. ana. ℥.ſ. liquiri. viol. floruȝ bora. paſſularū enuclea
tarum ana. ℥.j. prunorum: ſeueſten ana. xl. turbit: hermo
da. ana. ℥.j. piperis lon. ʒ.ij. ſeminū cōium: cicerum ni-
groꝝ ana. ℥.ij. ordei pugillum. j. zuc. li. j. zuc. violati reſi-
dentie: zuc. ro. noui ana. ℥.iij. ſuc. ro. noui ana. ℥.iij. ſuc.
roſarū. li. ſ. aceti. ℥.ij. ¶ Confectio trociſcorum ad do-
lorē renum. ℞. ſemis apij. ʒ.iiij. cimini ſemis mīte: ra-
dicuȝ caſtorei ana. ʒ.vj. fiant trociſci granoꝝ. v. ⁊ dentur
vnus vel duo cum vino ſubtili ſi nō febriat ⁊ ſi febrit cū
tepida. ¶ Vnguētum ad dolorē renū: ⁊ neruorum cō-
tractionē ꝯcuſſionem: ⁊ pūcturaȝ: vt valet ad oēs articu
lorum dolores. ℞. olei maſticini: fenugr. cere citrine ān.
ʒ.ij. confice cū mumia diſſoluta in vino. ¶ Emplaſtum
ad ideȝ ſecundum archidia. ℞. maluaruȝ marubij apij:
farine or. ⁊ ſal: ⁊ calidū ſuppone. ¶ Pillule experte ad
doloreȝ renum. ℞. ſeminis ceparū albaꝝ: ſeminis apij:
ana cōficiātur cū ſucco feniculi. ¶ Pillule laxatiue ad
purgāduȝ renes de hūoribus groſſis. ℞. benedicte laxa
tiue iuſtini ana. ʒ.ij. hermo. ſarco. interiorum coloquinti
de ana. ℥.ij. turbit. ʒ.j. ⁊ ſ. catartici imperial'. ʒ.ij. zinzibe
ris aniſi: feniculi ana. ℈.j. ſaxifragie milij: ſal: ana. ʒ.j. ſa-
lis gemme diagridij ſerapini: armoniaci oppopōaci ān.
ʒ.ij. Conficiant cum ſucco apij: doſis. ʒ.j. ⁊ ſ. Et ſi fue-
rit durus. ʒ.ij. poſt preparationem cum predicto ſirupo:
⁊ abſtinētia a groſſis ⁊ viſcoſis. Poſt purgationem in
tret balneum aque mixte marine cum dulci equaliū par
tium in qua bulliāt camomille flores: foliorum lauri: ru
te calamēti: pulegij omnium ana. Deinde poſt exitum
vngatur hoc vnguento. Recipe olei camomille: ⁊ ſemi
nis lini ana. ℥.ij. butiri ſine ſale: dialtee agripe ān. ʒ.j. ſpi
ce. ʒ.ij. cere q̄ ſufficit.

¶ Ca. octauū de debilitate renū ⁊ veſice ⁊ diſſictōe no

cumẽtoꝝ cõtingẽtiuꝫ in actiõe vrinãdi.

Ebilitas renuꝫ ⁊ veſice eſt nocumẽtuꝫ actio
nis ipſoꝝ vel ppria que ẽ circa nutrimẽ
tum proprium vel cõmunis que eſt circa ex
pulſionem ſupfluitatis aquoſe: ⁊ dicit᷑ actio
vrinandi de qua intẽdimus quã G. dixit cõpoſitam ſi
cut primam nãlem in qua qdem actiõe naturaliter ſe ha
bente. ȝ. actus ſil' dicebatur cõcurrere neccĩos: ⁊ ordina-
tos. Primus eſt ipſius attractio a ſanguine ſeqſtratõ.
Secũdus eſt ipſius collectio ⁊ retẽtio. Tertius eius ex
pulſio vnica: ⁊ volũtaria: primus eſt renum: ſecund⁹ ve
ſice ⁊ colli eius cuꝫ lacerto latitudiali circũuoluto in ipo
tertius eſt cõcaui eius ⁊ virge exĩtiſ vt vie ad exita: ſicut
vritidum de renibus ad veſicam. Egritudine igitur ad
uenĩete talibus mẽbris: ⁊ ꝓprie renibus vel veſice q̄ ſũt
principalia in actiõe neceſſariuꝫ eſt actum eorum ledi: ⁊
ꝑ ꝯñs actionẽ vrinãdi. Talis. n. leſio eſt multiplex ⁊ di
uerſa ⁊ diuerſa ſequũt᷑ ſinthõata ſm diuerſitatẽ mẽbroꝝ
ſuorum ⁊ nocumẽtoꝝ actuũ eorũdem. Nam ſi qdẽ no
citus ſit actus renũ attrahẽdi ⁊ ſequeſtrãdi: tunc aut erit
debilitatus: ⁊ diminutus: vt paꝝ attrahẽt ⁊ ſequeſtrent
ex quo in actiõe vrinãdi prouenit nocumẽtum qð dicit᷑
vrine paucitas: ⁊ ſequitur cacefia. Aut erit ablat⁹ vt ni-
hil atrahatur vel aliquid de quo nõ ſit curãdum: ⁊ accit
vrine ſtillatio ſeu priuatio: ⁊ q̄ñq; ydropiſis de qbus ſu
prius dictũ eſt. Aut erit ſupfluens q: ſupflue trahant: ex
quo accidit diabetes q̄ multitudo ſeu lienteria eſt vrie: ⁊
ſeqtur ex ea corporis deſiccatio. Aut erit corrupt⁹ ⁊ tũc
duplr: aut q: corruptionẽ trahat: ⁊ tunc accidit fetor vri
ne: aut q: corrupte trahit: ⁊ tũc accidit in renibus tremõ
⁊ ſeqtur tarda mictura. Sꝫ ſi in veſica: ⁊ eius collo noci
u⁹ eſt actus colligẽdi ⁊ retinẽdi: aut erit ablatus: ⁊ tunc
fit incõtinẽtia vrine ⁊ volũtarius exitus ⁊ mictus in le-
cto vel diſſuria q̄ vrine diaria dr̄: in q̄ G. dixit ablatio
nem actiõis eſſe alis: q: lacerti colli veſice q̄ eſt ipſi⁹ vir-
tutis organum. In ſtrãguria vero ablatiõem nãlis nõ
aialis: naꝫ in eo lacertus iſte ſuã actionem agit ſꝫ veſice
cõcauũ nõ valet cõprimi qð naturalis virtutis eſt iſtru-
mẽtum: colligit. n. veſica ⁊ retinet dilatatio eius cõcauo
⁊ oppilatio collo eius ꝑ cõtractionem lacerti exĩtis ĩ eo
quo laſſato vt apiatur eius collũ ⁊ cõcauo eius circũtra
cto ⁊ vrina ex eo egreditur nãlr: ⁊ q̄ñq; non circũtracto
egreditur etiã ⁊ accidit mictus in loco: aut erit diminu-
tus: ⁊ tũc erit diſtilatio vrine. ⁊ paucitas ẽt eius ſeqtur.
Aut corrupte fiet ⁊ male: q: cũ dolore ⁊ ardore: ⁊ tũc ac-
cidit trãguria ꝓprie que ẽ vrine retẽtio: ⁊ ſtrãgulatõ ex
quo ſeqtur dolor in pectine iſlatio ⁊ cito mors ⁊ frequẽ
ter. Si vero ſit actus nocitus in cõcauo veſice que eſt cõ
preſſiuus lateruꝫ eius vndiq; vt expellatur vrina: ⁊ tũc
accidit difficultas vrie: ⁊ ſeqtur vrine retentio. Sic ita-
q; determiatis nocumẽtis que in actiõe vrinãdi poſſũt
cõtingere de vno quoq; dei iplorato auxilio ẽ dicẽdum.
Si ergo debilitas renũ ⁊ veſice ⁊ eaꝝ defectio in actõne
vrinãdi ⁊ cauſa imediata eius: aut ẽ ꝓpria: ⁊ eſt aut ipri-
mens in corpore ipſoꝝ mẽbrorum: vt eſt alq̄ egritudinũ
p̄dictarum de qbus ſufficiẽter eſt dictũ aut mala ipſorũ
ꝯplo diuerſa vel eq̄lis de qua nũc dicẽdum: ⁊ eſt pluri-
mum in rẽibus caľa in veſica: ⁊ in alijs frigida. Singul
tum. n: mẽbroꝝ ſm G. opatur per qualitatiuã eius cara
ſim que ex q̄tuor eſt qualitatib⁹ ꝯ̄ditu. ſ. eucrata fuerit cer
te ꝓut mẽbri illius actio expetit. Cum ṽo fuerit diſcra
ta ⁊ eq̄ neccium ẽ ipſam ledi. effic̄. n. ſm G. in virtutis
eſſentia ⁊ in ſubſtãtia ipſius q̄ in actiõe penetrabilis exi-
ſtit cuiuſcũq; ꝯ̄nis fuerit: maxime frigida diuerſa vel eq̄
lis ex ea. n. non tãtum debilitatis vl' diminutio accidit ſe
cundum diuerſitatem eius in ſpẽ vel in gradu quelꝫ alia
ꝓducit in actione vrinãdi leſio ⁊ ſequũtur ſinthomata ſu
pradicta. Nam ſi quidẽ in rẽibus fuerit ꝯplo mala: ⁊ fri
gida valde excedẽs attrahendi: ⁊ ſequeſtrãdi auſertur ip
ſorum actio: ex quo accidit vrine retẽtio: aut nõ erit val-
de excedens: ⁊ tunc accidit debilitas eius ⁊ miorabitur:
⁊ ſequitur paucitas vrine. Aut erit calida valde excedẽs
⁊ tũc ſupflue trahẽt: ⁊ accit dyabetes: ⁊ ſeq̄t corporis exic
catio. Aut erit ſicca ⁊ eos extẽuabit ⁊ debilitabit aut val-
de hũida ſimplex vel caliditati parũ admixta q̄ ſubſtãti
aꝫ renum mollificẽt: ⁊ eoruꝫ meatus dilatet ⁊ apiat: ⁊ ac
cidit debilitas renuꝫ deterior quã ſit. Si etiam ſit in veſi
ca ⁊ collo eius complexio mala ⁊ diſcrata hũida cum ca
liditate ⁊ frigiditate magis que mollificẽt lacertuꝫ circũ
uolutum in eo: vt nullo mõ poſſit cõtrahi ⁊ collum eius
cõſtringere: ⁊ tunc accidit inuolũtarie vrine exitus ⁊ diſ
ſuria: ⁊ ſeqtur multitudo vrine ⁊ mictus in lecto. Si ve
ro non ſit valde excedẽs vt parum mollificet ⁊ nõ cõſtri
git perfecte: ⁊ tũc accidit diſtillatio vrine: ⁊ ſequit᷑ pauci-
tas eius. Aut erit multum hũida cuꝫ pauca caliditate: q̄
texturam villorum veſice rarificat: ⁊ relaxat debilitatem
in eis feram ⁊ peſſimam ꝯ̄nabit. Aut erit ſicca cũ calidi-
tate: vt vrinam acuat: ⁊ tũc accidit ardor vrine: ⁊ ſeqtur
reſolutio: ⁊ debilitas. Aut ſicca cũ frigiditate: ⁊ tũc acci-
dit ſtrãguiria: ⁊ ſequit᷑ dolor in pectine: ⁊ iſlatio ⁊ mors
q̄ñq;. Si ẽt ſit in veſice cõcauitate mala complexio ⁊ diſ
craſia frigida ⁊ humida q̄ prohibeat cõſtrictiõeꝫ ipſoruꝫ
laterum vndiq; vt vrina nõ queat exprimi accit difficul
tas vrie. Etiã ſi fuerit ſicca vel hũida in collo eius q̄ ſpaſ
met lacertum: ⁊ teneat circumtractum. Sicq; expeditis
egritudinibus variatis ſm plus ⁊ minus: maior ⁊ mior
accidit in p̄dictis mẽbris debilitas ex q̄ diuerſa poſſit in
actiõe vrinãdi ꝓuenire nocumẽta. Aut erit cadẽs ſupra
ſubſtãtiam ſpũs: vt q: ſit euacuans ipſũ vt ẽ euãtio mlta
hũoꝝ: ⁊ ꝓprie ſanguis ex eis vl' coit⁹ mlt⁹: vel reſoluẽs
ipſuꝫ vt mala cõplexio eiuſ caľa. Aut ſuffocãs: vt multa
repletio ex hũoribus lapide ſanie vel vria. Aut extiguẽſ
vt narcoticorũ approxiatio. Aut cadens ſupra ṽtuteꝫ vt
multus labor reiteratus ipoꝝ mẽbroꝝ ⁊ ꝓprie renũ: vt
in lõga ſtatiõe in pedibus ⁊ ãbulatiõe mlta ⁊ eqtatio ſu
bita ſine cõſuetudie ⁊ itermiſſiõe dolore ⁊ ꝑcuſſiõe ⁊ ve
ſica mlta vrie retẽtiõe ardore: ⁊ dolore: q̄ in ſpũm reſol-
uẽdo debilitãt ṽtutẽ: ⁊ accit mẽbris p̄dcis debilitas ſm
pl⁹ ⁊ minus ex quo eoꝝ actõ dimuit᷑ vl' aufert᷑ i explſione
vrie. Et q̄ñq; cã debilitatis ipoꝝ ẽ ex cõitate ad ſupiora
mẽbra nobilitat. ſ. ep cor ⁊ cerebrũ: cũ. n. hec patiũtur p̄-
dicta debilitãt᷑ mẽbra ex quo nocumẽtũ ꝓducit in actiõe ip
ſoꝝ p̄dicta ⁊ diuerſa vt dicẽm ẽ accñtia iſequẽtur. Et cãe
ipaꝝ egritudiuꝫ ſigna ⁊ cura ſupius dcẽ ſunt. ¶ Cã
ṽo male cõplonis ipoꝝ ſimplicis ⁊ cõmixte pure vel im
pure diuerſe vl' eq̄lis q̄ in debilitãdo eſt peſſima ſeu pl-
rima duplex eſt interior ⁊ exterior: ⁊ vtraq; ex dictis in
lapide ⁊ vlcere ⁊ i mala ꝯplone cpis ẽ mãiſe. ⁊ ſig̃ eiuſ ẽt
lꝫ loco ⁊ ꝓpeta. actiõis leſe ⁊ excũtiũ quorũdã ab eis ſint
dr̄aꝫ ꝑ te: ſꝫ ꝯſidera ⁊ appropa iſta rẽibus prout oportet.

Signa vero debilitatis ipſius ſcilicet renis ſūt vrīe pau
citas: ⁊ in ſubſtātia ⁊ colore ſicut lotura carnis: ⁊ quādo
qꝫ reſidet cum ſunt vene ſalue: ⁊ qñqꝫ remanet ſicut mi
gitur nec reſidet cum nō ſunt ſane. Et extēuatio renum
lꝫ nō ſit manifeſta debilitas in ſtādo ⁊ in potētia tolerā
di anhelitum defect⁹ in coitu debilitas viſus ⁊ dolor ca
pitis. Sed veſice debilitatis ſigna ſūt defectus in cōtinē
do vel expellēdo vrinam grauitas in pectine: ⁊ pitone
none ⁊ ſenſus acuitatis: ⁊ ardoris lenitas: ⁊ aſpitas in lo
co: ⁊ apud emiſſionem vrine maxie: ⁊ vrina erit ſpiſſa ⁊
turbida ꝓter illud quod deſcendit cū ea quod nō dige
ritur nec conuertit̄ ⁊ nō expellitur: niſi adiuncta cōpreſ
ſione: ⁊ hec de iſtis ſignis. ¶ Cura male cōplexiōis tali
um mēbrorum ſi pura eſt ſimplex vel cōixta ⁊ diuerſa fa
cile curatur lꝫ difficilius cognoſcatur: ſi vero qual: ⁊ fi
xa difficilius curatur lꝫ facilius cognoſcatur quēadmo
dū in alijs mēbris exiſtēs vt G. dicit. Et eius ſanatio
eſt tres res. Prima eſt remotio exterioris cauſe. Secū
da alteratio. Tertia ipoꝝ cōfortatō. Si vero ī pura fue
rit: ⁊ cum mā cōmixta eius ſanatio eſt tres res: prima eſt
materie eūatio: ſecūda alteratio diſcraſie ſi remāſerit im
preſſa: tertia ipſoꝝ confortatio. Euacuatio cōpletur cū
flebothomijs ꝑnumeratis vel medicinis ſolutiuis pro
ut mā exigit: ⁊ ſumpus: ⁊ cliſterizatis: ⁊ vōitibus: ⁊ dia
foreticis exterius approxiatis p ocm modum: ꝓut in cu
ra oppilationis coꝝ diximus. Alteratio cōpletur cū admi
niſtratiōe diureticorum calidorū vel frigidoꝝ ⁊ exiccā
tium: ⁊ hūectantium: ꝓut diſcraſia expetit: que oia in cu
ra oppilatiōis ex lapide vel hūore. ⁊ vlcerum ſūt nume
rata. Confortatio vero cōpletur cum cibis ⁊ medicinis
cibis facilis digeſtiōis boni nutrimēti: ⁊ diſcraſie cōtra
rijs. Et a ꝓprietate cōuenientes ſunt renes aīalium: ⁊ ꝓ
prie edorū: ⁊ porcorum: ⁊ veſica dōnule exiccata: ⁊ car
nes cerui terreni ſalite cum oximellis: ficus hūide ⁊ ſic
ce: ſꝫ nocēt eis vlceratis: ⁊ zucharum albuſar: ⁊ lac cāela
rum: ⁊ ouium. Et ex potibus vinum odoriferum pauce
ſtipticitatis puri vel mixti: ꝓut ſtōacus: ⁊ diſcraſia requi
rit ⁊ in hu. valde mollificāte: ⁊ relaxante vinum paſſū.
Et ex medicinis ſimplicibus: ⁊ cōmixtis interius: ⁊ exte
rius approximatis: ⁊ p ocm modum ⁊c. Et ex appropa
tis ſimplicibus ſūt grana ſiſeleos ſūpta in quātitate duo
rum almuliſech cum rob diebus cipum bolum armenū
ſꝫ cū lacte ouino oꝫ vt ſumatur. Et ex eis ſunt que dicta
ſunt ſupra in cura lapidis. Et ex cōpoſitis ſūt trociſci al
kekengi: ⁊ oleum de cherua roſatum: ⁊ maſtice citōio: ⁊
alchāna. Et ex mūdificātibus eos ſunt theodoricū mi
tridatum anacardictū yera Abo. ⁊ oleum de ambra ad
frigus eorum ad mollificationē coꝝ yera. Galie. triſera
de ſcoria ferri: ⁊ alie triſere.

¶ Capitulum nonū de diminutione ſeu paucitate vri
ne ablatiōe ⁊ priuatōe ipſius.

Diminutio vrine vel paucitas ſeu priuatō ei⁹
ex predictis ſunt note ⁊ in ſpē eaꝝ ꝯueniunt
⁊ differunt quāto eorum quēadmodum: ⁊
ipſe. Eſt. n. cā eius aut ex pte cibi: ⁊ potus vt
materie aut ex parte corporis vt efficiens aut ex parte ex
trinſecus aduenientium vt coopantium ex parte cibi:
quia ſit naturaliter cib⁹ corporis humiditates exiccatas
vt eſt panis milēaceus vel panicij: ⁊ furfuraceus ſorbi
tio ex orobo: ⁊ lenticula: ⁊ fructus pontici nati ex ſe cor
poris hūiditates exiccātis vel accidētaliter: vel carnes ſa
lite: vel alij cibi multū ſal hūtes: panis biſcoctus vel tē
poraliter vt antiquus ⁊ opimus. Ex parte pot⁹ qꝛ ſit pa
cus: ⁊ groſſe aque vel vini ſimiliter ⁊ aliorum ſimilium.
Ex corporis totius dui membrorū operātium vrina:
Ex parte corporis totius: qꝛ ſit rarum reſolubile vel mul
ti ſudoris vel lubricum: ⁊ fluxibile ventris: ad quā hū
ditas corporis tēdēs: ⁊ fluēs p eum in vijs vrine denua
tur vnde hip. vrina multa noctu facta modicū ſeceſſū
ſignificat: ⁊ ecōuerſo: vel qꝛ ſit multi vomitus q eradicā
do a ſuperioribus: ⁊ ab inferioribus retrahēdo: vt Ab.
dixit: diminuere pōt vrinam vel qꝛ aliā ſimilem euacua
tionem manifeſtā patiatur fluxus ſanguinis nariū: ⁊ ſi
milia. Ex parte mēbrorum opātium in vrina aut p mo
dum generatiōis: vt epatis debilis nō ipellētis ad renes
aquoſitatem q̄ gñauit: vnde remāet in venis cū ſangui
ne nec tranſit in vrinam aut p modū tractionis: ⁊ ſeque
ſtrationis vt renum debilitatorū: vt in ꝑcedēti ca. dictū
eſt. Aut ex pte deferētiū ⁊ colligentiū vt vritidū vl' ve
ſice qꝛ ſint opilati vel vlcerati: ⁊ perforati: quare vrina lꝫ
ꝑ⁹ trahat tñ ad cōporis vacuū tēdit nō extra vadit. Ex p
te aūt extriſecus accñtiū puta aeris qꝛ tpſ aeris ꝯſtitutio
fuerit ſicca ī aquoſa vel boreal: q̄ corpis hūiditates ⁊ ſu
pfluitates exiccat: lꝫ p accñs ſcilꝫ ſtringēdo vētrē vrinā
ꝓuocet ⁊ multiplicet vt hip. dixit vel motus reſoluendo
exiccās vt maritio fames: ⁊ abſtinētia q̄ exiccāt p accñs
ſm G. ⁊ vigilie q̄ ſunt vehemēter motui ſiles: vt Ab.
dixit. Et euaporāte: vt Ga. ait: ⁊ minime accidentia im
moderata q̄ corp⁹ exiccāt G. itegre deſcripſit p oēs ſi d
biles ſint minorāt vrinā ⁊ cam paucā reddūt ſi vero for
tes aufert eā ⁊ puāt. Sigū earū ſunt talia: nā ſi quidē ꝑ
ceſſerūt a cibo ⁊ potu ſūt māifeſta ex coꝝ aſſumptione
ꝑmiſſa: ſi vero a cā in corpore toto quā ſit rarꝫ ⁊ reſolu
bile duobus declarabit̄ ſignis potiſſime. ſ. ſigno rarita
tis qđ eſt piloſitas corporis ſicut hip. docuit cū dixit cu
tem rarā declarat pilus: ⁊ ſigno reſolutiōis: ⁊ ē duplex
vnū qđ Ga. poſuit ⁊ eſt qꝛ in mlta ſumptiōe cibi cū ꝑ
natione euationis ſenſibilis: ⁊ egeſtiōis paucitate corp⁹
nō ipinguat̄ ſꝫ remāet extenuatū. Aliud eſt qꝛ in labo
ribus nō ſubſiſtit ſꝫ cito deficit. Si vero qꝛ ſit fluxibile
vel alias ſenſibiles euationes hūerit ꝑceſſio iſtarū: ⁊ re
liq̄ ipſarū remanētes oñdunt: ſicut G. dixit. Signa de
bilitatis eius in ſuo loco dicta ꝓpēdēs caceſiā vel etiā ap
clitē. Silr ſi ex renū debilitate ſigna debilitatis coꝝ in ꝑ
cedēti ca. dicta videt̄ur. Silr quoqꝫ ſi ex pte deferētium
vritidū: ⁊ veſice vel ēt virge qꝛ oppilētur ex ſignis dic
oppilatiōis ex hūore vel lapide cognoſcere potes: ⁊ ſtrā
guria: ⁊ ēt ſpaſmi: ac etiā ex ſignis dictis in ca. ſolutionis
vel vlcerum ſi ſoluti fuerint vl' vlcerati quo ventris in
flatio ex aquoſitate replēte cōfirmat: ⁊ ardor vrie. Cura
diminutiōis vrine: ⁊ ablatiōis eius tres res: prima ē re
giminis ꝑmutatio: ſa eſt euōnis retētio: tertia vrinaliū
mēbroꝝ rectificatio ⁊ cōfortatio. Permutatio regimi
nis eſt vt alteret̄ ⁊ ꝑmutet̄ ſm quātū: ⁊ q̄le de exiccati
uo qđ eius erat cā ad humectādum in cibo ⁊ potu: ⁊ in
alijs rebus nō naturalibus: de q̄ ſupra in cura meri ⁊ ſto
maco diximus: ⁊ ēt impignatiuū de quo deo dāte dicem⁹
īfra. hoc. n. regimē primā cām vt mā erat abſcindit: ⁊ ēt
tertiam extriſecus ſubaufert alterat ⁊ emēdat. Secūda
eſt euacuationis retētio occulte: ⁊ manifeſte: occulte ⁊ in

ſenſibil' retentio ꝯpletur cum cibis ⁊ potibus humores
iſpiſſantibus ⁊ cum medicinis condēpſantibus poros:
de quibus ſupra i ſincopis cura diximꝰ: ⁊ hoc ſupra i cu
ra doloris ⁊ fluxus. Si ṽo ſenſibil' fuerit ⁊ per ſudorem
cū retinētibꝰ ipſ de qbꝰ ibidē diximꝰ. Si ṽo lubricitaſ
vētris fuerit naturalis q: humiditas: ⁊ molicies expulſi
one ſupfluitatū naturaliū ꝯſuetaꝝ cū ſtipticis cib' l' poti
bus prēmiſſis notis ē corrigat̃. Et cū fricatōibꝰ balneis
⁊ alijs diuertentibus ad epar venas ⁊ hūiditates ⁊ tra
hentibus ad mēbra vrine: ⁊ vt ſunt diuretica. Si ṽo fuerit
lubricitas pret̃ naturā medicet̃ prout de ea ſupiꝰ dcēē i
cura fluxu ventris. Similiter ⁊ ſi multus vomitus adſit
necnon: ⁊ ſi fluxus ſanguinis nariū curet̃ put ē i ppis
diximꝰ locis. Et de alijs euōibꝰ ſimilit̃ quoqꝫ itelligat̃
Tertia eſt membrorum rectificatio ⁊ ꝯfortatio ⁊ epatiſ
prout ſupra in cura debilitatis epatis eſt dictum l' renum
ſicut in pcedenti caplo hūiſti: vel etiam vritidum ⁊ veſi
ce ⁊ cum diureticis: vt ibidē eſt dictū: que oīa i fortitudi
ne ⁊ debilitate diuerſa eligenda ſunt: prout diminutio
vrine ⁊ eius ablatio ⁊ earum ⁊ cauſa variatur i quanto.

¶ Capitulum decimum de diabete.

Jabetes ſm Galienū eſt ppa paſſio renū rāo
contingens: inq̄ potus citius trahitur quam oꝫ
ad eos ſicut cibꝰ i appetitu canino ⁊ cito egredi
tur cum vrina ſicut cibus ⁊ potus in lienteria cū egeſti
one. Et cā eius eſt ſupfluitas. pmo deſideratiue ꝯo con
tentiue ipſoꝝ defectus niſi .n. foret ſuperfluitas deſidera
tiue ipſoꝝ nō ſic velociter traheret̃ niſi quoqꝫ deficeret ꝯ
tentiua ipſoꝝ nō ſic cito egrederet̃. Superfluitatis deſi
deratiue ipſoꝝ ⁊ attractiue virtutis cā eſt ipſoꝝ caliditas
vehemēs cū materia pura l' magis ſūt vltra debitū, i cōti
nua tractōe ⁊ fortia venis emulgentibus: ⁊ de eis ad ep
extendit̃: ⁊ de epate ad ſtomacuꝫ ⁊ ad oīa membra vnde
humiditaꝫ ipſorum irrorās ea attrahitur ⁊ excitatur: ⁊ ſe
quitur ſitis vehemēs que potu nō ſedatur: q: in ea nō re
manet quare ſiticuloſa ab aliquibꝰ appellatur. Defectō
ꝯtentiue nō eſt in eis principalis pp ꝯplexionis maliciaꝫ
cal'e: que ē cā ſupfluitatis tractiue qua nō deficit ꝯtentiua
ſed fridite ppie ⁊ humiditate. Sed plurimū accn̄talif
ſm. G. ⁊ ꝯn̄s ſuperfluitati attractiue: cū .n. ſuperfluit eo
rum accn̄tia vrine plus trahit̃ q̄ȝ renes aliquādiu ꝯtiner̃
poſſint ⁊ ipſa veſica: quare deficiente ꝯtentiua ipſoruꝫ ci
to profluit inalteratꝰ per vritides ad veſicam ⁊ inualeſcē
te expulſatiua eius egredit̃ cū vrina ſic̄ in lienteria cibꝰ ⁊
potus cū egōe. Et aliā eſt principalis: ⁊ eēntialis in ea vt
dicit Abo. pp malāꝫ ꝯplexionis pure frē vl' impure ab i
tra vel exterius veniētis quā ſequit̃ ſuperfluitas attracti
ue ipſoꝝ nō eēntial'r pp ꝯtrarietatē ꝯplexionis in cāndo
ſꝫ accn̄tal'r ⁊ ex ꝯn̄ti. cū enim in renibus vrina non figit̃
tracta nāl'r renes ex ſanguine cū aquoſitate veniente nu
triri nō pn̄t quare remanentes ianiti auidiuſ trahūt: ⁊ ex
tūc magis ꝯtentiua eoꝝ deficit: ⁊ quāto plus deficit ma
gis trahūt ſic̄ eſt deuenire ad circuitōem quēadmodum
in lienteria ē videre. ¶ Cauſa ṽo ipſiꝰ caliditatis renū eſt
duplex. ſ. iterior ⁊ exterior: vt in lapide eſt dcm: ⁊ ſil'r fri
giditatis cās p ꝯtrariū ꝯphēdas. ¶ Signa. ſiqdē ſi ex ca
liditate faciēte ſupfluere attractiuū ſenſus erit: ⁊ inunctō
caliditatis in lumbis ⁊ vrīa multa ⁊ i pncipio ſic̄ lotura car
nis recētis ſm G. minus tn̄ tincta ⁊ rubea q̄ȝ ſi pcedat ex
defectione diſcretiue epatis ppie cū amplitudo meatuū
emulgentis vene in ea inuenta fuerit: ⁊ ſanguinis abun
dantia in venis: q̄ quāto maiora ſunt tanto plus ſanguiſ
cū aquoſitate tranſibit ad renes. Unde vrina ex defectio
ne contentiue virtutis ſupfluens plus rubebit pcedente
vero tpe diminuto ſanguine ex venis: ⁊ pinde reſtrictis
membrorum meatibus ⁊ exiccatis vrīa egredit̃ i q̄litate
ſeu colore potꝰ: q: aq̄ ſubtil' ⁊ alba. ſi aq̄ ſola bibat̃ q̄ ma
gis deſiderat̃: vel ſic̄ alius potꝰ vl' vini ſimplicis vl' cocti
vl' aq̄ ꝯmixte vl' ēt ſirupus. Et forte erit alba ⁊ ſpiſſa pp
humiditatem mēbrorū vltimo extractiōe vn̄ vrīa reddit̃
ſic̄ lac ⁊ proinde mēbroruꝫ conſumptio ſequitur ⁊ mors
plurimū. Si ṽo ex frigiditate faciente deficer̃ ꝯtētiuam
cauſetur ſenſus ⁊ inuentio frigoris erit in lumbis: ⁊ vri
na erit i pncipio nō mulitudis magne ſed cōſuete: deide
multiplicatur: ⁊ erit ſicut lotura carnis minus tamē tin
cta quā in precedenti in qua fortitudo attractiue pceſſi. i
pceſſu vero tpis ſociata fortitudine attractiue mutabitur
ſicut pma. ¶ Cura dyabetis i gn̄ali ⁊ ſpāli eſt q̄ttuor: res
pma eſt oīs cāe oblatio ⁊ exterius pueniētis ⁊ interiꝰ ex
iſtentis. Interius vt ſiqdē ex caliditate renū pceſſerit ſi
et ſubtractō ſubtiliū ⁊ calidoꝝ ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ diurecti
coꝝ cal'oꝝ: ⁊ taliū puenientiū. Exterius vt labor corpis
⁊ ppie renū ſtricture lūboꝝ: balneatio in cal'a aq̄ actu l'
potentia mora in ſole. de cubitu ſup renes ⁊ ſomnus p
fundus: ⁊ vnctiones calide ⁊ empl'orum ⁊ aliorum taliū
que renes habeant calefacere epar humores ⁊ membra ⁊
antecedentis ſiue ſit humoralis cum flebotomia ſi fuerit
ſanguis cum cliſterij farmatia appropata leui. Si auteꝫ
humor calidus ſit. i. vomitu qui in euacuando eſt potiſ
ſimꝰ: quoniam euacuat deriuādo ab eis ſiue ſit ꝯplexio
nalis quia opl'o ſit in eis cum aperitiuis ſupius notiſ nec
non ⁊ cauſe ꝯiuncte que ē renū diſcraſia calida. Alteret̃
ḡ ſicut enim talis diſcraſia egritudo vlteriꝰ augmentata
quā talis ſeqtur paſſio: vt ſupius dictū eſt: ⁊ ea median
te orta alia ꝯcomitantur ſinthomatata: vt ſitis ⁊ conſum
ptio corporis: de quorum correctione infra dicet̃. ¶ Inqt
enim Galie. Palam ē morbū eē cām omniū accidētiū
accn̄tia tn̄ alia ſequūt̃: ſm .n. ſequit̃ pmū ⁊ tertiū ſm. Cō
plebit̃ ṽo eiꝰ alteratio cū fris q̄ nō tm̄ illā alterēt: ſꝫ etiaꝫ
epatis ⁊ membrorum ꝯpl'onem ꝯtemperent ⁊ humores
adequent epar enim: ⁊ corporis mēbra ſi calida ſint coꝝ
caliditate vſque ad renes extenſa eorum diſcraſiam intē
dunt humores acutos etiam gignunt qui vrinam acuūt
vt ipſa tranſeundo ad renes eorum caliditatem inflam
met ſi ergo debent eſſe talia frigida vehementer ⁊ illa pro
pe que non puocent nec iſtis admixta ſꝫ lenientia q̄ ſol
uendo nō puocent ſed minorēt vrinam qualia ſunt. Ex
oleribus: lactucaꝫ: ſpinachia atriplices ⁊ ſimilia. ⁊ ex fru
ctibus iuiube: ſeueſten: pruna: criſomilia: perſica cucume
res citruli: ⁊ melones: cucurbite: ⁊ proprie carnes ipſaꝝ
non ſeia: quia aquoſitatem ⁊ vrinam multiplicant: ⁊ fru
ctus more mature ⁊ granata acetoſa ⁊ muza: ⁊ ex aquis
aqua vehemētis frigoriſ: ⁊ aqua cucurbite: ⁊ aqua ordei
cum decoctōe iuiubaꝝ: ⁊ lac acetoſum a quo extractum
eſt butiꝝ ⁊ meluis eſt ex eo qđ ē ſpiſſius ⁊ groſſiꝰ ⁊ ociū
⁊ aqua lacī bouini ſubſtracto butiro. Et ex medicis ſim
plicibus eſt ad hanc intentonem mucilago pſilij ⁊ ſuccuſ
roſarum ⁊ malorum. Et ex appropriatis in prohibendo
vrinam eſt merdaſengi bibitum ⁊ ſcoria ferri eſt optima
vl' proiectum in aqua eris qđ minorat: ⁊ alia que i cura

multitudinis eius dicentur. Et exterius approximandū
ē ſedeꝛ in ſcicupro aq̄ ſrā pleno ⁊ rīnes epar vngeꝛ: epiti
mare ⁊ emplare ex frīs dcis ⁊ ſucis ⁊ eorum oleis ⁊ ꝓpe
de oleo alkekengi ⁊ ſcorpionibus de cucurbita ꝯ ſemine
melonis ſi dilatatio ductuum non exiſtat ⁊ in ea donec
coꝛuꝫ caliditas extinguatur ⁊ ſitis. Et ex medicis com-
poſitis ſunt trociſci de camphora de ſpodio de balauſtie
cum aqua cucurbite vel mucilagine pſilij vel draganti ꝟ
citroli pruꝛoꝛuꝫ ⁊ ſeneſten vt leniant ñ cōſtipent plurimū
eni cū ꝯſtipatōe vētris ſūt tales. Et exteriꝰ approxianda
ſūt ea i qbꝰ cū īfrigidatōe ē ſtipticitaſ q̄ ductuū dilatatiōꝫ
⁊ ēplaſtationē coaguſtēt: ⁊ retētiuam renū cōfoꝛtent ſicut
emplm de ipoqſtidos de capolis vitis: virga pa. ⁊ bala-
uſtie: ſeminis papaueris albi: lactucarū: ſcariolarū portu
lacarū ⁊ ſpodio ribes cū aqua agreſte vel mirte ⁊ ſimiliū
Et ſicut cerotū noſtrū S. ⁊ oleū de citonijs de zaruꝛ de
balauſtijs ⁊ ſilia. Sed ſi ex frigiditate rerum ꝯtingat paſ
ſio talis q̄ ꝓ tāto nō euacuaꝛ a ſiti: ⁊ mēbroꝝ ꝯſumptiōe
lꝫ ſit minoꝛ quēadmodū paſſio minoꝛ ē cura eius in eiſdē
rebus ꝯſiſtit ⁊ ꝯplebiꝛ cū p̄dictis ecōtrario ſūptis: ⁊ q̄ re
nes ⁊ totū corpus calefacere hēant nō infrare. Et ex cale
facientibꝰ ꝯuenictibus illi ē fricatio extremitatū ⁊ totius
coꝛpoꝛis cū rubificantibus motus ventoſatio ⁊ balneū: ⁊
ſumptō antidoti calidi qꝫ groſſe ſubſtātie ſit vt non cito
penetret ⁊ ſicut ſirupꝰ ⁊ alia liqda q̄le eſt dyacalamentuꝫ
dyarion tiriaca antiq̄ ⁊ mitridatū ⁊ vina groſſa vel ſtipti
ca: vt calefabrēſia. Sicq; ḡ cauſis ablatis ⁊ abſciſis care-
bit paſſio talis. ſ. velox exitus potus. Secunda res vrine
diminutio ⁊ retardatio: ⁊ ex his q̄ maxie ꝯtinēt ipſā ac retā
dāt ab exitu ⁊ minuūt vrinā eſt vt nō tm̄ poſt ipſa trahē
tia deriuātia miſtreꝛ q̄lia ſūt que p̄miſſa fuerūt: ſed ēt q̄
cū retentōe ⁊ deriuatiōe euacuāt ipſam vt eſt vomitus p̄
dictus ⁊ ſudoꝛis ꝓuocatio cū frigidis appropꝛiatis in cā
calida vt aq̄ oꝛdei ⁊ melonis. Indiget vnctiōe cutis coꝛ
poꝛis: ⁊ ꝓpꝛie ſpine cū tempatis vt oleo camomillino a-
netino vel vīo albo cū aq̄ calida. Et in frā cuꝫ calidis vt
eſt potꝰ calide aque: ⁊ ꝓpꝛie apij aniſi calamēti vel pire-
tri ⁊ vnctiōe coꝛpoꝛis cuius: ⁊ ꝓpꝛie ſpine cū aſaro ⁊ oleo
de ſpica vel ciclamine cū melle. Tertia res eſt regimē: ⁊
eſt ꝯſeruatio coꝛpoꝛis in aere frigido ſtiptico cū quiete ⁊
ſomno tempato ⁊ cibis frigidis ⁊ groſſis plurimis diffi-
cilis inflamatiōis ꝯuerſionis in colerā ⁊ aduſtionē ḡnan
tibus hūoꝛes groſſos ⁊ ſpiſſos q̄les ſūt ſoꝛbitiōes de kiſt
oꝛdei ⁊ cādaruſio ſeu cōdro cū lacte acre vel lentiū vꝉ car
nis bouine ⁊ pedes ipſoꝝ ⁊ piſces recētes magni cū ace-
to: qm̄ ſitim mitigat: vētrem ſoluit: ⁊ ſic vrinaꝫ minuit: ⁊
lac ouiū coctū cū aq̄ donec ꝯſumaꝛ: ⁊ aliq̄ alia q̄ ſ in do-
loꝛe ſtomaci diximꝰ: qbus p̄mittenda ſūt lenictia ne groſ
ſicie ſua ꝯſtipent: vt pruna pſica: ⁊ prope dactyli pigues
⁊ paſſule q̄ lenicdo vrinā minoꝛāt: ⁊ poſtponēda ſūt ſtip
tica ſeu pōtica: q̄ ꝯprimendo leniāt vt fructus ſtiptici ſic
pira: ribes ⁊ citonia: nō p̄mittenda ne ꝯſtipando ꝓuocet
vrinā: ⁊ miſcenda ſūt vnctuoſa lubricū facicītia: vt pin-
guedines galline ⁊ poꝛci capꝛe ⁊ huius. ⁊ cū potibꝰ vini
acerbi cum multa frigide aque permixtione ſi aquam ſo
lam non tolleret: vel alicuius ex robub. ſtipticis vt grana
toꝛum ribes de citonijs vel macianis: ⁊ ſimilia cum cli-
ſteribus lenientibus feces: quas habent plurimum con-
ſtipatas ⁊ cum leticia anime ⁊ pꝛomiſſione ſalutis cuꝫ au-
xilio ſpiritus ōnipotentis dei qui ſolus ſanat langores.

Quarta res eſt accidentium ſequentium paſſionem
talem coꝛrectio vt ſitis ⁊ membꝛorum ꝯſūptio: q̄ multuꝫ
⁊ velocem vrine exitum huius paſſiones ſequūtur. Obui
andum ḡ pꝛimo ſiti cum potu conſueto maioꝛi pp illud
quod ex membꝛorū hūiditatibus conſumitur caliditate
⁊ ſiccitate trahente ⁊ cā calida ex aliqua pꝛedictaꝝ aq̄ꝝ:
⁊ ꝓpꝛie frigida pura quā deſiderat: que trāſire moꝛaꝛ vt
hipo. dixit vel p̄mixta cū aceto qꝺ radendo iteſtina natu
ram ſoluit: ⁊ cū aliquo ex rob ſtipticis quod ipſaꝫ retīꝫ
ne cito tranſeat ad vrinā. Obuiandum ēt eſt vlcerationi
ipſoꝛuꝫ membꝛoꝝ. ſ. renum epatis ſtomaci ⁊ reliquoꝛum
Et in cā frigida cū potibus vini puri groſſi ⁊ alijs calefa
cientibus mēbꝛa p̄dicta que ſunt nota. Membꝛoꝛuꝫ
autem ꝯſumptioni obuiamus: deinde cum cibis lauda-
bilis nutrimenti ⁊ facilis digeſtionis ⁊ potibus vini ru-
bei limphati competenter cum omni regie reſūptio ſicut
Galie. docet. Et ex hijs que ſunt laudabila: ⁊ experta
conferentia tali paſſioni alijs ſtantibus acidētibus eſt: vt
ſumat patiens ex aq̄ frigida i ea que ex caliditate eſt ⁊ in
ea que ex frigiditate eſt vinum mltū ⁊ poſthoꝛā euomat
vt ex quo extinxit membꝛorum inflantioneꝫ retrahaꝛ ad
ſtomacū: ⁊ educaꝛ vomitu ne tranſeat in vrinā aggregat
eni in ſe v̄tutē digerēdi ⁊ euacuandi cauſā calidam ſiqua
ſit ⁊ cāis extrinſecis reſiſtendi alterando diſcraſiam renū
epatis ⁊ membroꝝ ⁊ ꝯtemperandi humoꝛem nec nō mi
tigandi ſitim minuēdi vrine multitudinem: ⁊ ꝓhibendi
etiam diſſolutionē membꝛoꝝ. Aboali pꝛecepit trociſcos
ad dyabeten ex caliditate cum dilatione meatuū renum
⁊ vene emulgentis. Rec. ſpodij terre ſigillate cancroꝛuꝫ
fluuialium combuſtoꝛū añ partem. j. lactis vꝉ lace ꝑtem
tertiā ſeis papaueris: ⁊ ſeis lactuce añ: partē. i. ſ. ⁊ aggre-
gentur oīa cū mucilagine pſilij ⁊ infoꝛmenꝛ trociſci ⁊ do
ſis eoꝝ ſit ſicut videꝛ tibi. Cerotum ex īuentiōe nr̄a quo
vnguntꝛ renes ⁊ epar eiꝰ q dyabeticā paſſionē patiꝛ a ca-
liditate. ℞. vtriuſq; ſandali ſpodij. añ. ʒ. ij. ſeīuꝫ frigido-
rum añ. ʒ. i. cāphoꝛe. ʒ. i. lactis mulieris lactātis puellā. ʒ.
ij. ſucci ſempuiue ſucci ſolatri añ. ℥. i. aceti. ℥. i. olei decu
curbita ⁊ olei roſati qꝺ ſufficit: vnganꝛ ex eo p̄dc̄a mēbꝛa
cū inouatiōe ſepiſſima: ⁊ q̄nq; ſit ꝑ modū empli cū coꝛ
ſba ⁊ q̄nꝫ ꝑ modū infuſiōis ⁊ epithimatis: vt facilius pe
netrent ꝑ tantos lacertos ⁊ oſſa inter medios vſq; ad re-
nes. ⁊ ſic eſt finis huius capituli.

Capitulum ſecundum de fectoꝛe vrine.

Fetoꝛ vrine eſt mala qualitas ipſiꝰ mutata in
ſenſu odoꝛatus: ⁊ eſt vt oꝛdoꝛ eius ſit debito
hoꝛribiloꝛ que non eſt ad ipmeñ ſm. Ga. ſic
alia duo ſithomatū gña: vt cum ꝯuertat ad ſe
⁊ medicum cogat deſiſtere a cura diſpōis ⁊ cāe ſue ſic il-
la tanq̄ illā p̄cipuam ſanationē hn̄s ceſſāo ſimul cū facili
tatis diſpōe. Sed eſt potius aſſignanduꝫ ſignuꝫ exiſtens
diſpōis vel cauſa: quaꝫ oꝫ curare eo modo ſicut. Aboali
dixit cū inqt. Cumq; aūt vrina odoꝛem hꝫ fetidū: ⁊ ma
turatio in ea fuerit: erit ipſius cauſa ſcabies aut vlcera in
inſtrīs vrine que ſuis cognoſcunꝛ ſignis. ſ. doloꝛe percep
to in eis vt in aſſo. docuit hipo. q̄ ſi maturatio in ea nō ſu
erit: poſſibile eſt qꝫ ſit ex hoc ⁊ poſſibile eſt qꝫ ſit ex putre
factione in ſuperioꝛibus membꝛis cumq; hic in febꝛibus
fuerit acutis: ⁊ membꝛoꝛum vrine non fuerit ſignū ma-
lum. Cumq; vrina fetidi odoꝛis in ſanis perſeuerat ſi-
gnificat febꝛes q̄ ex putrefactione accidūt aut minoꝛatiōe

putrefactõis que in ipſis eſt retenta :⁊ hoc quidē demõ
ſtrabit ſi illico alleuiationem habuerit. Ex quibus colli-
gitur eius cā : ⁊ ſignum. Eſt enim cauſa a qua procedit
duplex: aut interior corpea: aut exterior incorporea. In-
terior eſt humor corruptus: aut putrefactus: aut in veni
vt accidit in febribus febre putrida: aut in membris corru-
ptis corruptione fetente: aut quia fit ex toto genere preter
nām vt in cadaueribus mortuorꝫ: aut non toto: ſed par
tim vt in apoſtematibus ⁊ vlceribus quod eſt plurimꝫ
in homine viuente ⁊ hoc aut in ſuperioribus membris vt
ſpūalibus vel in vlceribus pectoris ⁊ pulmonis aut nu-
tritiuis vt epatis vlceribus: aut in iferioribus vt in ipſis
vrine membris. Exterior: ⁊ incorporea eſt cibis ⁊ ſpara-
gus qui ſumptus ⁊ comeſtus facit fetere vrinaꝫ ⁊ ſimilia
vt attonalia. Et ſigna cārum ex predictis ſunt manifeſta
Et interior eſt maioris fetoris. ⁊ cura eius eſt due res
Prima eſt ablatio cauſe exterioris: ⁊ abſciſio interioris
que ex predictis ſupra ⁊ dicendis in cura febriuꝫ putrida
rum eſt manifeſta. Secunda eſt aromaticorum admini-
ſtratio que ex diureticis ſicut eſt ſpica galanga galia muſ
cata cinamomum ⁊ conſimilia ſcitur.

Capitulꝫ. xij. de diſſuria ⁊ inuoluntario exitu vrīe ⁊ diſtillatione.

Diſſurria ⁊ diſtillatio vrine eſt fluxus ſeu inuo
luntarius exitus vrine cuꝫ impotentia ꝯtinē
di ⁊ in hoc ꝯueniunt in genere. ſed differunt
in cura: ⁊ ēt mō. In cura quidē differūt: nō i
eiꝰ ſpē: ſꝫ in quāto vtriqꝫ. n. in mediata cā eſt defectio cō
tentiue virtutis in veſica q̄ in diſſurria maior eſt quaꝫ in
diſtillatione vrine. In diſſuria enim vt dictum eſt ab-
latio ꝯtentiue. Sed diminutio eius in diſtillatione licet
qn̄qꝫ poſſit eius cā eſſe debilitas expulſiue: vt in ſequen
ti capitulo patebit: ſed illud ē improprie ⁊ ex conſequen-
ter ex debilitate enim expulſiue prouenit difficultas vrinā
di quam ſequitur diſtillatio vt ſcꝫ eodem capitulo dice-
tur. Sed ex debilitate contentiue virtutis diſtillatio pro
prie ⁊ imediate procedit: vt ſupra capitulo gnāli dictum
eſt: ⁊ ſic ipſe nō differunt in ſpē cauſe ſed in quantitate tā
tum. In modo vero differunt: nā fluxꝰ vrine in diſſur-
ria eſt multꝰ ſubitus. In diſtillatiōe āt eſt paulatiuus: ⁊
paucus ad diſtillationis aq̄ modū. Et q: in cā ꝯueniunt
⁊ ſpē conuenient in ſignis ⁊ cura in quibus differunt ſo-
lū in quātū ꝓinde ſiml' ð eis vnuꝫ capitulū faciemus. Et
cauſa mediata qua contentiua dficit in veſica eſt: aut in
terior corporea: aut exterior incorporea. Interior ⁊
corporea aut eſt in membro ꝯtinente qō eſt collꝫ veſice
aut in ꝯtento cū lacerto eius: aut q: leſio fit in eo: q: defi
cit contentiua ipſius ⁊ tunc aut leſio in collo ⁊ eius lacer
to eſt principalis in ſe: q: fit mollificatus ex hūore currē-
te ad ipſum: vel eius ꝯpreſſus neruus ſicut in diſlocatōe
ſpōdiliū ꝯtingit: aut ꝑꝑ cōitatem ad ꝑncipaliū ſcꝫ cere-
brum vel nucham apoſtemata vel percuſſa ⁊ ſoluta: aut
vicina mēbra: aut ſcꝫ ꝯcauum ipſius: vt q: ſunt in conca-
uo eius vlcera: tūc enim aduenięte vrina ad ipſam ſentit
ardorē: ⁊ ſtringit: ⁊ ſic vrina exprimit ⁊ mollificato lacer
to colli propter obedientiā motiue cuius origanū ad ſen
ſibilem extra inuoluntarie fluit ſic ex vlceribus concaui
generaliter diſſuria ſeu diſtillatio quemadmodum ex
vlceribus colli ſtranguria procreatur vt infra patebit ſe-
quenti caplo cū ad matricem cuꝫ repleta eſt fetu magno
quaſi ꝯprimit veſicam vt expellat vrinā preter volūtateꝫ
⁊ faciat deficere ꝯtentiuam ſic in pregnantibꝰ ſepe ꝯtigit
⁊ vidimꝰ multas ꝯquerentes. Aut inteſtina ad repleta fe
cibus aut ad ipſa apoſtemata pectineꝫ ⁊ anum ⁊ alia mē-
bra adiacentia ipſi ⁊ ea ſili mō ꝯprimentes. Sed recte ꝯ
tenti in ipſo mēbro. ſ. veſica: vt vrine recte aut quantita-
tis ⁊ multitudinis eius ſicut ꝯtingebat in diabete in qua
te ſibi vt ſupra iteſtinis ⁊ ſtomacum dictum eſt. Cā vō
defectio contentiue veſice nō erat ex ſe: ſed ex multitudi
ne vrine propter fortitudinem attractiue renum: aut erit
qualitatis ⁊ acuitatis ipſius moleſtantis expulſiuā. ſicut
enim multa grauedo facit principaliter deficē ꝯtētiuā:
vn̄ ex ꝯn̄ti ſuperfluit expulſiua ſic acuta moleſtando ex
pulſiuam incitat: vt ex ꝯn̄ti faciat deficere ꝯtentiuā cedē
te ſibi vt ſupra iteſtinis ⁊ ſtomachum dictum eſt. Cā vō
exterior eſt vt frigidtas maxīe ⁊ humiditas exterius con
tingens membra vrine vt aer frigidus ⁊ balneatio i frgi
da aqua caſus ⁊ percuſſio ⁊ ſilia. que quidē cauſe ſi fortes
ſint diſſurriam gnābunt: ſi debiles diſtillationem vrine
quarū ſigna ex ꝑdictis ſunt nota: ⁊ etiaꝫ ſigna cāꝝ iterio
rum q̄ eſt alicꝰ eaꝝ ꝑceſſio vel inuentio cū aliaꝝ ꝑuatiōe
exterioris vero ſūt manifeſte. Cura eius ſūt due res.
Prima eſt abſciſio cāe interioris: ⁊ ablatio exterioris ſi
adſit. Secunda eſt mēbri ꝯfortatio. Cauſe iteriores de-
bilitatē i ꝯtentiua ipremētis cōplēt abſciſionē medicāina
vniuſcuiuſqꝫ cāꝝ ꝯuenientia: vt. ſ. ſi quideꝫ cā ſit mollificatio
nerui ⁊ lacerti: ⁊ ꝓpria ꝯplebunt illā medicie ſupiꝰ habi
te. Si vō ex cōitate diſlocationē ſpōdiliū ꝯplet ipſorum
reductio ſi poſſibilis ſit. Si ex cōitate ad principium cu-
ratio cauſe erit ablatō: ſimiliter ſi ex vicinorum: puta diſ
poſitione: qm̄ illorum rectificatio cauſe erit abſciſio que
oīa ex dictis ⁊ dicendis ſūt manifeſta. Si quoqꝫ ex mul
titudine vrine ſit cuꝫ medicinis diabetis ꝯplebitur cura
ipſius. Si etiam in acuitate conſiſtāt vrine medicie ardo
ris erunt explectiue. Et ex ꝓpriis eſt mucilago pſilij cuꝫ
camphora ſumpta ꝯtinue ſm iohannē ſerapionē. Abla-
tionē vō cauſe exterioris ꝯplent ſi adſit ipſarum mutatō
In cōtrariuꝫ aūt oꝫ vt ꝓcedāt curationē iterioris abſciſi
ōnis tamē illud ſint quo nō valet illiꝰ abſciſio fieri eo q
eius cā exiſtit efficiens ⁊ ꝯſeruans. Et ſi qdeꝫ remanſerit
impreſſio: quia mala cōplō cū tinis ⁊ ex calidis vnctōibꝰ
tiriaca curet: vel q: fuerit caſus aut percuſſio medicinas
caſus ⁊ percuſſionis precedere oꝫ de quibꝰ infra dicetur
deinde ad mēbri correctionē deuenire. Confortationeꝫ
vero ꝯplet miniſtratio medicinaꝝ hn̄tium ꝯfortare ner
uos mollificatos ⁊ ꝓprie iferioꝝ ptiū ⁊ veſice a ꝓprieta
te retinere vrina: ⁊ ſūt q̄ dicte ſūt in cura paraliſis ſimpli
ces ⁊ compoſite. Et ex ſimplicibus appropriatis veſice
⁊ collo eius in hoc caſu ſunt calide ſicce ſtiptice: ⁊ pluri-
mum ex eo quod plurimum ex cā frigida: ⁊ hūida talis
mollificatio lacerti in ſe ꝓuenit ⁊ ſunt ciperum ſandara
cha ⁊ thus maſculum ⁊ cortex eius: mirra ſtorax ſicca pi
retrum ⁊ emilia ſicca alcanna mahael ⁊ alhaſce ſemē vr
tice aſſarum macis anacardus nux muſ. ciminum origa
num cinamomum ponticum galle cipreſſi ſticados ara.
acorus ⁊ ſimilia aſſata ne prouocent ſed ſtipticando con
fortent ⁊ retineant ꝯfortando. Sunt autem cū melle cō
fecta cocta ⁊ ſumpta: vel cū melle emblicorum vel melli
crato bibita qō fit ex vino pontico factuꝫ. Et ex compo
ſitis eſt tiriaca ⁊ mitridatum confectio anacardi. trifera

maioꝛ: ⁊ trifera minoꝛ ꝯfoꝛtata cũ anacardo vel ſagenca
mixta cum aliquibus ſtipticantibus : ⁊ ↄticis vt granis
mirti ⁊ copul glandium balauſtijs ſimilibus. Et expte
ſunt pillule de alhaſce piretro ⁊ diaciminum quando ei⁹
ſemina valde teruntur ſumptum ⁊ inunctum eſt iuuati-
uũ frigoꝛiſ membꝛorum vrinalium ⁊ retinet inuoluntariũ
exitũ. Et cũ diſtillatio ex ĩpotentia ⁊ defectu expulſiue ꝓ
cedit miniſtranda ſunt pꝛouocantia cum confoꝛtatione ⁊
pauca ſtipticitate qualia ſunt que infra dicenẽ. Et exteri⁹
inungendis in hoc caſu eſt oleum de alcana de maſtice
de thure ⁊ de keruа ⁊ ſilia olea vt coſtinũ nardinum ru-
taceum de ſtichados de reubarbaro diſruptis in eis muſ
co caſtoꝛeo vel euſoꝛbio : ⁊ oleum de been eſt foꝛte valde
⁊ bonum. In ea vero que ex humiditate cũ caliditate ẽ
lʒ raro ꝯuenientes medicine in ꝯfoꝛtando ſunt ſtiptice ⁊
frigide ſimplices ⁊ compoſite. Simplices vero vt coꝛian
drum ſiccum roſa ⁊ fructus ſtipites eius ſemen poꝛtula-
ce pꝛopꝛie grana mirobalanoꝛum coꝛalli camphoꝛa bolũ
ar. ſint autem ſumpta cũ zuccaro: vel bibita cũ aqua gra
natoꝛum ſumac citonioꝛum ⁊ alioꝝ fructuum ponticoꝛũ
mixto aliquo diuretico calido. ¶ Et compoſita ſunt q̃ ex
his ꝯponuntur: ⁊ qui infra dicentur. Et ex vnguẽtis ex
terius eſt oleũ roſ. ⁊ ꝓpꝛie onſancinũ mirtinũ de balau
ſtijs ⁊ ſilia. Medicine appꝛopꝛiate in reſtringendo ⁊ re
tinendo vrinam ſunt zaru: aque aluminoſe ⁊ aq̃ frigide
oẽs merdaſengi ſi bibatur vl ꝓijciatur in aq̃ que bibitur
retinet vrinã. Fungi faciunt poſſidere difficultatẽ vrine
Vſus comeſtionis carnium ericij facit vt vrina cum dif
ficultate egrediaẽ. Et q: aſſuete vtitur emila : nõ indige
bit vt mingat oĩ hoꝛa. Coꝛ: ex ſcerbin bibita conſtringit
vrinam ⁊ ſcoꝛia ferri eſt vltima in retinendo. Mumia
mixta cum farina ⁊ ſuppoſita vel diſſoluta in ſambucino
⁊ diſtillata in virgam confert paucitati tolerantie vrine
lutum ar. bibitum in ouo retinet vrinam. Et oĩa ponti-
ca de ſe ſũt cõia diureticis cum ſanguinẽ ingroſſent ſicut
lentes: ⁊ lʒ ꝑ accidens ꝯtrarium operanẽ: q: ꝓuocant re-
ſtringendo illud: tamẽ per eoꝝ poſtpoſitionẽ cibo vel ꝓ-
miſſionẽ alterius lenitiui tolliẽ vt ſupꝛa in diabete eſt di
ctum. Inquit pꝛinceps Abohali. Omnis qui deficit in
tolerantia vrine iuuaẽ a medicinis deſideriũ coeundi ꝓ-
uocantibus q̃ dicetur infra. Confectio medicaminis ex-
perti ſecũdum Abo. in frã. ℞. mirob. kebut. oꝛeſactoꝛũ
multũ ſandarache mirre olibanis ciperi añ ptes. iij. ga-
rioff. partẽ. ſ. emule aduſte granoꝛũ machalebꝛ añ. par-
tes. ij. Conficiantur cũ melle emblicoꝛũ: ⁊ reſeruenẽ ⁊ bi
batur. doſis. ʒ. ij. Aliud ad frigidã. ℞. caſtoꝛei mirẽ alha
ſce: copularũ glandium piretri añ partes equales: ꝯficiã
tur cũ aqua mirte humide. ⁊ ſit doſis. ʒ. i. Confectio me-
dicaminis ad calidam. ℞. coꝛiãdri ſicci roſaꝝ ru. añ. ʒ. ij.
ſpodij. ʒ. x. ſemis lactuce poꝛtulace añ. xv. boliar. ʒ. v. cam
phoꝛe. ʒ. ſ. gummi põdus. ʒ. ij. conficianẽ cũ aqua grana-
ti acetoſi. Aliud. ℞. karabe boliar. mirobolanoꝛum ni-
groꝛum medul glandiũ ⁊ lentium excoꝛticatarum añ. ʒ.
ij. coꝛiãdri toꝛrefacti in aceto poſiti. ʒ. i. doſis. ʒ. i. ⁊ omnia
poſt permiſſionem lenificantium alicuius miniſtrentur
Aliud io. ſerapionis ꝯferens iuuamentum manifeſtum
℞. granoꝛum mirti. glandium coꝛticũ thuris cimini car
meni ⁊ ciperina partes equales terantur. ⁊ ſit doſis. ʒ. iij.
cũ vino antiquo. Aliud. ℞. extremitatum mirti ſicci alu-
minis folioꝛum alkanne thuris mirre balauſtie glãdiũ

ana. partes. i. coquanẽ in vinoꝛ ⁊ detur ex eo. ʒ. i. in mane
eſt iuuamentũ valde ad ſanguinẽ qui currit ex renibus
⁊ veſica. Dixit imain. Qui nõ pñt ꝯtinere vrinam vta-
tur menta oꝛtulana: q̃m cõfoꝛtat plus omnib⁹ herbis: ⁊
pꝛopꝛie ſtomacum: ⁊ caſtoꝛeum magis ceteris carnibus
⁊ maſtix ceteris gummis ⁊ galanga omnib⁹ aromatibus
⁊ abo. trociſcus conferenẽ ad diſtillationem ⁊ diarrã vri
ne. ℞. caſtorei. ʒ. i. ſanſuci rute ſeminis iuſquiami albi añ
ʒ. ij. granoꝛum granatoꝛum grana. xl. terantur ⁊ fiant tro
ciſci. ⁊ ſit doſis. ʒ. i. cum. ʒ. i. de granis cumeris mundi: ⁊
cum albumine oui.

¶ Capitulum. xiij. de ſtranguria ⁊ difficultate vrine.

Tranguria ⁊ difficultas vrine in generẽ ſiꝫ
ueniunt. vtraqꝫ. n. eſt vrine retentio cũ incõ
mẽſuratiõe potẽtia expellendi econtra diſſu-
ria que eſt vrine egreſſio cũ ĩpotentia retinẽ-
di: ⁊ tamẽ cõmuniter ab antiquis vna ꝓ alia ſumitur in
differenter. differet vero in quãto: ⁊ ſpecie cã ⁊ loco: dif-
ferunt in quãto: ⁊ ſpecie. ¶ Eſt enim ſtranguria vrine re-
tentõ maioꝛ q̃ in difficultate: quod eſt: q: iſtranguria vri
ne retẽtio pꝛeſuppõit virtutis potentia ꝯtentiue exiſten-
tis in collo quã arguit ſuperfluitatis retentionis a q̃ ꝓ-
cedit cũ poſitione oppilationis cãe. In difficultate vrine
retentio ꝓſupponit virtutis expulſiue defectũ in veſica
⁊ lacertis coadiuuantibus ventrem quã arcet dura expl
ſio ⁊ difficilis cum pꝛiuatione omnis cãe ĩpedientis exñt
in collo eius ⁊ via q̃ ſtatim dicetur. In ſpecie vero non
differunt ſicut pꝛopꝛie ⁊ eſſentialiter. ſtranguria enĩ eſt
omnis ⁊ abſoluta impotentia expellendi vrinam. difficul-
tas vero eſt in potentia facit expulſionis vrine: ſeu potẽ
tia debilis dura ⁊ cum conamine ad modum diſtillatio
vrine: q̃ ſicut pꝛoueniebat vt ſupꝛa ex debili retentiõe: ita
etiã accidere poſſit ex debili expulſione inter q̃. diſtiguit
voluntas in emiſſiõe. ⁊ cũ accidit ex debili expulſione ⁊
abſtinentia eius: tũ ex debili retentione. In cã vero diſ-
ferunt ⁊ loco: nam ſtranguria pꝛouenit ex peccto ⁊ ſupe-
fluitate ꝯtentiue pp leſionẽ exñtẽ i collo veſice: ⁊ eius lat
certo: vl ſit in ſe ſpaſmatus ex hũoꝛe currente vl frigoꝛe
vel pꝛopter cõitatem ad ſuperioꝛa vt carabito vl i apoſte
mate nuche. vl in via eius: quia ſit oppilata attenuatoꝛie
⁊ caliditate ⁊ ſiccitate vt in febꝛibus adurentibus vel i fri-
giditate vt algoꝛatis ex aere ⁊ aqua: vel medicinis vel ex
pꝛeſſione vicinoꝛum tumeſcentium: q: repletoꝝ l apoſte
matoꝛum: vt matricis recti inteſtini: pectinis: pitoneõꝛ
teſticuloꝛum vel ani. Etiam q: patiẽ tenaſmonẽ ragа-
dias vel emoꝛroidas doloꝛoſas vel carnoſe: vel coarta-
tione quod eſt plurimũ ex humoꝛe groſſo ⁊ viſcolo ſan
guine ꝯgelato: ſanie groſſa l lapide vl vẽtoſitate toꝛquẽ
te ⁊ repugnãte. Difficultas ãt eſt ex debilitate ⁊ peccato
expulſiue pꝛopter leſionem exñtem i collo veſice l ꝓpã: q:
alteratum ⁊ alligatum plĩmum vl vlceratum aut apoſte
matum: vl pꝛopter cõitatem ad pꝛincipium. ſ. epar leſũ l
lacertis vẽtris coadiuuãtib⁹ ipſã in expulſiõe: ⁊ magis cũ
vrina eſt pauca vt: Ga. dixit patientibus l i ſe: quia ſunt
debilitati aliqua pꝛedictarũ cãꝝ: aut molificati i ſe ꝓpter
cõitatem ad ſuperioꝛa: vt cerebꝛum ſtupoꝛe vl litargia ⁊
nucham apoſtematã vl ꝯpreſſã i diſſolutiõe ſpondiliũ
vñ lacerti illi mollificati exiſtant. Et quãdoqꝫ ãbe cõue
niunt loco: vt eſt in vga ⁊ via eius: vel in vatidib⁹ cõppꝛ
latio aliquoꝝ triũ mõꝝ. Et ſit difficultas cã ñ ꝓpꝛ cãꝫ

..ſicem in mēbro tñ vel loco: ſed ēt ꝓpt cām exñtē i lo
..co: vt vrīa: quia fuerit pauca a cuius ꝯpſſiōe deficit vir
..us expulſiua: aut q: multa ſupra quam non valet q̄ diu
collecta: ⁊ retenta exiſtit ex duricie ſēſus ꝓpter ſōnū ſo
pientem virtutē, in nocte vł occupationē i die diſtrahen
te ipſam vel verecundiaꝫ ꝯpeſcētē q̄re villi ei⁹ diu rema
nētes extenſi debilitāt in cōtractiōe neceſſaria expulſiōi
ſic Ga. dixit. Aut quia fuerit acuta faciens dolorē cum
tranſit per vritides ꝓpꝛie per collū veſice ⁊ virgā maxie
ſi non fuerit vlcerata. cum enim ſentiant ardorē tūc re-
fugit veſica a compreſſiōe ⁊ ſtrigit lacert⁹ colli: ⁊ etiā la
certi ventris ꝓpter dolorē ceſſant a cōſtrictōe q̄re ſtinēt
vrina ⁊ difficil' ſit exitus vrine. Et cum ſtridet patiens ⁊
in ſe ſtrigitur mingit vrinam ⁊ ceſſat dolor ⁊ ardor. Et cā
eaꝝ exterior in qua ambe conueniūt ē ſic ꝑcuſſio: caſus:
seu expoſi⁹ frigido: ⁊ ventus ſeptentrional'. ſi eni valde
fortis ſit per ſe egeſtionēꝫ retinet ⁊ vrinā: ꝯſtrīgēdo mē
bra vrinam ꝯſumēdo ꝓfundatiōe ſua. ſi vō pu⁹ ſit ſtri-
gendo ventrem prouocat vrinam ⁊ p acceſſus illud facit ⁊
balneatio in frigida aq̄. Et qbus ſigna diſtictiua ipſaꝝ
ſit manifeſta. ¶ Cum. n. retentio vrine ꝑ ſtranguriā ſit
⁊ cās eius retentio ⁊ multiplicatio vrine in veſica maior
erit ⁊ ſic tumor maior apparēs in pectine cuꝫ oī potentia
expellendi quātumcūqꝫ exprimatur pecten ⁊ patiens ex
primat. cum vō ꝑ difficultatem ⁊ cās ipſi⁹ ecōtra. ⁊ ſi q
dem ꝯtingit retentio vrine in ſtranguria ſeu difficultate
ꝯtīet ſīpties ex oppilatiōe in collo vel multitudine vrie
ꝑ duriciē ſenſus ſm Ga. difficilis eſt cognitio ei⁹. Co
gnoſcit tñ ex p̄dictis cauſis ⁊ eo. ſ. q p ꝯpreſſionem pecti
nis ſi ... io fuerit ⁊ multitudo ꝑ duriciem ſenſus vri
na emittit. ſi vero ꝑ oppilationem nequaq̄ ſic alibi ipſe
ponit ⁊ maxie ſi ſit dura. ⁊ ēt ſigna cāꝝ ſūt. nam ſi quidē
retentio vrine cū impotentia expellendi ꝑuenit ex cauſis
ſtrāgurie: vt puta ex cauſa in lacerto colli veſice vt q: fue
rit ſpaſmatus. ⁊ ex ſpaſmo attenuatoria in eo peruenit
oppilatio. Signa diſtictiua talē oppilationē: ⁊ alias op
pilationes ſpēs ſūt nam in attenuatoria eſt preceſſio: ⁊
inuentio cāe ſue cuiuſꝫ ⁊ inuentio iuuamenti cū medicinis
ꝯuenientibus vnicuiqꝫ il'aꝝ q̄ dicent. In coartatione
et ſilr: ſed dn̄t in grauidine qḋ eſt cōe ⁊ ḡnāle ſignū in oī
ſpē eius: q: in attenuatoria plurimū grauedo nō inuenit
ſemꝑ rōne oppilantis cāe. dn̄t ēt in tpe euent⁹. naꝫ coar
tatoria eſt q̄ſi coartatorie ⁊ ſubito eueniat ſemꝑ. ſꝫ attenu
atoria q̄nqꝫ ſubito: ⁊ q̄nqꝫ paulatiꝫ. ⁊ ſilr in exeuntibus
qḋ eſt: q: in coartatoria cū vrina egredit aliqd mixtum
q: hūor groſſus vel aliqd ſanguis: vel aliqd ſaniei: vel
arenula q̄ ēt forte p̄cedere ꝯſueuit. In attenuatoria vō
nihil erit: nec in carnoſa niſi ex apōſtemate fuerit. nam
tūc vrina q̄nqꝫ egredit aliquid ſꝫ qḋ ab alijs diſtinguit
q: egreditur virulentum eſt cum eſt in principio: ⁊ poſt
modum fit ſanioſuꝫ ⁊ dolor eſt vehementior: vel ꝓpter
ea iuuamētuꝫ a medicis i carnoſa ē inuētuꝫ neq̄q̄ ⁊ ꝓpꝛie
cum ex veruca vel cicatrice fuerit ⁊ fortaſſe nō curatur. ⁊
q̄nqꝫ eſt p̄ceſſio cāe vel inuentio vt cū ex cicatrice preceſſe
rit. ⁊ q̄nqꝫ nō eſt vt cuꝫ ex veruca fuerit Galie. vō dixit
q inter tales ſpēs oppilationis: ⁊ ēt cās earuꝫ imiſſio ar
gallie diſtinguit. nam imiſſio ei⁹ inuenit reſiſtentiā i car
noſa abſqꝫ dolore niſi ex apoſtemate fuerit in alijs vero
ceſſionem ⁊ cū dolore maxime ſi attenuatoria ex ſpaſmo
erit vel apoſtemate vel vlcere partiū vicinarum. Et ſco

artatoria ex ſanguine ꝓcedente ab vlcere ꝯcreato ibidē
Preterea in coartatoria ceſſio maior ē q̄ i illa ⁊ ē cū mi
nori dolore niſi cā lapidis fuerit. Et cās ēt ipſarū diſtin-
guit ⁊ ꝓpꝛie coartatorie ⁊ carnoſe. naꝫ cū extrahit ex ei⁹
infectione q̄nqꝫ virulenta iſecta appent: q̄nqꝫ hūore mu
coſo: q̄nqꝫ ſanguie: q̄nqꝫ ſanie ex quib⁹ cās diſtinguim⁹
⁊ q̄nqꝫ munda p qḋ diſtinguimus attenuatoiam a p̄dic
tis. Et inter cās attenuatorie hoc mō ē diſtinguēduꝫ que
ſūt in collo veſice. nā ſi quideꝫ fuerit ſpaſmatum ſpaſmo
hūido ex humore currente: tūc p̄cedens regimē idicabit
⁊ ei⁹ euentus ſubitus ⁊ ſiccātib⁹ ⁊ reſoluētib⁹ iuuat ⁊ diu
ti⁹ māet. Si vero in ſiccitate precedens inanitio ⁊ febris
abſentia illam faciet manifeſtā: ⁊ paulatī⁹ eueniēs cuꝫ
maiori ꝑdurantia ⁊ fortaſſe iuuabit hūidis. Similiter ſi
ex frigore ꝓcedens cās ⁊ ſenſus frigoris: ⁊ iuuamētuꝫ a
calidis cū vria in colore remiſſa ⁊ pallida. Similiter ſi ex
cōitate ad cerebrum vt in carabito vel ad nuchaꝫ apoſte
matam p̄cedēs illoꝝ paſſio hoc mōſtrabit vel illius pā-
tia. ⁊ ſi eſt a cerebro ſpaſmus erit vlis Silr ⁊ ſi talis op-
pilatio i collo veſice attenuatoria ex q̄cūqꝫ ſpāli ſit cauſa
eā oñdet p̄ceſſio cāe cū iuuamento a ſuo ꝯtrario: ⁊ nocu
mēto a ſili. vel ēt ſi fuerit a repletiōe interioꝝ inuētio re-
pletiōis ipſoꝝ oñdit ⁊ iuuāmētū euotionis illorum: etiā
ſi apoſtemoſa repletio fuerit: vel alia paſſio coꝝ occul
ta vel manifeſta. ⁊ ſilr inter cās carnoſa oppilationis eſt
diſtinguendū ⁊ cās quoqꝫ coartatorie vt ex p̄dictis ē no
tum. Si vō vrine retentio cū impotētia expellēdi ex cau
ſis de difficultate ꝓceſſerint veſice debilitantib⁹ expulſi-
uaꝫ ꝯcauo eius ꝓprijs: q: fuerit alteratū vel algoratū qḋ
eſt plurimū tūc ſigꝰ ꝯriabis cū p̄dictis ſilis cāe in ei⁹ ꝑuē
nictis collo q̄ eſt dcā: ⁊ ſi fuerit ſolitū: vlceratum: vel apo
ſtematum. Signa ſolutionis vlcerum vel apoſtematum
p̄narrata ſuperius demōſtrabūt. Si vō ñ ex cā ꝓpa i cō
cauo exñte. ſed ex ꝯpaſſione ⁊ cōitate ad eius pn⁹: vt eſt
epar patiēs ⁊ debile. Signa debilitatis epatis: vt caceſia
ydrops vel mittentia ⁊ ſūt renes. Signa debilitatis ipſa
rum videbis precedere que ſūt dcā. Et ſi cā fuerit i lacer
tis ventris coadiuāntibus ad expulſionē ⁊ in ſeipſis ſigna
debilitatis ipſorum ſunt de genere male ꝯplōnis ſolōis
⁊ coꝝ apoſtēatis q̄ infra dicet ad eē pma eſtiabis ⁊ debi
litatis expulſiōis: erit ꝓpꝛie cū vrina pauca cū vero mul
ta eſt vrina non erit māifeſta. Si āt nihil inſe ⁊ in cōitate
ad principi ſuperiora vt cerebꝝ vel nucham patientia vt
eſt dcm p̄ceſſio paſſionū illoꝝ vel inuentō demōſtrabit
Similiter ſi ex cā in meatib⁹ exiſtat vt oppilatiōe i vriti
dibus vel virga. ſigna erūt paucitas vrine vel eius pma
tio in veſica. ſi ex oppilatiōe fuerit in vritidibus vel ei⁹
multitudo ⁊ habundantia i veſica quam tumor oñdit: ⁊
inflatio pectis ſi fuerit in collo veſice vel virga: ⁊ etiam
cum fricatōe ⁊ iunctōe educetur fortaſſe niſi carnoſa ex
titerit oppilatio. ¶ Cura ſtrāguirie ⁊ difficultatis vrie ē
due res. ⁊ vna cōmunis eis ⁊ diſſurie ac diſtilationi: ⁊ eſt
cauſe abſciſio ſeu abla⁹. Alia eſt cōmunis ſtranguirie ⁊
difficultati ⁊ eſt vrine prouocatio contraria exiſtens acci-
denti quod eſt vrine retentio ſiue ſtranguria: ⁊ cure diſ
ſurie ⁊ diſtillatōis. ſ. oppoſita quemadmodum: ⁊ in illis
cura eſt vrine retentō: ſic ecōtra in iſtis cura ē vrine pro-
uocatō. Inqt. n. hipo. i affo. Cōtraria ꝯrijs ſanant. ꝓpa
cura eſt vrine ꝓuocatio. In ſtranguiria cū mollificatōe
⁊ ꝓuocatio cum ſiccitate ⁊ moderata ſtipticitate in diffi

cultate. Conſtrictio.n. ⁊ coartatio membri in oppilatiōe
ſtranguirie indiget mollificatōe. debilitas vō in difficul-
tate ſtipticoꝝ ↄfortatōe. Sed ne retineant debent eſſe tē
pata. Abſciſio āt interioris cāe ⁊ exterioris ablatio ex di
ctis ſupra iā eſt manifeſta: ⁊ repetemus vt aliquā huic di
ſpoſitōi ꝑpria adiungamꝰ. Si igiť cā ſit i lacerto: qꝛ fuit
in ſpaſmatus cura eſt cura ſpaſmi in ſuo dicta capitulo ꝙ
mixtis ei aliquibꝰ diureticis ⁊ ꝑprijs mēbro᷑ q ↄbāt me
dicaminuꝫ virtutē ad mēbꝝ ꝑut in cura vlceꝝ recolimꝰ
nos dixiſſe. Si vero ſpaſmatus fuerit nō in ſe ſꝫ ex cōita
te ad ſuperiora vt ad cerebrum patiens curabitur cura
illius erit iſti᷑ cāe abſciſio. ⁊ ſi idē ſi ex apoſtēate nuche. Cū
ſiquidē in cā fuerit oppilatō ex caliditate ⁊ ſiccitate febris
abſcidetur cura febris. Et ex proprijs ſunt ſemina cōia
frigida vt eſt ſemen lactuce cuꝫ vino ſuptili permixto cū
aqua granati acetoſi: ⁊ regimen hūectatiuum. Et ſi in cā
fuerit oppilatio a frigiditate extrinſeca coangustante: ⁊
ↄgelante quod innixcatum eſt oppilatō meatuuꝫ colli ip
ſius abſcideť ⁊ curabitur cum oleis calidis ⁊ ↄfectōibus
ꝙ ſupius habuiſti ⁊ breuiter curā ↄplioīs frigide. ēt ſi ſit
a cā interiori. Et ex ↄuenientibꝰ illis ⁊ ap ꝑpatis eſt vt
ſumatur fimi colūbini ſilueſtris. ʒ. i. ⁊ bibatur cū vria pu
eri qm̄ cū hoc ꝙ calefacit etiam ꝑuocat ⁊ ſtercus muris
aure. i. in pōdere cū aqua decoctionis aneti. ⁊ quādoqꝫ
ſumitur cū mina aut ventris arahamati pōdus. ʒ. ij. cum
ea menſura ſalis indi aq̄ calida ⁊ tertia etiā aſſe in lacte a
ſinino ⁊ hoc ↄfert ea ꝙ eſt ex hūore groſſo: ⁊ etiam paliſi
Si etiam ſit in cauſa oppilatō ex ↄpreſſione facta in col-
lo veſice a repletione partiuꝫ vicinarū earum curatio cāe
erit abſciſio. Si vero ab apoſtēmate ipſorū ad cauſe ab-
ſciſionem ꝑmittere oportet flebotomiā baſilice: deide fle
botomiam ſafene quoniā ꝑuocatur cū ea vrina: ⁊ iniun
gatur ei abſtinentia duobus diebꝰ deinde curatur apo-
ſtema ſecundū ſua tpa: ⁊ mollificeť ⁊ liniatur cū admini
ſtratione tiriace in balneo calide aq̄ ⁊ cum oleis calidis i
unctis notis: ⁊ ēplaſtatis ⁊ ex lenientibꝰ ⁊ cliſteribus ſi-
militer in ano imiſſis ⁊ virga: q̄les ſūt caules: altea: ſenu
grecum ⁊ ſemen lini: cepe porri decocti ⁊ elixati: quoniā
cum lenificatum fuerit apoſtema cū deſcendet vrina cū
ↄpreſſione ⁊ minoretur aq̄ frigide potus: ⁊ dimittat ſtip
tica: ⁊ ſi quid in cā fuerit doloris ipſorū egritudie puta
vlceribus emorroidibus: ragadijs: vel tenaſmone cure
tur curaſ illorum cū premiſſione mitigatiuoruꝫ doloris
vt ſuperiꝰ dictū eſt in ꝑprio loco de eis. Si vero in cau
ſa eiꝰ oppilatio fuerit a veruca vl̄ carne calloſa i collo ve
ſice tūc cura eius erit in tinis ex herbis ſemibꝰ mollificā
tibus ⁊ oleis lenificantibus ſcitis ſupra hoc ⁊ in cura op
pilationis epatis ⁊ cū fricatione in loco: ⁊ abſtinentia ab
acetoſis ⁊ ſtipticis ⁊ fortaſſe ꝑderit: ⁊ fortaſſe nō vt ſupra
in cura oppilationis epatis dictū eſt. Si etiam oppilatio
carnoſa talis ſit ex apoſtēate in collo veſice curabitur cu-
ra predcā apoſtematum partium vicinarum ſed ſi in eiuſ
cauſa fuerit opilaꝰ coartatoria ex quacumqꝫ iuuarit cauſa
curabitur ⁊ curetur cura opilationis renum ⁊ veſice. ſ. i
principio tradita: ⁊ cura congelationis ſanguinis in ve-
ſica ⁊ breuiter cum diureticis calidis fortibus ſimplicibꝰ
abſcindetur ⁊ ↄpoſitis que. ſ. in lapidis cura ſunt dcā ⁊ i
fra ſubiungetur huic ꝑpa. Porro ſi cā ſit in veſica dbili
tās ex pulſiuā: ⁊ ſit ꝑpa ꝙ ſit alťata ⁊ ifrigidata qō plimū
auferetur ⁊ curabitur cura ↄpſoīs frigide ꝰb ſupiꝰ enarra
te. Et ſi ſit vlcus debilitās cura vlceruꝫ abſcindeť. ſupra
iam dicta: vel oꝛ. ſit apoſtema cura apoſtēatis abſcidunť ⁊
curabitur ꝙ eſt dicta. Et ſi nō ſit propria: ſed ex cōitate ad
principiū ſcilicet ēpar aut renes. cura debilitatis ipſorum
abſcindetur in proprijs dicta caplis. Qui ſi cauſa debili-
tatis expulſiue ſit in lacertis coadiuuantibus vētris cura
bitur ⁊ abſcideť cura illorum que dicetur. ⁊ ſi mollificati
fuerint cura paraliſis abſcidetur. Si etiā ex cōitate ſit ad
cerebrum vel nucham: vel ſpondiles diſlocatos. cura il-
lorum egritudinum abſcindetur. Et ſi contentū fuerit in
cauſa vt paucitas vel multitudo vrine vel eius acuitas in
ducens ardorem abſcindatur cura paucitatis multitudis
⁊ ardoris vrine. Qui ſi cauſa fuerit debilitas ſenſus abſci
datur ⁊ curetur eius principiū. Qui ſi cauſa fuerit in pri
cipio ſcilicet in cerebro vel nucha: aut ipſe laceratus: ⁊
collum veſice cū medicinis habentibus acutū obeē vt ē
tiriaca mitridatum ⁊ inunctiones cuꝫ oleo ſambucino ď
lilio narciſſino de croco de balſamo. Et adminiſtreť ē-
plaſtrum ex folijs arboroꝛuꝫ fructuū: ⁊ oleoꝛū dulcium
ſpūi allei vt alleorū: mente: ⁊ rute: ⁊ miſceantur cum eis
medicine exſpgefacientes valde ſicut eſt ſemen armel ru-
te montane: deinde ēplaſtretur cuꝫ eis pecten. Et ſi in cā
fuerit longa retentio: cura eſt cum tinis mollificantibus:
deinde cū ſtipticantibus ſupra dictis ⁊ cum cartamo ⁊ ſi-
milibus: ⁊ emplaſtris factis ex illis deinde vtere eis que
ſunt vehementis ꝑuocationis vt ſiringa: ⁊ oleū balſami
eſt maximi iuuamenti in hoc caſu. Et ſi cauſa fuerit caſꝰ
⁊ percuſſio apoſtemās ⁊ nō apoſtemans: ſed remanet ali
quid tunc premittenda eſt flebotomia: deinde tine ⁊ mol
lificantia tēperate ⁊ ſtude vt mingat. Qui ſi mixerit ſan
guinem plurimum retinebis cū trociſcis de kerua: ⁊ de
terra ſigillata. Prouocatio vrine que accn̄ti ↄtraria ex
quo cauſe preceſſit ablatio oppilantis ſit facilis: ⁊ ſequit
ſtatim ſi ſola cauſa retentionis oppilatio ſit in collo
Ceſſante enim cauſa oppilante ceſſat oppilationis cuꝫ ſi
ens ⁊ factum in oppilatione taliter ſint cōnexa quod ceſ-
ſante ſiente ceſſat ⁊ factum: vt ſupra in apoſtemate dictuꝫ
eſt: ⁊ ceſſante oppilatione ſtatim tale accn̄s ceſſat cum ex
ea dependeat velut vmbra ⁊ maxime cum remaneat ve-
ſice potentia in compreſſione. Qui ſi cauſa retentionis
ſit debilitas in veſica cauſa abſciſa prouocatio non ſtatim
fiet niſi veſice cōfortatio ſubſequatur. Ceſſante enī cau
ſa defectionis adhuc debilitas remanet confortatione in
digens vt prouocetur vrina. Sic quoqꝫ prouocantia cū
confortatione potius abſcindētia cām ſunt adminiſtranda.
Similiter in cā retentiōis vtraqꝫ cā ↄcurrat. ceſſante. n.
altera retētio remanebit. Et qn̄qꝫ vrina ꝓ ſui multitudie
in retētione minādo periculū doloris grauedinis ⁊ cre-
pationis ꝓſternentis v̄tutem abſqꝫ eo ꝙ det ſpacium ad
cāe ablationē adhuc eo manēte cuiuſcūqꝫ gn̄is fuerit ꝓ
uocatōe idiget. Sicqꝫ in oī cā retentiōis vrine ē nccāria
ꝑuocatio: fiet āt manente cā retētionis nō certe: nec peni
tus: ſed adulatorie ⁊ ad pn̄s cū his que nāꝫ alliciēdo ꝑuo
cāt ad expulſionē vrine: vt ē intromiſſio pediculi: vel ſci
celiſ in capite virge orificio vulue: ⁊ ex illis eſt immiſſio naſ
cal in ano de ſale tabarzet: qm̄ ſoluēdo ventrem ꝑuoca-
bit vrinā ad emiſſionem vrine. Et ēt linitio allei vel ce-
pe vel alterius rei acute ſup virgam pectinē ⁊ ꝑinconie
nōꝗm̄ trahēdo calorē ⁊ nāꝫ ad locū ⁊ diſſoluendo. ⁊ re-
ſoluēdo oppilatōis cāꝫ ꝑuocabūt vrinam. Et ex illis eſt

miniſtratio diureticorum mollificantium : vt ſupra hoc
dictum eſt cum lenificata fuerit cauſa oppilans cuius mo
fuerit generis ⁊ membrum conſtrictū ⁊ coartatum ſin eſt
mollificatum : . relaxatum : ⁊ mitigatus dolor quaſi in
modū adulationis cedent vrine egredienti cū ꝯp̄ſſiōe
ſtatis potētie vicaria in expulſione talia ſūt aūt ſupra di
cta. Sunt ⁊ alia leuē virtutem habentia ne ſua for itudie
faciāt deſcēdere mā̄ꝫ plurimā q̄ magiſ debilitet ⁊ oppilat
Et ex rebus magis ꝯuenientibus/eis eſt lac calefactum
cū nō eſt febriens p̄ omnem adminiſtrationis modum.
Et ex illis ē imiſſio argalie ſimpliciter imiſſe vel cū pre-
dictis mollificātib⁹ : ⁊ lenientibus medicis p̄ eā iniectio ſ
alijs cāe cuiuſꝫ appropriatis que dc̄a ſunt capitulo oppi
lationis ⁊ lapidis: qm̄ cū ꝯprimit mēbꝝ : ⁊ cām diſſoluat
ſeu repellat ꝓuocata vrinā ⁊ hoc in mare. in muliere vo
vice ipſius ſupponaſ cū radice dauci iuniperi vel narci-
ſa cū oleo ſambucino vel laurio inuncta poſtquā ſederit
in aqua decoctōis raſam cicer nigrorū ꝫ folioꝝ dauci ſil
ueſtris. Cauendūꝫ āt ne argallie imiſſio īferat dolorem
vel nocumentū: vel ex ſua ieptitudine/vel ex malo imiſſio
nis mō que q̄liter debeat eē: ⁊ qūo immittenda ſit docet
princeps. Abo. in difficultate vrine capitulo. Si quoqꝫ
in cauſa debilitas expulſiōis veſice adſiſtat cauſa ablata
ipſius vel in manente fiat vrine ꝓuocatio cū diureticis
ſiccis ⁊ moderate ſtipticis q̄ ꝓuocādo ꝯfortent ⁊ nō reti
neant q̄lia ſunt q̄ꝫ dc̄a ſunt in cura lapidis ⁊ oppilatōis
⁊ iſta dicenſ: vel ſaltē cū ꝯpreſſiōe pectinis cū manu. du
cta a ſuperioribus ad inferiora trahendo corp̄ ſtante : vel
ſituato recte. tal' n. ꝯpreſſio vicaria ⁊ proportionalis exi-
ſtit nāli veſice ꝯpreſſioni i ꝓducendo vrinā: vt Gali. ait
Et ex ꝓuocantib⁹ expertis i oppilatione ex humorib⁹ ꝯſ
ſiue eſt oleū ꝫ de aneto vel de lilio ⁊ decoctoniſ ſabaſularū
ſcarabeorum cimicum vel cātaridis pectini applicatum
Et ex ill' eſt ſi ſumantur folia edere vel ſuccus eorum cū
vino vel aq̄ decoctionis acrimonie vel aprotani. Et ex
expertis applicādis ſunt folia ſambuci paritarie ⁊ petro
ſilini. ⁊ dauci decocta in aqua ⁊ cataplaſmata pectini. Et
ex expertis eſt quod circa iſtans poſuit: ⁊ eſt vt teranſ fo-
lia paritarie ⁊ bulliant in oleo antiquo vel camōillino in
ſrixorio ⁊ cataplaſmetur pectini. Et ex illis eſt vt ſumaſ
mataſſa vna filati crudi ⁊ bulliaſ cum cinere ⁊ calida ſuf
ficienter pectini applicef. Et aqua tribulorum marinoꝝ
diſtillata ē experta. Et aq̄ cicer nigrorūꝫ ex oppilatōe ex
humoribus vel lapide. Et oēs medicīe que ad lapidē ſūt
conuenientes ⁊ potentes valēt i hoc caſu. Cōfec⁹ electu
arij ⁊ retentionem vrīe ⁊ ex opilatione viarūꝫ vrīe ex hu
moribus groſſis vel lapide. ℞. ani. feni. ſemīs apij vrtice
ſaxifragie ań. ʒ. ij. ſeminis ſp̄gi. bruſſi. milij ſolis petroſili
macis ſeminis geneſtre ſeminis lini ſpinacis meu ſu. aſ-
ſari ań. ʒ. i. liquiri. ʒ. iij. ſeminum cōmunium mundatorū
ʒ. i. puluere capill' vene. ʒ. i. teranſ ⁊ cribellētur ⁊ fiet elec
tuarium cum melle vel zuccaro. Et ſi vis laxatiuum fa-
cere addas turbit ermodactilorum ań. ʒ. i. cum zinzi. ⁊ pi
peris longi. ʒ. ij. diagridij cocti. ʒ. iij. doſis. ʒ. ß. cum cali-
da. Confectio diuretica fortiſ ad idē ſm Abo. ℞. ſauine
aſſari. amomi: ameos: petroſe. ſeminis apij rubee tincto
rum amigdalarum amararum ſpice ań. ʒ. xx ſeminūꝫ me
lonum. ʒ. x. corpum cantaridarum abſciſſis capitibus: ⁊
alijs. ʒ. i. armoniaci. ʒ. iij. reſoluatur armoniacum/cum tri
plicato ſubtili ⁊ fiant ex eis auellane vel pillule de quib⁹
ſumātur vſqꝫ ad tres. Confectio alia ſꝫ eundē. ℞. caſto
rei euforbij zinzi. piperis longi olei balſami q̄ꝫ ſufficit ⁊
q̄nqꝫ addunſ apij ſeminis iuſquiami albi cauſa doloris
ſeminis vrtice puluerizati. ʒ. i. cum vino ſubtili ſtatī ꝓuo
cat. Puluis educēs lapides ⁊ humores groſſos de reni
bus ⁊ veſica. ℞. aniſi apij. feniculi fenugreci ań. ʒ. ij. ſqui
nanti. ʒ. nigelle rubee tinctorū ań. ℈. ij. doſis coclear vnū
cum vino ſubtili.

¶ Ca. xiiij. de ardore vrine.

Ardor vrine ē not⁹: quia eſt nociu⁹ ſ ſus ipſi⁹
vrine: vel ſenſus ardoris apud emiſſionē vri-
ne. Et cā eius ex predictis ē manifeſta: aut ex
p̄te vrine: aut ex p̄te mēbroꝝ vrinaliū ⁊ ꝓprie
colli veſice ⁊ v̄ge in q̄b⁹ p̄cipiſ vt plrimū. Et apud emiſ
ſionē magis ex p̄te vrine: nō āt ex ſeq: ſit acuta rōe ma-
terie acute ciboꝝ. ſ. ⁊ potum. Et caliditatis membrorum
ꝯnātium ⁊ trahentiū vt epatis: ⁊ renū vel alioꝝ ꝫ influ
entium illis aliquid accūtū vt humorē vel ſaniem aut ex
defectu humiditatis apte ad t̄pandum ipſam ⁊ currendū
ſuper meatus vt eos leniat ⁊ glutinoſos reddat que gene
rantur ⁊ ꝓcedit a carnibus glandulofis q̄ nāliter ſūt illic
Cum ꝗ deficit remanet ibi vrina acuta nālis: ⁊ in mem-
bris deficit lenificatō ⁊ glutinoſitas quare mordet ⁊ vrit
membra illa neruoſa ⁊ diſcooperta ⁊ prouenit dolor. Et
cauſa ardoris ⁊ defectus eius eſt ieiuniū ⁊ abſtinētia coi
tus diminuens hūiditates ⁊ egritudies eliquantes ⁊ la-
bor plurim⁹ ⁊ ſilia ex ꝯplexione etate habitudine ⁊ alijs
circunſtātijs. Ex parte vo membroꝝ vrinalium: q̄ diffe
rentium ⁊ ꝓducentium acuitas prouenit: q̄ ſint vlcerata
vel ſcabioſa qua cū attingat vrinam de ſe nāliter acuta ⁊
ꝑ colamentū humoꝝ ⁊ colera cū ea ē apta tranſire mor
det ⁊ accidit ardor. Cauſa vo ei⁹ ē ex parte vrine preceſ-
ſio regiminis acuētis vrinā ꝫ. Ex parte materie cibi ⁊ po
tus acutorum ⁊ efficientis et inflāmationis epatis renūꝫ
⁊ alioꝝ membroꝝ vel corpis vniuerſi : ⁊ ſenſus acuitatis
ipſius. Ex calore: q̄ citrina fuerit valde ⁊ ex mordicatiōe
cauſatur apud egreſſionem abſqꝫ ſignis vlcerum : ⁊ ſca-
biei ⁊ preceſſione ieiunij plurimi laboris ⁊ etiam cuiuſli-
bet egritudinis eliquantis corpus. Eius vero qui eſt ex
parte defectus humiditatis contemperantis cū ꝫ lenitate
eſt preceſſio cauſarum ipſius cum macredine corporis ꝓ
cedenti ⁊ ſenſus aſperitatis in loco ante horam vrictioniſ
⁊ iuuatur humidis. ſed eius que eſt ex parte membrorūꝫ
vrinalium. vel q̄ vlceratorum vel ſcabioſorum ſigna ſūt
preceſſio ſignorum vlcerum vel cauſarum eius. ⁊ ſigna
vlceꝝ p̄ſtium ſcabiei ipſorum dc̄a : q̄ ſanioſa fuerit vria
vel furfuratia. Et dixit Abo. Multotiens primū per-
ducit ad ſecundū ⁊ nō econuerſo : ſicut ergo egeſtio cole
rica ad vlcerationē inteſtinoꝝ ⁊ tunc an̄cedunt ſigna acu
itatis ⁊ ſequuntur ſigna vlcerū quod te ſcire oꝫ ne deue-
nias in errorem. Cura eius q̄ eſt ex p̄te vrine eſt due res
Prima ē humoꝝ corporis ⁊ membrorū adequatio. Se
cūda ē glandulaꝝ circa collūꝫ veſice ⁊ radicem virge exi
ſtentium humectatio. p̄ma eſt humoꝝ corporis ⁊ mēbro
rum adequatio in ꝯplexione cum eiꝫ vrina ſm Ga. ſit
colamētū ſanguis ⁊ humoꝝ de epate per renes : ⁊ vriti-
des veniens ad veſicā adequatis humoribus ⁊ membris
vrina colata reddeſ innocua : ⁊ ſuauis maxime ſi hu i
ditatem habuerit p̄mixtā obtundentē ei nālem acuitē
⁊ lenientem ſupficiem vie. Sicqꝫ ſecūda res erit ipſarūꝫ

glandularum humectatio ⁊ reſtauratio. Primam rē cō
plent regimē. Regimen autē eſt vt fiat eius ꝯuerſio ad ꝯ
trariū diſpoſitionis p̄cedētis cū pretermiſſiōe omnis cibi
⁊ potus acuti ſalſi amari ⁊ ulcis valde ⁊ acetoſi ⁊ diure-
tici ⁊ lacticinoſi ⁊ laboris ⁊ coit⁹ ⁊ miniſtratiōe frigidi ⁊
humidi atq̄ȝ inſipidi ex quo inſipidi generētur humores
⁊ inſpiſſantes ſanguinem: ⁊ minorantes vrinam quorum
mentionem iam fecimus in cura vlcez ⁊ lapidis. Me-
dicine aūt ſūt q̄ ſūt alicui⁹ acuitionis ſuper excreſcentiā
educentis ſi adſit quales ſūt lenientes ⁊ ſuauiter educen
tes vt mel caſſia tamarindi māna ſuccus violaruȝ ⁊ aqua
lactis ⁊ folliculorum ſene in aduſtis. Caueat aūt ab attra
ctiuis: ⁊ diſſolutiuis. ſua enim acuitate vrinam acuunt
membra exaſperante. Quedam vero ſunt alterantes in-
frigidantes ⁊ humectantes ſimplices ⁊ ꝯpoſite: intus: ⁊
extra: ⁊ per omnē modum adminiſtrationis que corpis
⁊ membroruȝ ⁊ ꝓprie epatis ⁊ renum caliditatem ⁊ inflā
mationem remittant de quib⁹ eſt dictū ſupra in ſtomaco
epate ⁊ renibus ſufficientia. Secundam rem ꝯplent etiā
regimen ⁊ medicine. Regimen in quā. ſ. humectatiuum
cum cibis ⁊ potibus ⁊ alijs neceſſarijs rebus: ⁊ dimiſſio
ne exicantium qđ ſupra in cura meri ſtomaci eſt predi-
dictum. Medicine vero ſūt iuncte: ⁊ iniecte ex hume
ctantibus quales ſūt mucillago pſilij ſemen citoniorum
draganti aluminis oui lactis mulieris vel aſine: vel ca-
pre oleum roſa. ⁊ violis ⁊ amigdalis dulcium de cucur-
bita ⁊ melonum iniectis ſingulariter vel commixte ⁊ ap
proximate tepidum aque. Et q̄ñq̄ȝ debet ei miſceri ali-
quid ſtupefactum ⁊ ꝓprie cum dolor vel ardor eſt vehe
mens vt eſt ſemē iuſquiami albi vel lac ſeminis papaue-
ris vel etiaȝ opij. Eius vero qui eſt ex vlcere vel ſcabie
vulneriȝ membrorum: cura eſt cura vlcerum: ⁊ ſcabiei
antedicte. ⁊ ex appropriatis medicinis eius ſimplicibus ē
liquiri. per omnem adminiſtrationis modū: ⁊ aſſumpta
proprie: ⁊ iniecta: valet enim ardori vrine vlceribus re-
nu ⁊ veſice ſcabiei ipſius: ⁊ mirta ⁊ citonium ⁊ ꝓprie ſuc
cus eius aut oleum cum diſtilatur in virgam ⁊ grana pi-
ni ⁊ ſemina cōmunia ⁊ ius galline mediocriter pinguis
⁊ lactis genera predicta. Et ex compoſitis ē ſirupus ex
pertus ad ardorem vrine ex vlcere viarum vrie vel ſcabi-
ei veſice remittens ardorem ⁊ conſolidans vlcera. ℞. vn
gule caballine virge paſtoris conſolide mi. pinpinelle graſ
ſule capillorum veneris bugloſſe aū. M. j. liquiri vio-
larum malue ana. ℥. j. iuiubarum ſeueſten ana. xj. papaue
ris vel ſeminis lactuarum portulace. ana. ℥. ʃ. ſeminum
cōium ordei ana. ʒ. iiij. zuccari libra. ij. zucari violati. ℥.
iij. Trociſci proprij ad ideȝ ſunt nrī alkekengi ⁊ alij ex ꝑ
ti quorum deſcriptio eſt. ℞. ſeminum cōium purgatorū
papa. amigdalarum amidi draganti ſeminis altee portu
lace lacce lote rubi. ana. ℈. ij. ⁊. ʃ. terre ſigillate. ʒ. v. pinea
rum purgatarum kekengi macis ana. ʒ. iij. ſucci liquiritie
pſilij intregri ana. ʒ. x. Conficiatur cum lacte aſine ⁊ fi-
āt trociſci. ʒ. j. doſis eoꝝ. ʒ. iij. cū predicto ſirupo. Prius
tamen premittitur mundificatio vlcerum cum ſtipticis ⁊
vnctis ſicē ſunt proprie aqua mellis vel zucari cum aqua
cicerum: ⁊ deiñ lac: quia mundificat ⁊ īcarnat. Cauēdū
auteȝ ne ſtomacus ſit intēperatus vel adſit febris: deiñ vt
atur predictis: deiñ incarnab ⁊ ſigillab ſicē ſunt trociſci de
karabe ſupradicti ⁊ vncti cū lacte ⁊ trociſci ꝺ carta ⁊ ſicut
ſunt tales quorū confectio eſt. ℞. ſarcocolle amili ceruſe
thuris albi. ana conficiantur cum lacte ⁊ ſiccantur eis
co: ⁊ adde ſi vis lutuȝ ſigillatum ⁊ bdelium mechuȝ: q:
leniendo prohibet exaſperationem ⁊ minorat vrinam ⁊
lapidem frangit. Emplaſtrum conſolidatiuum quo de-
inde emplaſt etur virga ⁊ peritoneon acuunt. ℞. dacti-
lorum paſſulatum gallarum acacie aluminis ipoquiſti
dos: iſopi: ſtoracis: merdaſengi: ceruſe: confice cum oleo
roſato ⁊ ſucco caude equine: ⁊ emplaſtrentur cum eo cor
roſio. Si vero non tunc ſufficit vt fiat cerotum ex cera ⁊
adipe galline vel capre ⁊ oleo roſarum: ⁊ ſiſamino recen
te ⁊ vngatur ⁊ iniiciatur. Trociſci experti. ℞. ipoquiſti-
ſtidos terre ſigilate: karabe: coralli: amili: ſemen citonio-
rum: ſemen altee: ſeminis melonis: indi: apij: dauci ana.
conficiantur cum lacte aſine dentur. ʒ. ij. vel. iij. cuȝ aqua
frigida. Tragea almanſoris ad mitigandum ardorem
⁊ dolorem cui oportet inſtare prius. ℞. papaue. ſeminis
melonis indi liquiri. ſeminis citoniorum mundatoruȝ aū
℥. i. pinearum fiſticorum aū. ℥. i. pſilij. integri vel iuſquia
mi quod eſt ſecurius. eius enim ſubſtantia nō vnit ſicut
ſubſtantia pſilij niſi ſumatur mucilaginis ipſi⁹. ʒ. ij. amili
ʒ. ij. zuccari tabarzet quod ſufficit. Puluis ad idem. ℞.
caude equine ⁊ ſiccet ⁊ pulueriȝetur ⁊ da. ʒ. ij. in mane cū
ſirupo mirtino ⁊ mucilaginis pſilij. ʒ. i. cū aqua liqri. Et
ſi videbis ibi lapideȝ adde bdeliū mechium. Item ſi do
lor intolerabilis ſit ꝓducens ad reſolutionē fiat enchatiſ-
ma. ℞. ſeminis malue ⁊ foliorum eius: ſeminis lini: viol
melliloti: raſ: graſſule: aū florum camomille ⁊ fenugreci
paꝝ bulliant in aq̄ fōtis: ⁊ ſedeat in ea tepida dū mingit
⁊ poſt emiſſionē infundat filtrū vel ſpongia ſeu corium
⁊ applicet pectini virge ⁊ pitoneoni: deinde ēt iniiciatur in
virgā lac mulieris nutriti ex frigidis ⁊ humidis ī quo ſit
diſſolutum aliqd opij: ⁊ eo vngat virga cum oleo roſa.
Potus extintiu⁹ ſitis eoꝝ potet hora ſitis de ſirupo vio
lato vel mirtino cum aqua ordei ſimplici vel diluatis in
ea ſeminibus cōib⁹ ⁊ melonis indi: ⁊ poſt cibum digeſto c
bo in meridie: vel nocte mane poterunt etiam ſemen dei
lacte caprino mulieris vel aſine ⁊ eſt bonum. Caueat aūt
ne hēat ſtomachū intpatū abſtineat a vino omnino. Iteȝ
inungatur epar de ceroto de ſandalis nr̄o: ⁊ etiam renes
⁊ vtatur frigidis ⁊ hūidis herbis ⁊ fructib⁹ ſtipticis ⁊ ꝑ
interualla ſi ꝯſtipatus: ſit quidē plurimū cliſterib⁹ lenitiuiſ
cū frigidis p̄dictis: ⁊ iuuet nā. Contingit plimū q̄ ꝯpo
ſitio fiat ex ardore vrine vlcere: lapide. Ex alijs itaq̄ȝ dif
ficile eſt inuenire quod multū ꝓſit: obſit autē nihil: quo
caſu cū ardorē hēat actu moleſtanteȝ alia īpotentia ⁊ nō
ſentiatur illa ꝯtinue ſicut ardor imo nō niſi ꝑ ipſū ardori
plus ꝯtinue attendenduȝ alijs per interualla ⁊ localiter
⁊ ſi nō ſimil q̄ñq̄ȝ vinu: q̄ñq̄ȝ alteri eſt inſtandū. Iniectio
magne efficacie ad ardoreȝ vrine ⁊ eſt gualterij. ℞. pſilij
partē. i. decoquetur in aq̄ ⁊ recipiatur etiā mucilago ⁊ de
coquat: ⁊ in oleo viol diſſoluantur: ⁊ cuȝ lacte mulieris
puellā nutrientis: ⁊ adde pulueris camphore. ℥. i. ⁊ iniici
atur totum ꝑ ſiringam: ⁊ ſi ſumat mucilago cū camphe
ra eſt propria vt dixit. Serapio.

¶ Cap. xv. de multitudine vrine: ⁊ mictu in lecto.

Multitudo vrine: aut eſt cū quāto continuo:
aut diſcreto. Si quidē cū quāto ꝯtinuo: q̄ñ
q̄ȝ eſt ſola ⁊ cauſe ipſius ꝯrie ſūt cāe diminu.

tionis ipſius predictis: ⁊ quandoque eſt cū diſſuria vel
diabete ⁊ puenit ex cāis ipſarū ſuperius enarratis. Si
vero fit cū quāto diſcretio erit ꝑ modū diſtillationis: ⁊
ex defectu cōtentiue accidit vel expulſiue: vel cāin vrina
vel alijs i cā diſtilatiōis ꝓdiſtinctis: ⁊ ipſa qdē eſt cā mi
ctus in lecto ⁊ ēt debilitaſ colli veſice ⁊ lacertoꝝ eiꝰ: nec
nō renouatio virtutis ſenſibilis cū quiete a ptibus veſi
ce vt non ſentiat mēbrum vel grauedinē q̄ in pueris vl'
infantibus cōueniūt ſimul. Cū.n.in guloſitate ⁊ multa
cibi ⁊ potꝰ aſſumptiōe ꝑſiſtat in eis vrina multiplicabit
⁊ cū debilem hēant ɔtētiuā oēm pp ɔpōnis hūitatem
⁊ pinde ſūt pfundiſſimi ſonni certe ḡuata ɔtētiua veſi-
ce ⁊ vrine mltitudie tūc vt virtus ſenſibil' reuocata ad
principiū ⁊ ſopita nō ſentiet vt imperet motiue ⁊ retine
at deficiat cōtentiua cū lacertꝰ mollificat: nec vria egre
ditur. Et qñqꝫ coadiuuat acuitas eius cū ex guloſitate
aliquā rēacutā ſūpſerit acuētez vrinas q̄ ēt in maioribꝰ
explantiſ: qñqꝫ ɔcurrūt: vt vrinā in lecto migāt: brutoꝝ
nām ⁊ iniectionē ſui corporis fetidā ēt nociuā ꝑtermit
tēdo verecūdiam attingēs. Cāe vero multitudis vrine
ſunt note: ⁊ cura ēt ex his que dicta ſūt in ca. ꝑdictis: ⁊
cura diminutōnis ipſius. Inqt hip. ɔrīa ɔrijs curantur.
Et ex ſimplicibus mdis ſūt q̄ a ꝓprietate hñt minorare
vrinā: vt lētes ⁊ alia que a cōplexione: vt ſunt bdelium
mechiū: dactuli paſſule: pingues penidij ⁊ alia lenientia
q̄ leniēdo ventrē minorant vrinam. Et carnocriaj terre
ni cōfert ei puero q migit in lecto: ⁊ renes leporis exic-
cati: ⁊ cerebrum eius ⁊ enula cū quis aſſuete vtiť ea ⁊ ex
euſabitur a frequēti mictura: ⁊ oleū de been inūctum
eſt vltimū: ⁊ thus eſt ɔueniēs mirobl'.cipū: coriādrum
gallia: mirra: ⁊ alia pōtica: ⁊ ꝓprie ſi ꝑmittanť eis aliq̄
lubrica vt ō in diſſuria dcm ē. Et oꝫ vt añ introitum le
cti cōmoueat ſe ad migendū: ⁊ imaginetur in lecto ſuo
eſſe aliqđ ſanctū: ⁊ in camera i q̄ ſit oratoriū aliqđ: naꝫ
cum talis imaginatio remaneat in ſomno retinebiť for
tiſſis vrina: ⁊ ſi vbereť tūc timēdo retinebit: ⁊ ō medici
nis ɔpoſitis ſūt q̄ ex predictis cōponūtur: ⁊ q̄ ſequūtur
Confectio medicamis ad multitudinē vrie ɔueniēs. ℞.
caſtorei mirte albaſce capulaꝝ glādiū piretri: ana ptes e
q̄les fiāt ex illis pillule cū aq̄ mirte hūide de quibꝰ ſūať
ad māſionē. ʒ.j. Cliſtere ad illud bonū ⁊ cōfortat renes
℞. ſuccū hallaſce decoctū dōec inſpiſſeť: ⁊ vitellis oui ⁊
adipe renū capraꝝ colātur: ⁊ reſeruētur oīa illa eq̄liter
aggregētur: ⁊ aſſumať de lacte recēti mulſo: ⁊ butiri: ⁊ a
dipis gibbi: camelli: ⁊ olei alaſce: alchāna partes equa-
les: doſis ſimilis pme: ⁊ cōquaſſanť inuicē: ⁊ fiat ex eis
cliſtere. Cōfectio cū vino iuuatiua eius qui migit parū
⁊ frequēter in mōm diſtila: i ōiſ. ℞. vniuſcuiuſqꝫ mirab.
ana. ʒ.x. glādium infuſaꝝ in aceto die ac nocte torrefacto
rū ſandarace: cipi: thuri maſ. enule ſicce ſtoracis ſicce: co
ralis oīuꝫ ana. v. mirre. iiij. Cōficiatur cum melle doſiſ
℥.ſ. cū vino. Aliđ exptuꝫ. ℞. glādium thuris mirre añ
ptes equales: decoquātur oīa in vino quātitatiſ. ℥.j. co-
lentur ⁊ ponātur cū. ʒ.j. olei: ⁊ denturiſ cōferant. Tro
ciſci cōfecti ex maſſa in qua poſita eſt virtus fimi colū-
bini cuꝫ aqua frigida: ſunt.n. vltimi. Et cliſtere cū medi
cinis retinētibus vrinā: ⁊ iniectio eaꝝ q̄ ſupra diximuſ
Aliud ſerapio. ſumať glādes: ⁊ infundātur in aceto die
ac nocte: deinde frigātur in patella: ⁊ terātur ⁊ ſumanť
ex eis. ʒ.x. mirobl'. emblicoꝝ ⁊ belle. torrefactoꝝ: ana. ʒ. v.
ij. croci: thuris ana. ʒ. vij. granorum mirti. ʒ.x. terātur: ⁊
cribellentur: ⁊ dentur ex eis. ʒ. iij. i aqua inqua ſubmer-
gitur ferrū ignitū. Remedium ad mictum in lecto vbi
prohiberi non poſſit. ℞. veſicam ⁊ imitte in ea oleum:
⁊ dimitte per horam vt madefiat eo bene: deinde im-
mitte virgam in eā euacuato oleo: ⁊ parum dimiſſo in
ea: ⁊ liga eam ad caput virige: ⁊ anchas: ⁊ dormiat cuꝫ
ea: ſi enim minget non minget in lecto: ſed in ea: ⁊ ſirma
nebit in lecto.

Incipit ſumma tertia quarte particule ſectionis pri
me continens ca. ſpecialia. xxſ.

Rinceps medicorū Galienuſ
inquit quā mlt is .n. exiſtentibꝰ
dogmatibus nālibus. Et pp ge
nerationē ⁊ corruptionē anima-
lium ſanitates ⁊ egritudies ⁊ cu
ram in ea vnum ſolum inuēitur
id eriſtrato: ⁊ viris huiuſmōi ali
cuius gratia omnia facere natu
ram: ⁊ inaniter nihil. Et q: illđ
cuius gratia oīa facit noſtra bouo eſſe dignoſciť q cū ſit
ꝑiculo neceſſarie reſolutionis ſuppoſitus nō ſiet ſemper
ſꝫ deficiat in termio ei nāliter cōſtituto: ⁊ plurium infra
abbreuiato ꝑuidit: ne deficiente eo: ⁊ ſic oīa inaniter ege
rit: vt ſemꝑ permaneret in vita q: vel q̄diu diſponit di
uia ſapia quoquomō. Et pinde in corpe hois vltra nu
tritiua mēbra ad cōſeruationē ſic ꝑhiniti eſſe ipſius ſunt
neceſſaria ꝓcreauit alia eis que virtutes impoſuit deſi-
deratiuas cū delectatiōe grādi q̄ inclinaretur: ⁊ ꝓuoca
retur: hō plurimū ad coitū ⁊ effectiuas ad ſui ſimilis ge
nerationē ꝑ qđ ſucceſſiue ꝑduret in vita: qđ ex ſe ipō ſē
per nō valuit ꝑmanere qđ Auc. ⁊ Ari. voluit cū dixit
Omnia.n. illud appetūt: ⁊ pp illud eſſe agunt. Et q: ge
neratio hois ſit immiſſo ſꝑmate in matricē velut ſemen
plantarum in terra: ⁊ aliqua ꝓcreauit mēbra que ad ſꝑ-
matis generationē etiam faciunt: ⁊ in maribus: ⁊ femi-
nis teſtes ſcilicet: ⁊ ſeminaria vaſa: ⁊ in ſeminātibus ma
ribus ad emittendum virgā: ⁊ ad receptionē ipſius ex
quo emiſſum eſt ſcilicet matricem in feminis tamquā lo
cum propriu cōſeruationis ne pereat. Et in quo ſuaꝫ
facit actionem: nec nō generatiōi longius prouidendo
in eis vbera procreauit cōtinguata matrici ꝑ quaſdā in
termedias venas ꝑ quas ſanguinem ad matricem imiſ-
ſum tempore cōceptionis poſt partum reaſſumeret vbera
ipſa retrahente natura: vt ſua virtute couerſus in lac va
leat nutrimētum idoneum preſtare fetui donec manda
re dura poſſit. Sublimis itaqꝫ deus in maribus ⁊ femi
nis creauit teſticulos generatiōis principalia inſtrumē
ta in maribus manifeſtos pēdentes in burſa: in feminis
vero occultos in duobus matricis cornibus collocatos
ex carne glandoſa alba inter membra principalia nume
ratos ad generandum ſperma quod generationis exi-
ſtit principium effectiuum ex mare: ⁊ materiale ex femi
na ex humiditate delata ad eos in venis que eſt quaſi ſu
perfluitas quarti cibi in corpore toto.